

SIVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Radyo Sinema ve Televizyon Anabilim Dalı

**EVRENSEL İLETİŞİM DİLİ “İNGİLİZCE”NİN
ÖĞRENİLMESİ VE KAVRANMASINDA YENİ
İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN ÖNEMİ ÜZERİNE
UYGULAMALI BİR ÇALIŞMA: ÜNİVERSİTE
ÖĞRENCİLERİNİN DİL ÖĞRENİMİNDE AKILLI
TELEFON UYGULAMALARININ ROLÜ**

Yüksek Lisans Tezi

Gülcan ÇITIR ÖZTÜRK

Sivas
Mart 2022

SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Radyo Sinema ve Televizyon Anabilim Dalı

**EVRENSEL İLETİŞİM DİLİ “İNGİLİZCE”NİN
ÖĞRENİLMESİ VE KAVRANMASINDA YENİ
İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN ÖNEMİ ÜZERİNE
UYGULAMALI BİR ÇALIŞMA: ÜNİVERSİTE
ÖĞRENCİLERİNİN DİL ÖĞRENİMİNDE AKILLI
TELEFON UYGULAMALARININ ROLÜ**

Yüksek Lisans Tezi

Gülcan ÇITIR ÖZTÜRK

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Zekiye TAMER GENCER

Sivas
Mart 2022

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde hazırladığım bu Yüksek Lisans tezinin bizzat tarafımdan ve kendi sözcüklerimle yazılmış orijinal bir çalışma olduğunu ve bu tezde;

- 1- Çeşitli yazarların çalışmalarından faydalandığımda bu çalışmaların ilgili bölümlerini doğru ve net biçimde göstererek yazarlara açık biçimde atıfta bulunduğumu;
- 2- Yazdığım metinlerin tamamı ya da sadece bir kısmı, daha önce herhangi bir yerde yayımlanmışsa bunu da açıkça ifade ederek gösterdiğimi;
- 3- Başkalarına ait alıntılanan tüm verileri (tablo, grafik, şekil vb. de dâhil olmak üzere) atıflarla belirttiğimi;
- 4- Başka yazarların kendi kelimeleriyle alıntıladığım metinlerini, tırnak içerisinde veya farklı dizerek verdiğim yine başka yazarlara ait olup fakat kendi sözcüklerimle ifade ettiğim hususları da istisnasız olarak kaynak göstererek belirttiğimi,

beyan ve bu etik ilkeleri ihlal etmiş olmam halinde bütün sonuçlarına katlanacağımı kabul ederim.

29/03/2022

Gülcan ÇITIR ÖZTÜRK

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	i
TABLO LİSTESİ	v
ŞEKİL LİSTESİ	vii
KISALTMALAR LİSTESİ	ix
ÖZET	xi
ABSTRACT	xiii
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	3
1. İLETİŞİM VE DİLİN ÖNEMİ	3
1.1. İletişim Kavramı	3
1.1.1. İletişimin Temel Öğeleri	4
1.1.2. İletişimde Temel Modeller	7
1.2. İletişimin Bir Aracı Olarak Dil	11
1.2.1. Dil Kavramı	11
1.2.2. Dilin Özellikleri	15
1.2.3. Dil Türleri	18
1.2.4. Dilin İşlevleri	19
İKİNCİ BÖLÜM	21
2. YENİ İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YABANCI DİL ÖĞRENİMİ	21
2.1. Yeni İletişim Teknolojileri	21
2.1.1. Tanımı	21
2.1.2. Yeni İletişim Teknolojilerinin Özellikleri	23
2.1.3. Yeni İletişim Teknolojileri Araçları	23

2.2. Dilin Evrenselleşmesi	24
2.3. Yabancı Dil Öğrenimi	25
2.3.1. Anadil Öğrenimi	25
2.3.2. Yabancı Dil Öğrenimi	26
2.3.3. Yabancı Dil Öğretim Teknikleri.....	26
2.4. Yabancı Dil Öğrenimine Yönelik Dil Edinim Kuramları	27
2.5. Yabancı Dil Öğretiminde Temel İlkeler	28
2.5.1. Dört Temel Beceriye Geliştirme	28
2.5.2. Öğretim Etkinliklerini Önceden Planlama	29
2.5.3. Somuttan Soyuta Basitten Karmaşığa Doğru Öğretme	30
2.5.4. Görsel ve İşitsel Araçları Kullanma	30
2.5.5. Anadili Gerekli Durumlarda Kullanma	30
2.5.6. Öğrencileri Güdüleme ve Cesaretlendirme	31
2.6. Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi	31
2.7. Yabancı Dil Öğreniminde İletişim Teknolojileri Kullanımı	32
2.7.1. Bilgisayar Kullanımı	32
2.7.2. Tablet Kullanımı.....	33
2.7.3. Akıllı Telefon Kullanımı	33
2.7.4. Araçlı Öğrenme Bağlamında Mobil Uygulamalar	34
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	39
3. ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DİL ÖĞRENİMİNDE AKILLI TELEFON UYGULAMALARININ ROLÜ ÜZERİNE UYGULAMALI BİR ARAŞTIRMA	39
3.1. Araştırmanın Konusu ve Kapsamı.....	39
3.2. Araştırmanın Amacı	39
3.3. Araştırmanın Önemi	40

3.4. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	40
3.5. Araştırmanın Yöntemi	41
3.4. Araştırmanın Varsayımları (Hipotezleri)	42
3.5. Araştırmanın Bulguları	43
3.5.1. Yapı Geçerliliği	43
3.5.2. Verilerin Analizi	45
3.5.3. Bulgular	46
SONUÇ	83
KAYNAKÇA	87
EKLER	93
Ek 1. Anket Formu	93
Ek 2. Etik Kurul Kararı	96
ÖZ GEÇMİŞ	97

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Talim Terbiye Kurulu Haftalık Ders Çizelgeleri	32
Tablo 2. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Genel Öğrenci Sayısı	40
Tablo 3. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğrenci Sayısı	41
Tablo 4. Mobil Uygulamalar ile Dil Öğrenme Ölçeğinin Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları.....	44
Tablo 5. Güvenilirlik İstatistikleri	46
Tablo 6. Madde-Toplam İstatistikleri.....	47
Tablo 7. Toplam Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı Alt Boyutunun Normal Dağılıma Uygunluk Testleri	48
Tablo 8. Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı Alt Boyutu Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı.....	49
Tablo 9. Güvenilirlik İstatistikleri	53
Tablo 10. Madde-Toplam İstatistikleri.....	54
Tablo 11. Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü Puanlarının Normal Dağılıma Uygunluk Testleri	55
Tablo 12. Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü Alt Boyutu Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre Karşılaştırma Sonuçları	56
Tablo 13. Güvenilirlik İstatistikleri	60
Tablo 14. Madde-Toplam İstatistikleri.....	60
Tablo 15. Dil Öğreniminin Gerekliliği Puanlarının Normal Dağılıma Uygunluk Testleri	61
Tablo 16. Dil Öğreniminin Gerekliliği Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre Karşılaştırma Sonuçları	62
Tablo 17. Güvenilirlik İstatistikleri	65
Tablo 18. Madde-Toplam İstatistikleri.....	66

Tablo 19. Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği Puanlarının Normal Dağılıma Uygunluk Testleri	66
Tablo 20. Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı	67
Tablo 21. Güvenirlilik İstatistikleri	71
Tablo 22. Madde-Toplam İstatistikleri	71
Tablo 23. Dil Öğrenmenin Önemi Puanlarının Normal Dağılıma Uygunluk Testleri	71
Tablo 24. Dil Öğrenmenin Önemi Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı	72
Tablo 25. Güvenirlilik İstatistikleri	76
Tablo 26. Madde-Toplam İstatistikleri	76
Tablo 27. Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü Puanlarının Normal Dağılıma Uygunluk Testleri	77
Tablo 28. Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı	77
Tablo 29. Ankete katılanların mobil uygulamalara ilişkin bilgi düzeyleri dağılımı ..	81
Tablo 30. En sık duyulan ve kullanılan uygulamalar	82

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1. Aristo'nun İletişim Süreci.....	8
Şekil 2. Laswell İletişim Modeli.....	9
Şekil 3. Shannon ve Weaver'ın Enformasyon Kuramı (Matematiksel İletişim Kuramı).....	10
Şekil 4. Osgood ve Schramm'ın Dairesel Modeli	11
Şekil 5. Gösteren – Gösterilen ilişkisi.....	14
Şekil 6. Duolingo logo (solda) ve cümle çevirisi alıştırmalarının mobil cihazdaki görünümü (sağda)	35
Şekil 7. Voscreen logo (solda) ve çizgi film videosunun mobil cihazdaki görünümü (sağda).....	36
Şekil 8. Mondly logo (solda) ve diyalog alıştırmaları ve uygulamanın içeriklerinin mobil cihazdaki görünümü (sağda).....	36

KISALTMALAR LİSTESİ

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
BDÖ	: Bilgisayar Destekli Öğretim
CAPTCHA	: İnsan ve Bilgisayar Ayrımı Amaçlı Tam Otomatik Genel Turing Testi
GER	: Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Sprachen (Avrupa Ortak Referans Çerçevesi)
KMO	: Kaiser- Meyer-Olkin İstatistiği
MALL	: Mobile Assisted Language Learning (Mobil Destekli Dil Öğrenimi)
SPSS	: Statistical Package for Social Sciences (İstatistik Paket Programı)

ÖZET

Küreselleşen dünyamızda medyayı, teknolojiyi, turizmi, ticareti, bilimi öğrenmek, üretmek ve bu alanların devamlılığını sağlamak amacıyla İngilizce bilgisi çok önemli bir hale gelmiştir. Uluslar ve kültürler arası dolaşım sağlamak, bilgi edinmek ve paylaşmak amacıyla önemli bir iletişim, paylaşım ve sosyalleşme aracı olarak da gittikçe daha önemli bir hale gelmektedir. Küreselleşme, fiziksel olarak olmasa da fikren kalkan sınırlar ile birlikte dünya üzerindeki tüm ülkelerin siyasî, sosyal, ekonomik ve askerî açıdan birbirlerine bağımlı hale gelmesine neden olmuştur. Bununla birlikte, bireylerin özellikle de gençlerin, teknolojik gelişime ayak uydurabilmek, yeni teknolojik çağa yetişebilmek ve hızla artan rekabet ortamında avantaj sağlamak amacıyla dünyanın kullandığı “Evrensel Dil İngilizce’yi öğrenme konusunda kendilerini yetiştirmeleri gerekmektedir.

İlkokul çağından başlayarak bütün eğitim kademesindeki öğrencilerin İngilizceye verdikleri önem merak edilen bir husustur. İlk ve orta dereceli okullarda öğrenciler yabancı dil eğitimini sadece geçilmesi gereken bir ders gibi görmekte ve dil ediniminin gerekliliğini henüz fark edememektedirler. Ancak yabancı dil öğrenmenin gerekliliğini ve yabancı dil kullanımının önemini yüksek öğrenim görmeye başladıklarında anlamaktadırlar. Üniversitede öğrenim gördükleri zaman dilimi içerisinde gençlerin “Evrensel İletişim Dili olan İngilizce’nin de önemini anlamış ve kavramış olmaları, bu dili öğrenmek için çaba sarf etmeleri gelişen teknoloji içerisinde her zaman bir adım önde olmalarını sağlayacaktır.

Bu araştırma ile Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencilerinin İngilizce Dili’nin öğrenilmesi ve kavranmasında Akıllı telefon uygulamalarının rolü araştırılmıştır. Çalışmanın amacı uygulamaların dil öğrenimindeki katkısı, uygulamaların dil öğrenimindeki motivasyon gücü, dil öğreniminin gerekliliği, uygulamaların dil öğrenimindeki esnekliği, dil öğrenmenin önemi ve geleneksel dil öğrenme faktörü düzeylerini ölçmek için elde edilen toplam puanların demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemektir. Bu çalışmada nicel araştırma yöntemi ve buna bağlı olarak ‘anket tekniği’ uygulanmıştır. Rastgele seçilen 416 katılımcının 177’si erkek, 239’u kadındır. Bu bireylerin yaş ortalaması 22’dir. Katılımcıların 395’i aldıkları dil eğitiminin yeterli

olmadığını, 230’u da İngilizce seviyelerini düşük olduğunu belirtmiştir. Bireylerin 270’i akıllı telefon uygulamaları hakkında bilgi sahibi olduklarını ve 217’si de akıllı telefon uygulamalarını kullandıklarını belirtmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlasının akıllı telefon uygulamaları hakkında bilgi sahibi oldukları ve aynı zamanda bu uygulamaları kullandıkları, bu yolla teknoloji ve iletişim çağının sunduğu avantajları fırsata çevirdikleri görülmektedir.

Anahtar Sözcükler : Dil Öğrenimi, İngilizce, Yeni İletişim Teknolojileri, Akıllı Telefon Uygulamaları, Dijital Öğrenme

ABSTRACT

Learning English has become very important in order to learn and produce the media, technology, tourism, trade, science and ensure the continuity of these fields in our globalizing world. It is becoming more and more important by means of communication sharing and sozialization so as to provide international and intercultural circulation, to obtain and share information. Globalization has caused all countries in the world to become politically socially, economically and militarily dependent on each other. Individuals, especially young people need to educate themselves in learning the “Universal Language English” which is used to by the world, in order to keep with the technological development, the new technological age and gain an advantage in rapidly increasing competitive environment.

The importance given to English by students at all educational levels starting from primary school is a matter of curiosity. Students see foreign language education as a course that only needs to be passed in primary and secondary schools, and they do not realize the necessity of language acquisition yet. However, they understand the necessity of learning a foreign language and the importance of using a foreign language when they start higher education. During the time they study at the university, the young people's understanding of the importance of "English as the Universal Communication Language" and their efforts to learn this language will always ensure that they are one step ahead in the developing technology.

With this research, the role of smartphone applications in the learning and comprehension of English by the students of the Faculty of Communication at Sivas Cumhuriyet University was investigated. The aim of the study is to examine whether the total scores obtained to measure the contribution of applications in language learning, the motivation of applications in language learning, the necessity of language learning, the flexibility of applications in language learning, the importance of language learning and the levels of traditional language learning factors differ according to demographic variables. In this study, the quantitative research method and accordingly the 'survey technique' were applied. 416 participants were randomly selected , 177 were men and 239 were women. The average age of these individuals is 22. 395 of the participants stated that the language education they received in their

education life was not sufficient, and 230 of them stated that their English level was low. 270 of the individuals stated that they knew about smartphone applications and 217 of them stated that they used smartphone applications. It is seen that more than half of the students participating in the study have knowledge about smart phone applications and also use these applications, and in this way, they turn the advantages of technology and communication age into opportunities.

Keywords : Language Learning, English, New Communication Technologies, Smartphone Applications, Digital Learning

GİRİŞ

İnsan iletişiminin bilinen en eski aracı dil olmasa da gelişme ve değişmeyi sağlayan en önemli aracının dil olduğunu söylemek mümkündür. McLuhan tarafından yıllar önce ortaya atılan global köy kavramının bugünün teknolojileri sayesinde gerçekleştiğini gözlemlemek hiç de zor değildir. Marshall McLuhan (1967; 1969 ve 1971)’ a göre, kitle iletişim araçlarının gelişimi ile dünya, küresel büyüklükte bir köye dönüşmüştür ve böylece dünya küçülerek birbirine bağlanmıştır (Yaylagül 2019: 70). Küçük yerleşim yeri olan köylerde insanların anında birbirinden haberdar olması gibi artık dünyamızda da iletişim teknolojilerindeki gelişme sayesinde herkes her şeyden anında haberdar olmaktadır. Sadece iletişim alanında değil pek çok alanda yaşanan gelişmeler ile birlikte daha rahat bir hayat yaşama imkânına sahip olmaktayız. Örneğin, eskiden insanlar otomobilleri ile kilometrelerce yolu saatlerce giderlerken, gelişen teknoloji sayesinde bir yerden diğer bir yere gitmek artık çok daha kolay. Ulaşımındaki bu kolaylık sayesinde hem ülkeler arası ticaret hem de turizm canlılık kazanmıştır. Ayrıca, insanlık tarihinin ilk zamanlarında kullanılan en eski iletişim araçlarından biri olan dumanın kullanımından bugüne dek gelişerek ve değişerek birey ve kitle iletişimi kolaylaştıran tüm araçlar bu canlılığın kanıtlarındandır.

İnsanoğlu var olduğu günden bugüne dek hep iletişim kurma ihtiyacı hissetmiş ve keşfettiğinden beri de “dil” aracılığı ile konuşma adını verdiğimiz bir beceri ve eylemi yaygın bir biçimde kullanmıştır. Elbette konuşma yetisinden yoksun olan bireylerin kendi yöntemleriyle geliştirdikleri anlaşma biçimlerinden olan sözsüz iletişim unsurları da önemli iletişim araçları haline gelmiştir. Ancak dil ve konuşma insan olmanın en mucizevi yetenekleri arasındadır. Dünya üzerinde konuşulan son derece farklı dil ve konuşma biçimleri olsa da dil evrensel bir iletişim aracıdır. Çünkü öğrenen insan dünya üzerinde konuşulan farklı dillerin gramer yapılarını çözerek, iletişim kurmayı başarabilir. Ancak dünya üzerinde var olan tüm dillerin öğrenilmesi elbette pek mümkün gözükmemektedir. Bu bağlamda, dünyanın birçok coğrafyasında geçerliliğini koruyan ve bugün dünyanın en yaygın kitlesel dili olarak bilinen İngiliz dili son derece evrensel bir nitelik taşıyarak, tek başına birçok farklı coğrafyada kullanılmaktadır. Bununla birlikte iletişim araç ve teknolojilerinde yaşanan dijital

devrim bireylerin tercihlerini etkilemiş ve geleneksel medya araçlarından olan radyo, gazete ve televizyonun yerine bireyler bilgiye daha rahat ulaşabilme imkanı sağlayan yeni teknoloji araçlarını daha çok kullanır hale gelmiştir. Çünkü, dijital ortamların sağladığı yazılım olanakları da dillerin bir birine çevrilmesi açısından çok fazla yol kat etmiştir.

İletişim teknolojilerindeki hızlı artış geleneksel iletişim araçlarının yerini yeni medya araçlarına bırakmasına sebep olmuştur. Ortak bilinç oluşturma, dünyada olup bitenlerden anında haberdar olma, bilgiye sınırsız erişme, evden bile çıkmadan oturduğu yerden tek bir tuşa basarak ürün alış-verişi yapabilme imkânları sağlayan bu yeni medya araçları yaygın biçimde kullanılmaktadır. Ayrıca, bireyin kendi ülkesi ve dünyada merak edilen yerleri yine hiçbir çaba sarf etmeden evde oturarak gezebilme fırsatları da yeni medya araçlarının toplum tarafından en çok tercih edilme sebepleri arasında yer almaktadır. Bu sınırsız işlem ağına sahip araçlar, toplumu etkisi altına almayı başarmış, toplumun her kesiminin bu yeni medya araçlarını sınırsız kullanmasına neden olmuştur. Bilişim teknolojileri olarak adlandırılan bu yeni medya araçlarından biri de mobil telefonlardır. Kullanıcıların yer ve zamandan bağımsız olarak bilgiye ulaşımını sağlayan mobil cihazlar, öğrenim süreçlerinde de yer ve zaman bakımından bağımsız öğrenme olanakları sunmaktadır. Ana dil olarak İngilizce konuşmayan bireylerin birbirleri ile anlaşabilmeleri ve iletişim kurmaları amacı ile en yaygın olarak kullanılan “İngilizce”nin de mobil cihazlara yüklenen “Yabancı Dil Öğrenimi Uygulamaları” sayesinde öğrenilmesi ve kavranması daha etkili hale gelmiştir. Akıllı telefon uygulamalarının sunduğu dil becerileri kullanıcıların kullanım amacına göre faydalar sağlamaktadır.

Bu çalışmanın birinci bölümünde iletişim kavramının açıklaması yapılmakta, iletişim süreci hakkında bilgi verilmekte ve bir iletişim aracı olarak dilin önemi anlatılarak dilin özellikleri ve işlevleri hakkında bilgi verilmektedir. İkinci bölümde ise yeni iletişim teknolojileri ve özellikleri, bu teknolojinin yabancı dil öğrenimine katkısı, dil edinim kuramları ve dilin evrenselleşmesi ile birlikte yabancı dil öğreniminde kullanılan akıllı telefon uygulamaları hakkında bilgi verilmektedir. Son bölüm olan üçüncü bölümde ise araştırmanın konusu, kapsamı, amacı, önemi anlatılmakta, araştırmanın evreni ve örneklemi, kısıtlılığı, yöntemi, bulguların analizi ve değerlendirilmesi yapılarak araştırma sonuçlandırılmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. İLETİŞİM VE DİLİN ÖNEMİ

“Dil, onu konuşan her insanın yapısına bir tuğla koyduğu bir kenttir.”

Ralph Waldo Emerson

1.1. İletişim Kavramı

İletişim kavramı çok geniş bir alanı kapsaması nedeniyle çeşitli şekillerde tanımlanmış ve buna bağlı olarak yüzlerce tanım yapılmıştır. Bu tanımlardan bazıları şu şekildedir:

Kendi varlığını üretme çabasında olan insan, üretim faaliyetleri sırasında diğer insanlarla bir takım ilişkiler içerisine girmektedir. Sosyal, ekonomik ve politik ilişkiler çerçevesinde kurulan iletişim sayesinde düşünce, bilinç ve dilsel faaliyetler üretilmekte ve insanların üretim faaliyetlerinin bir parçası ve sonucunu oluşturmaktadır (Yaylagül 2019: 11).

Enformasyon olarak da ifade edilen bilgi, herhangi bir konu hakkındaki düşünce, olaylar karşısındaki tutum ve duyguların bir kişi veya grup tarafından özellikle semboller aracılığıyla karşı tarafa iletilmesi sürecini kapsamaktadır (Theodorson ve Theodorson 196; Akt. McQuail ve Windahl 1997: 15).

Erol Mutlu ise İletişim Sözlüğü kitabında bilim insanlarının yaptığı pek çok iletişim tanıma yer vermiştir. Bu tanımları da şu şekilde sıralayabiliriz:

Bilgi ve fikirlerin, duygu ve becerilerin simgeler kullanılarak iletilmesine iletişim denmektedir (Berelson ve Steiner 1964; Akt. Mutlu 1998: 168). Anlam arama çabası olan iletişim, süreci insanın başlattığı ve süreç içerisinde insanın kendisini yönlendirecek ve değişen gereksinimlerini karşılayacak uyarıları ayırt etme ve örgütlemeye çalıştığı yaratıcı bir edim olarak tanımlanmaktadır (Barnlund 1968; Akt. Mutlu 1998: 168).

İrfan Erdoğan iletişimi belli yer ve zaman içerisinde, belli koşullarda yaşayan belli tarih ve geçmişte insan etkinliğinin yapılmasının zorunlu koşulu olarak tanımlamaktadır (Erdoğan 2005: 42).

Bu tanımlardan da yola çıkarak bir çıkarım yapmak gerekirse; sosyal bir varlık olan insanoğlu, doğduğu andan itibaren kendi varlığını devam ettirebilmek, üretim faaliyetlerinde bulunabilmek ve toplumsal yaşamın gereklerini yerine getirebilmek için iletişim kurma zorunluluğu duymaktadır. Yaşadığı süreç içerisinde, duygu, düşünce veya fikirlerini bulunduğu yer ve zamanın koşullarına göre çeşitli yollarla bir başkasına anlatmak veya aktarmak ihtiyacı hissetmektedir.

1.1.1. İletişimin Temel Öğeleri

İletişim sürecinde düşüncenin üretilmesi ve aktarılmasında kullanılan dil, iletişim araçlarının başında gelmektedir. Bu nedenle dilin iletişim sürecindeki önemini çok iyi kavramak ve insanlar ile sağlıklı ve etkili bir iletişim kurabilmek için iletişim öğelerine hakim olmak gerekmektedir. İletişim süreci “gönderici, alıcı, ileti, kanal ve geri besleme” olmak üzere beş öğeden oluşmakta ve her bir iletişim ögesi kendi içerisinde pek çok özelliğe sahip olmaktadır. İletişimin gerçekleşmesinde vazgeçilmez olan bu öğeleri şu şekilde açıklayabiliriz.

Gönderici (kaynak) : Gönderici, iletişim sürecini başlatan kişidir. İletiyi oluşturmakta ve karşı tarafa aktarmaktadır. Tutum ve davranışların değiştirilmesinde önemli rolü vardır. Hedef kitleyi etkilemesi beklenmektedir. Yunan felsefesinin en önemli filozofu olan Aristoteles, göndericinin önemine vurgu yaparak ikna konusunda göndericinin önemli bir görev üstlendiğini söylemiştir. Aristoteles’e göre iletişim tek yönlüdür ve düz bir süreci takip eder ve amacı karşıdaki kişi ya da grubu etkileyebilmektir.

İlk iletişim modellerinin çoğunda, iletişim süreci bir gönderici ya da iletişimciyle başlamaktadır. Böylelikle bu modeller, gönderici ya da iletişimcinin iletişim sürecini yönettiği ve denetlediğini, alıcıların ise bu süreç içinde çok az erke sahip olduklarını ima ederler (Mutlu 1998: 137).

İletişim sürecini başlatan kaynak, hedefte tutum ve davranış değişikliği yapacağı için güvenilir, empati kurabilen, alanında uzman, ikna kabiliyeti yüksek ve fiziki durumuna özen gösteren biri olmalıdır. Kaynak, mesajını, alıcının zihinsel algı

yeteneğine uygun olarak verdiği takdirde, dinleyici aldığı mesajı anlamlandıracak ve ikna olacak, böylelikle süreç sonunda istenen tutum ve davranış değişikliğini gerçekleştirecektir. Aynı zamanda kaynağın sosyal statüsü de önemli bir role sahiptir. Hedef, belirli bir sosyal statüye sahip kişileri daha etkili dinlemekte ve söylediklerini dikkate alarak tutum ve davranış değişikliği yoluna gitmektedir. Bu nedenle birçok konuşmacı sosyal statüsünü ön planda tutarak konuşmasını gerçekleştirmektedir.

Alıcı (hedef) : Prof. Dr. Erol Mutlu, alıcıyı yani hedefi iletişim sürecinde göndericinin karşısında bulunan ve gönderilen mesajının ulaşması amaçlanan taraf olarak belirtmiştir (Mutlu 1998: 31).

Alıcı, iletişim sürecinin en önemli öğelerinden biridir. Alıcı bir şahıs, belli bir grup ya da toplum olabilir. Alıcı, kaynak tarafından gelen iletilere tepki veren aktif bir katılımcı olabileceği gibi tepkisini belli etmeyen pasif bir alıcı da olabilir. Hedef, kaynaktan gelen iletileri alır, açar, yorumlar, anlamlandırır. Eğer gerek görürse kendisi de bir mesaj üreterek geri bildirimde bulunur (Karaca 2016: 629).

Gönderi tarafından iletilen mesajın, alıcı tarafından tam ve net anlaşılabilmesi için alıcının aktif bir dinleyici olması gerekmektedir. Dinlemenin aktif bir şekilde gerçekleşebilmesi için ise dinlemeyi engelleyen unsurların ortadan kaldırılması gerekmektedir. Bu unsurların başında alıcının göndericiye karşı olan tutumu önde gelmektedir. Alıcı, göndericiye karşı her türlü ön yargıdan uzak, aynı zamanda empati kurabilme özelliğine sahip olmalıdır. Alıcının özellikleri dışında fiziki ortamın da dinlemeyi engelleyecek her türlü gürültüden uzak olması gerekmektedir.

İleti (mesaj) : Prof. Dr. Erol Mutlu, mesajı, “Bir alıcı için bir uyaran olarak işlev gören bir sinyal ya da sinyaller birleşimi, iletişim sürecinde iletilen şey” şeklinde tanımlamıştır (Mutlu 1998: 245).

Hedef kitlede istenilen etkiyi yaratmak için mesajın içeriği ve iletilme şekli son derece önemlidir. Öncelikle mesaj, hedef kitle tarafından anlaşılır olmalıdır. Bunun için de seçilen mesajın net, açık ve doğru bir şekilde kodlanmış olması gerekmektedir. Cümleler çok uzun değil, kısa ve öz olmalıdır. Kullanılan dil sade ve anlaşılır olmalıdır. Hedef kitlenin profiline uygun kelimeler seçilmeli ve seçilen kelimeler, hedef kitlenin dikkatini çekecek bir biçimde yapılandırılmalı ve sunulmalıdır. Bununla birlikte yüz yüze iletişimde sözel olmayan beden dili mesajları (jest ve mimikler) ile

konuşmayı desteklemek gerekmektedir. Mesajın doğru zamanda, doğru kişilere, doğru kanal seçilerek gönderilmesi de istenen sonucun elde edilmesinde son derece önem arz etmektedir.

Kanal : İletişim sürecinde kanal, bir sinyal taşıyan herhangi bir fiziksel araç olabilir (sesimiz, bedenimiz), teknik olabilir (telefon, radyo, televizyon) ve ya toplumsal bir araç (okullar, gazeteler) olabilir (Mutlu 1995: 198-199). İletişimde seçilen kanallar iletinin gönderileceği kişi sayısına, kişi ya da grupların kimi özelliklerine göre de değişkenlik göstermektedir. Etkili bir iletişim sürecinin gerçekleşmesinde kanal seçiminin önemi büyüktür. Alıcıda yaratılmak istenen etki, alıcının özellikleri, alıcının zaman ve mekân kullanımı göz önünde bulundurularak seçim yapılmalıdır (Gürcan 2012: 9).

İletişim süreci sözlü ve sözsüz iletişim kurarak gerçekleşmektedir. Bu bağlamda her iki iletişim türünde de kanalın önemli rolleri vardır. Sözlü iletişimde kanal olarak kullanılan sesin tonu çok önemlidir. Alıcıda istenen etkiyi yaratabilmek için ses tonlamasına dikkat etmek gerekmektedir. Sürekli aynı tonda değil, konuşmanın seyrine ya da dinleyicinin tepkisine göre sesin tonlaması ayarlanmalıdır. Sözsüz iletişimde ise kullanılan jest ve mimikler bu sürecin önemli araçlarıdır.

İletişim sürecinde fiziksel ortamın da iletişim amacına uygun olması gerekmektedir. Gürültüden arınmış, yeteri derecede ışık alan bir fiziki ortamda iletişim sağlıklı bir şekilde gerçekleşmiş olacaktır. Aynı zamanda kanal, verilecek mesajın içeriğine uygun olarak seçilmiş olmalıdır. Her mesajın içerdiği özellik farklı olduğundan kullanılacak kanal da farklılık gösterebilir. Örneğin, görselliğin ön planda olduğu bir mesaj iletilecek ise televizyon, internet gibi görsel kitle iletişim araçları tercih edilmelidir. Sadece sesin önemli olduğu bir iletide radyo araç olarak kullanılabilir. O halde kullanılacak kanal, mesajın içeriğine bağlı olarak belirlenmeli, belirlenen kanal diğer yardımcı etmenler ile desteklenmelidir.

Geri Besleme (feedback) : İletişim sürecinde kaynak, gönderilen mesajı hedefin algılama ve anlama fonksiyonu hakkında bilgi edinmektedir. Bu bağlamda geri bildirim (feedback), kaynağın gönderdiği iletinin alıcı tarafından algılayıp algılamadığı, algılamışsa tepkisinin ne olduğu hakkında bilgi verdiği bir süreçtir (Gökçe 2002: 143). İletişim sürecini başlatan kaynak, duygu, düşünce ve bilgilerini

hedefe aktarırken hedeflediği amacının gerçekleşip gerçekleşmediğini, bu son aşama olan geri besleme kısmında öğrenmiş olur. Alıcının geri beslemede verdiği tepkiye göre kaynak, devam edecek olan bilgi aktarımını şekillendirecek ve hedef kitlenin tutum ve davranış değişikliğine göre yeni yöntemler deneyecektir.

Kodlama ve Kod Açma: İletişim sürecinde iki önemli unsur vardır. Bunlar, kodlama ve kod açma'dır. Kodlamayı gönderici, kod açmayı da alıcı gerçekleştirmektedir. İletişim sürecinin daha sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesi için mesaj doğru kodlar kullanılarak kodlanmalı ve hedefe iletilmelidir. Mesajda seçilen kodlar da alıcının anlayacağı bir biçimde olmalıdır. Alıcının aldığı mesajı yorumlanması ve anlamlandırılmasına ise kod açma denilmektedir. Gönderici tarafından gönderilen mesajlarda işaretler, simgeler, ses ve görüntü sinyalleri alıcının gerçekleştirdiği kod açımı sayesinde anlamlı bir biçime dönüşür ve geçerli birer anlam kazanır (Karaca 2016: 629).

Görüldüğü gibi etkili ve sağlıklı bir iletişim kurabilmek için kaynak tarafından iletilen mesajın, alıcı tarafından net ve anlaşılır bir şekilde alınması, kullanılan dilin ve kanalların doğru bir şekilde seçilmesi ile mümkün olacağı, mesajın alındıktan sonra alıcı tarafından anlamlandırılması ve alıcıya tepki olarak geri dönmesi iletişim sürecinin tamamlanacağı anlamına gelmektedir. Bütün bu süreci doğru yönetirsek eğer, iletişimi etkin, etkili ve sağlıklı bir şekilde kurmuş olacak, hiçbir yanlış anlaşılmaya mahal vermeyecek ve başarılı bir iletişim süreci gerçekleştirmiş olacağız.

1.1.2. İletişimde Temel Modeller

İletişim araştırmalarının ilk çıkış noktasına bakıldığında McQuail ve Windahl, genelde eğitim, propaganda, telekomünikasyon, reklam, kamu ve insan ilişkileri alanlarının daha verimli nasıl kullanılması gerektiğini ve bu alanların etkilerinin nasıl artırılacağı üzerinde durulduğu ifade etmektedir. Araştırma faaliyetleri öncelikle bir istek ile başlarken zamanla psikoloji ve sosyoloji alanlarındaki gelişmeler; metodolojideki genel ilerlemeler ile devam ettiği ve özellikle deneylerin, sosyal alan araştırmalarının yapılması ve bu araştırmaların istatistik ile beslenerek faaliyetlerin devamlılığı sağlanmıştır (McQuail ve Windahl 1997: 17).

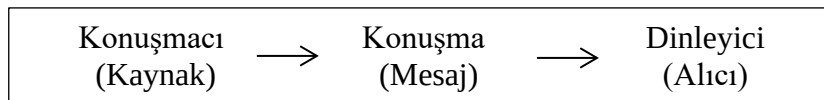
İletişim alanındaki çalışmalar, 1920’lerde ve 1930’larda ABD’de başlamıştır. Bunlar daha çok iletişim alanı ile ilgili olmaktan öte çeşitli bilim dallarının çeşitli nedenlerle yapmış oldukları, iletişimi konu alan araştırmalardır (Yaylagül 2019: 24).

İletişim alanındaki çalışmaların başlıca sebebi iletişim sürecinin daha etkili hale getirebilmek için araştırmalar yapmaktan geçmektedir. Disiplinler arası bir alan olarak görülen iletişim, ilk zamanlarda politika araştırmalarında kullanılan bir disiplin olarak görülmekte olup özellikle radyo ve basın aracılığıyla propaganda yapmak üzere kullanılmakta idi. Yapılan propagandalar ile kamuoyu oluşturulmasına bakılıp iletişim sürecinin etkinliği araştırılmakta idi.

Herhangi bir alanda modellerin oluşturulması ise o alanın daha sistematik bir yapı ile ele alınması ve somut veriler ile araştırılan alanın herkesin anlayabileceği bir duruma getirebilmek için gerçekleştirilmektedir. O halde iletişim alanında geliştirilen temel modelleri kısaca inceleyelim:

1.1.2.1. Aristoteles İletişim Modeli

Milattan önce 384-322 yıllarında yaşamış olan ünlü Yunanlı düşünür Aristo ‘Retorik’ adıyla anılan eserinde etkileyici ve ikna edici konuşma sanatını ele almış ve bu konudaki ilk kavramsal ve pratik çerçeveyi oluşturduğunu ifade eden Köksoy, daha sonraki çalışmalar da Aristo’nun çizdiği bu yoldan ilerlendiğine dikkat çekmektedir. Aristo tüm insanların düşünen varlıklar olduklarından dolayı hemen hemen her gün hem cinslerini ikna etme girişiminde bulunduklarını belirtmiştir (Köksoy 2020: 54). Aristo, çalışmasında üç iletişim ögesinden söz etmektedir: Konuşmacı, yapılan konuşma ve dinleyici. Aristo’nun bu yaklaşımı göz önüne alındığında, aşağıdaki gibi bir iletişim modelini ortaya konulabilir (Ergin 2010: 287) (Bk.: Şekil 1).

Şekil 1. Aristo’nun İletişim Süreci (Ergin 2010: 287)

Aristo Modeli, tek yönlü bir iletişim modelidir. İletişim çalışmalarında ilk model olması açısından önemli olmasına rağmen, konuşmacı, ileti ve dinleyici olmak üzere sadece üç temel iletişim unsuru barındırdığı için de iletişim süreci açısından yetersiz kalmaktadır.

1.1.2.2. Laswell İletişim Modeli

Amerikalı siyaset bilimci Harold D. Laswell tarafından geliştirilen iletişim modeli 1948 yılında yazdığı bir makalenin ilk cümlesi ile ortaya çıktığı McQuail ve Windahl tarafından belirtilmektedir. İletişim eyleminin beş temel soruya verilen cevaplar ile gerçekleştiği vurgulanan bu ilk cümlede sorular şu şekilde sıralanmıştır:

Kim?

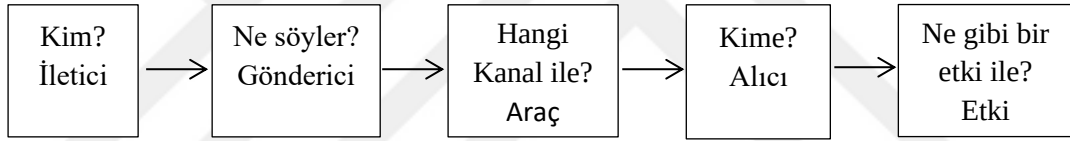
Ne söyler?

Hangi kanal ile?

Kime?

Ne gibi bir etki ile? (Bk.: Şekil 2)

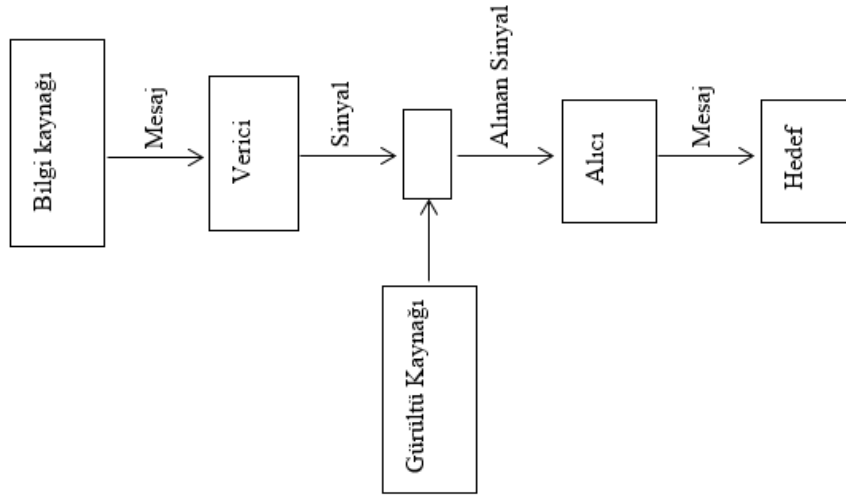
Bu sorular ve sorulara verilen cevaplar ile iletişim modeli oluşmuş olur (McQuail ve Windahl 1997: 23).

Şekil 2. Laswell İletişim Modeli (McQuail ve Windahl 1997: 23)

1.1.2.3. Shannon ve Weaver Modeli

Bell firmasının telefon laboratuvarında çalışan Shannon ve çalışma arkadaşı Warren Weaver tarafından 1949 yılında geliştirilen bu model, iletişim sürecini tek yönlü ve doğrusal bir süreç olarak kabul etmektedir ve bu model, iletişim sürecine gürültü kaynağı faktörünü de eklemiştir (Yaylagül 2019: 55) (Bk.: Şekil 3).

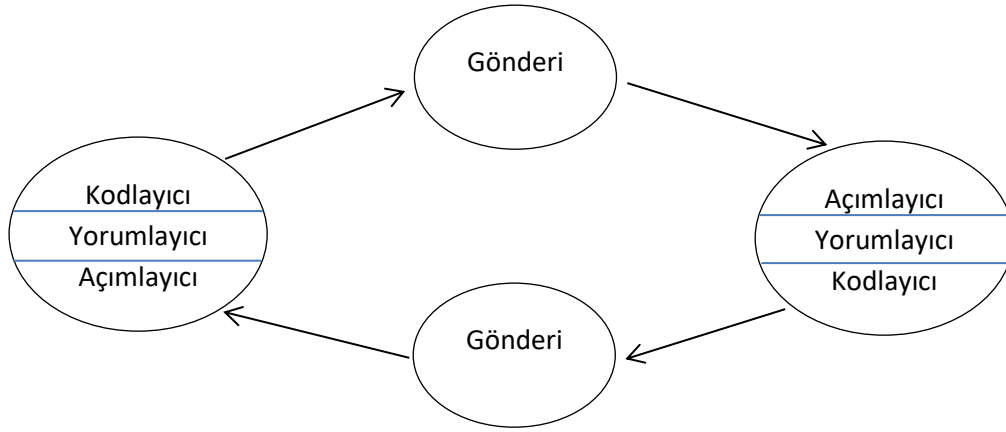
Şekil 3. Shannon ve Weaver’ın Enformasyon Kuramı (Matematiksel İletişim Kuramı) (Yaylagül 2019: 56)

Gürültü kaynağının eklendiği bu modelde, gürültü kaynağının göndericiden gelen mesajın alıcıya ulaşmasında etkisinin olabileceği ve verilmek istenen mesajın gürültü kaynağı nedeniyle bozulabileceği vurgulanmıştır.

1.1.2.4. Osgood ve Schramm’ın Dairesel Modeli

Bu model, iletişim sürecini diğer modeller gibi düz çizgisel olarak değil, dairesel olarak gerçekleştirmektedir. Mesajı gönderen ve alan sürekli yer değiştirmektedir (Bk.: Şekil 4).

İletişim sürecinin başlaması ile bir kişi bir iletiyi kodlayarak göndermekte, alıcı iletiyi alıp kod açımı yaparak anlamlandırmakta ve sonrasında kendisi de bir ileti üretirek kaynağa geri göndermektedir. Alıcının da mesaj üretirek iletişim sürecinin devam ettirilmesiyle iletişim bir yerde başlayıp bir yerde son bulmamakta, iletişim dairesel olarak devam etmektedir (Karaca 2016: 636).

Şekil 4. Osgood ve Schramm’ın Dairesel Modeli (McQuail ve Windahl 1997: 29)

Temel iletişim modellerini bu şekilde sıralamak ve tanımlamak mümkün. Görüldüğü gibi her model bir öncekinin eksik yönünü tamamlamakta ve iletişim sürecinin sağlıklı ve istenen etkide devam etmesi için yöntemler geliştirmektedir. Bu modeller, bilim insanlarının yaşadıkları dönemin koşullarına bağlı olarak her dönem geliştirilmeye devam etmiştir.

İletişim sürecindeki temel öğeler ve iletişim alanının sistematik olarak daha anlaşılır hale gelmesinde geliştirilen temel modellere baktıktan sonra temel komumuz olan dil konusuna yeniden dönelim. İletişim kurmada en önemli araç olan dil, geçmişten günümüze kendimizi ve çevremizi tanımlamak, istenilen mesajı hedefe aktarmak için kullandığımız en önemli araçtır. Peki bu hayatımızın vazgeçilmez aracı olan dil, ana hatlarıyla hayatımızda hangi işlevlere sahip kısaca değinelim.

1.2. İletişimin Bir Aracı Olarak Dil

1.2.1. Dil Kavramı

Hem kendi varlığını hem de toplumun varlığını devam ettirme gayesinde olan insan, ürettiği her türlü anlamı diğer insanlarla paylaşma ihtiyacı hisseder. Bu ihtiyacını gidermek için de dil aracını kullanır. Dil aracını kullanırken de yaptığı temel işleve iletişim denir. Dil ve iletişim birbirinden ayrılmaz iki önemli kavramdır ve ikisi de birbirlerini tamamlayarak anlam kazanmaktadır.

İnsanlar arasında duygu, düşünce veya bilgi alışverişini sağlamak, kavramların karmaşasını gidermek ve daha anlaşılır bir hayat yaşamak için kullanılan dil, geçmişten günümüze üzerinde çalışılan gizemli bir konu olmuştur. Bu gizemli yapısının yanı sıra doğuştan var olan bir yapı mı yoksa sonradan kazanılan bir yeterlilik mi olduğu hala tartışılmaktadır. Dil, zihnin en ulaşılabilir kısmıdır. İnsanlar dil hakkında bilgi edinmek ister çünkü bu bilginin insan doğasının iç yüzünü anlamaya yol göstereceğini bilirler (Pinker 2020: 461). Bu nedenle insanlık tarihi boyunca dil, insanı anlamanın da kapısını açacağı düşünülerek üzerinde araştırmalar yapılan bir alan olmuştur. Dilbilimcilerin dilin tanımı üzerine yaptıkları açıklamaları şu şekilde sıralayabiliriz:

“Dil, biyolojik sistemler açısından oldukça gizemli ve beklenmedik özellikler taşıyor ve onu ne kadar yakından incelersek o kadar şaşırtıcı ve gizemli gibi görünüyor (Chomsky 2018: 49)” şeklindeki ifadesiyle ünlü dilbilimci Noam Chomsky, dilin gizemli yapısına dikkati çekmektedir.

Ayrıca dil ile ilgili görüşlerini “On Language (Dil Üzerine) adlı kitabında ele alan Wilhelm Von Humboldt da dile farklı bir bakış açısı getirmiştir. Humboldt, her dilde karakteristik bir dünya görüşü olduğunu ve buna bağlı olarak “Diller, ulusların farklı zihniyetleri için sahip olduğumuz en zengin, en erişilebilir kanıtlardır (Humboldt 1988: 23)” diyerek hem dillerin çeşitliliğine hem de dilin zenginliğine vurgu yapmıştır. Doğan Aksan ise dili, bir anda düşünemeyeceğimiz kadar çok boyutlu, farklı bakış açılarıyla değişik nitelikleri ortaya çıkan, barındırdığı birçok sırrı bugün de çözmekte zorlandığımız büyümlü bir varlık olarak tanımlamaktadır (Aksan 1987: 11-13).

“Dilin işlevleri ve İletişim” adlı kitabında insanın yaşantısında dili pek çok işlevde kullandığını belirten Veysel Kılıç, dilin tüm iletişim biçimlerinin en etkili aracı olduğuna vurgu yapmıştır. Kılıç, “Dil temelde toplumsal bir olgudur ve karşılıklı anlayışı sağlamaya çalışır. Ses imgeleri ile onların gönderme yaptıkları nesneler arasında bağıntı kurar, dil (Kılıç 2002: 25)” cümlesi ile hayatın dil ile anlam kazandığını ifade etmiştir.

Ünlü dilbilimci Steven Pinker da dilin üstün bir yetenek olduğunu, yalnızca ağızımızla oluşturabileceğimiz seslerle, birbirimizin zihninde yeni fikir oluşumlarının dil gibi eşsiz bir yetenek ile gerçekleştiği durumundan yola çıkarak dilin mucizeler

içerdiğini söylemiştir. Pinker, “Dil çocuklarda kendiliğinden gelişir, bilinçli bir çaba ya da belirli bir eğitim gerektirmeyen özgün ve karmaşık bir yetkinliktir, gizli mantığını öğrenmeden oluşur, nitelik bakımından her bireyde aynıdır. Bilgileri işlemek veya zekice davranmak için gerekli birçok yetenekten farklıdır (Pinker 2020: 14).” diyerek dilin doğuştan bir yetenek olduğunu belirtmiştir.

Dili insanların oluşturduğu toplumların kullandığını, her toplumun bireylerinin aralarında anlaşabilmelerinin ve iletişim kurmalarının dil olgusuyla gerçekleştiğini dile getiren Özcan Demirel, doğada dili kullanma yetisi kazanma ve dili bu ölçüde etkin bir iletişim aracı olarak kullanmanın altını çizerek bu yeteneğin sadece insanlara özgü bir olgu olduğunu vurgulamaktadır (Demirel 2021: 3).

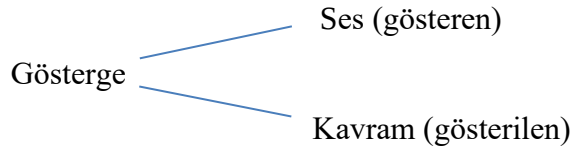
Pek çok dilbilimci dilin en önemli iletişim aracı olduğuna vurgu yapmaktadırlar. Öztürk ve Dağabakan, dilin insanın dünya üzerindeki yeri ve önemini belirleyen olgu olduğunu belirterek dilin yani konuşma yeteneğinin, insanda var olan en önemli niteliklerinin başında geldiğine vurgu yapmaktadırlar. Dil varlığı ile insanın, duygu, düşünce ve isteklerini tüm detaylarıyla açığa vurmakta olduğunu ve bu sayede insanın yaşamını sürdürmesinin kolaylaştığını dile getirmektedirler (Öztürk ve Dağabakan 2007: 155).

Erol Mutlu, İletişim Sözlüğü kitabında dili, sözlü ve yazılı göstergeler ile insanı diğer canlılardan ayırt eden simgesel bir iletişim sistemi olarak tanımlamaktadır. Bu tanıma göre dil, belirli kuralları olan bir sistemdir ve esas olarak nedeni belli olmayan birçok göstergelerden oluşmaktadır. Bu göstergelerin işaret ettiği üzere bir dil grubunun onu kullanan tüm üyeleri için ortak bir anlamı bulunmaktadır (Mutlu 1998: 95). Fransız Dilbilimci Andre Martinet’e göre, dilin insan deneyimlerinde büyük bir rolü bulunmakta ve bu deneyimin toplumdan topluma değişen biçemlerle, sessel bir anlatımı içinde bulunduran bildirim aracı olarak belirtilmektedir (Martinet 1998: 28).

Farklı bakış açılarıyla dilbilimi alanına katkı sağlayan dilbilimciler, dilin işlevi hakkında verimli çalışmalar yaparak, dilin gelişimine katkıda bulunmuşlardır. Ünlü dilbilimci Ferdinand de Saussure de dilin karmaşık yapısına atıfta bulunarak dilin yapısını daha anlaşılır hale getiren çalışmalar ortaya koymuştur.

Saussure’ün çalışmalarından biri dil (language) ile söz (parole) ayrımıdır. Dilin Türkçe, Fransızca, İngilizce gibi bir dil sistemine verilen ad olduğunu, söz’ün ise dili somut olarak kullanmak için var olduğunu söylemiştir. “O halde somut ve bireysel olan söz’ün arkasında, onu belirleyen soyut ve toplumsal bir sistem (yapı), dil vardır (Moran 2018: 187-188).” Somut dil ile soyut dil ayrımı yapan Saussure, bir tavla oyununu ele alarak örneği daha açıklayıcı hale getirmiştir. Tavla bilmeyen birinin birkaç gün tavla bilen birini izlemesi ile tavla öğrenebileceğini, sistemi öğrenmemin tavlının geçmişte nasıl değişimlere uğradığını bilmeyi gerektirmediğini söyleyerek, tek tek tavla oyunlarına somut söz, oyun olarak tavlının ise soyut dil sistemi olduğunu açıklamıştır.

Saussure’ün çalışmalarının bir diğeri ise, dili gösteren ve gösterilen imgelerinin birleşimi ile işaret sistemi olarak tanımlamasıdır. Sözcükler bir nesneye işaret ettiklerinden dolayı gösterge olarak adlandırılır ve bir göstergenin iki yönü bulunmaktadır. Bunlardan biri ses imgesi olup gösteren olarak adlandırılır. Diğeri ise ses imgesinin işaret ettiği kavram olan gösterilen’dir. Örneğin “Köpek”, dediğimizde ağızımızdan çıkan ses imgesi gösteren’i ifade ederken, gösterenin işaret ettiği kavram olan köpek ise gösterilen’dir (Moran 2018: 188). (Bk.: Şekil 5)

Şekil 5. Gösteren – Gösterilen ilişkisi (Moran 2018: 188)

Göstergebilim kuramı ile dilbilimine katkı sağlayan Saussure, kelimeleri ses ve işaret imgelerine ayırmış, karmakarışık duyular yığını olan zihnimizin dil aracılığıyla ve bu imgeler sayesinde daha anlaşılır hale gelebileceğine vurgu yapmıştır.

Pek çok dilbilimci yaptığı çalışmalarda dilin yapısına değinmiş ve dili daha anlaşılır hale getirebilmek için dile sonradan başka kavramlar ile anlamlar ekleyerek dilin dilbilgisel olarak açıklanmasına dikkat çekmişlerdir. Noam Chomsky ise diğeri dilbilimcilerden farklı olarak dilin temelde edinim yoluyla kazanıldığını, dilin insanda kendiliğinden geliştiğini, dil kullanımını çocuğun yemek yedikçe büyümesine benzediğini ifade etmiştir.

“Dil yetisi zihnin/beynin bir bileşenidir, insanın biyolojik donanımının bir parçasıdır (Chomsky 2001: 60).” diyen Chomsky, dilin edinimi ve gelişimi konusunun biyolojik ve psikolojik temellere dayandığını savunmaktadır. Dilin insan doğasının incelenmesi için özel bir öneme sahip olduğunu vurgulayan Chomsky, dilin biyolojik yeteneklerimizin ortak bir parçası olarak görüldüğünü dahası, dilin çok önemli bir şekilde düşünceye, eyleme ve sosyal ilişkilerde de önemli bir rol üstlendiğinin altını çizerek dilin problem çözme, sanatsal yaratıcılık ve insan yaşamının ve aktivitesinin diğer yönlerini de kapsadığını vurgulamıştır.

1.2.2. Dilin Özellikleri

Kavramların anlamlandırılmasında, düşüncelerimizi zihnimizde açık bir şekilde temsil edip karşı tarafa aktarma konusunda en önemli işleve sahip olan dil, yapısal olarak pek çok özelliği de taşımaktadır.

1.2.2.1. Yer Değiştirme

İnsan dili, yaşamsal döngüsünün devam ettiği güncel zamana gönderme yapma özelliğine sahip olduğu gibi hem geleceğe hem de geçmişe gönderme yapma özelliğine de sahiptir. İnsanların birbirleri ile iletişimde bulunmak için aynı mekanı paylaşmaları gerekmemektedir. Dilin bu yer değiştirme özelliği insanların düş dünyasını geliştirir, gelecek için kimi öngörülerde bulunmasını sağlar. Böylece kurgu ya da bilimkurgu gibi kimi yazın türlerini insanlar dilin bu özelliğinden yararlanarak üretirler (Kılıç 2002: 26). Özellikle gelişen teknolojiye bağlı olarak kullanım alanları çeşitlenen iletişim araçları vasıtasıyla dilin yer değiştirme özelliği daha da kendini ön plana çıkarmaktadır. Mekan ve zaman sınırını ortadan kaldıran teknoloji ile birlikte yer değiştirme özelliği işlevsel olarak daha çok anlam kazanmaktadır.

1.2.2.2. Nedensizlik

Ağzımızdan çıkan ses imgesi ile bu ses imgesinin gönderme yaptığı nesne arasındaki ilişki tümüyle rastlantısalıdır (Kılıç 2002: 27). 18 ve 19. yüzyılda yavaş yavaş anlaşıldı ki ne kelimeler ve kelimelerin işaret ettiği şeyler arasında büyümlü bir bağ vardı ne de diller uhrevi bir şekilde insanlığa gönderilmişti. Diller insan toplulukları tarafından meydana getirilmişti, semavi bir güç tarafından değil (Rickerson ve Hilton 2020: 62). Nesilden nesile aktarılan dil, toplumsal uzlaşa ile kendi bulunduğu coğrafyada ortak bir dil yapısının oluştuğu görülmekte, insanlar

kullandıkları kelimelerin adlandırılmasının nasıl oluştuğunu sorgulamaksızın kelimeyi olduğu gibi kabul etmekte ve kendinden sonraki nesillere de bu şekilde aktarmaktadır. Örneğin, ağaç kelimesi herkesin zihninde aynı nesneye çağrışım yapmakta, bu nesneye neden ağaç denildiğini ise kimse merak edip sorgulamamaktadır.

1.2.2.3. Üretkenlik

Gelişen ve değişen dünyamızda gün geçmiyor ki yeni buluşlar icat edilmesin. Yeni icatlar yeni makinelere, yeni makineler yeni iş kollarına, yeni iş kolları da beraberinde yeni pek çok kelimenin türetilmesine zemin hazırlamaktadır. Gereklerin sonucu ortaya çıkan bu üretkenlik dilin de sonsuz sayıda kelime üretmesine imkan vermektedir. Dilin bu üretkenlik özelliğine bağlı olarak her geçen gün dilimize de yeni kelimeler eklenmektedir. Örneğin; akıllı telefonların gelişmesiyle birlikte insanların beğendiği anları kendilerinin de içinde bulunduğu fotoğraf karesinde ölümsüz hale getirmek için çektikleri fotoğrafı İngilizce konuşan ülkeler *“selfie”* olarak adlandırırken, bu teknolojik akımın kültürümüze de yerleşmesiyle *“özçekim”* kelimesinin dilimize girdiğini görmekteyiz. Bu ve bunun gibi pek çok kelime her geçen gün dilimize entegre olmakta ve dilin üretkenliği sürekli devam etmektedir.

Dile kazandırılan yeni kelimeler haricinde var olan kelimelere ekler getirilerek de yeni pek çok kelime üretmek mümkün olmaktadır. Bu konuya örnek verilecek olursak, eskiden insanlar yazılı iletişim kurma yollarından mektubu kullanmakta ve *“mektuplaşmak”* kelimesi kullanılmakta idi. Günümüzde ise cep telefonu kullanımının yaygınlaşması ile insanlar artık mesaj yolu ile iletişim kurmakta ve bu yöntem *“mesajlaşmak”* denilmektedir. İhtiyaçlar gereği insanoğlu *“mesaj”* kelimesine ek getirerek *“mesajlaşmak”* kelimesini üreterek dilin üretim yetisinin sınırının olmadığını bir kez daha ortaya koymaktadır.

1.2.2.4. Kültür Taşıyıcılığı

Dil oluşuktan sonra, kültür hep dilin egemenliğinde olmuştur. Dil içinde bulunduğu ve konuşulduğu toplumların uzlaşısı ve ortak değerlerini nesilden nesile aktarma özelliğine sahiptir. Ulusu, ırkı, rengi ne olursa olsun bir çocuk, kendi dilsel topluluğunun dışında farklı bir dilsel ortamda büyütülürse o topluluğun dilini anadili

gibi edinmiş olur. Toplamların kalıcı olmasını sağlayan özellik de dilin bu kùltür taşıyıcılığı özelliğidir (Kılıç 2002: 28).

İç savaştan dolayı ÷lkemize iltica eden Suriyeli ailelerin kendi ortamlarında ve yakın çevrelerinde Arapça konuşarak kendi kùltürlerini muhafaza etmeleri ve çocuklarına dillerini unutturmama çabaları kùltür taşıyıcılığına bir örnek olarak gösterilebilir

1.2.2.5. İkilik Özelliğı/Çift Eklemlilik

Konuştuğumuz zaman kullandığımız katmanlardan birisi fiziksel düzeydir. Bu düzeyde a,y,v gibi sesler üretiriz. Bu seslerin hiç birisinin tek başına bir anlamı yoktur. Ancak bu tek sesleri birbiriyle karışımalar yaparak söylediğimizde başka bir düzeyde anlamlı sözcükler üretiriz. Örneğın bu farklı ses gruplarından vay sözcüğünü üretmiş oluruz ki bu söz başka bir karışım olan yav sözcüğünden anlam açısından farklıdır. Böylece bir düzlemde tek tek sesler ve bunlara bağlı sözcükler oluşturmuş oluruz (Kılıç 2002: 29).

Dilimizde 29 adet harf bulunmasına rağmen, bu özellik sayesinde birbirinden bağımsız harfleri bir araya getirerek çok sayıda kelime türetebilmek mümkündür.

1.2.2.6. Ayrıklık İlkesi

Kılıç, dilin sınırları olmayan bir süreci kapsamadığını ifade etmektedir. Ancak bu süreci oluşturan dilsel birimlerin, özellikle sesbilgisinde kullanılan seslerin sınırları kesinlikle bellidir. Bu seslerin karışımı ile oluşturulan dilsel birimler aracılığı ile sürekli olarak iletişim sağlanır. Örneğın, Türkçe’de k ile g arasındaki ayrım belki çok büyük bir ayrım değildir. Ne var ki, bu sesler ayrı ayrı bağlamlarda değişik anlama gelecek sözcüklerin üretilmesini sağlar. Örneğın, kel ile gel sözcüklerinin ses iletiminde ayrı ayrı anlamlara gelecek sözcüklerin üretilmesi k ile g arasındaki ayırmadan kaynaklanır (Kılıç 2002: 30).

Bütün bu özelliklerin yanı sıra ve belki de bütün bu özelliklerin özeti olarak Chomsky, “dilın sınırlı araçların sınırsız kullanımını içerdığı söylenir; yani zihin kesinlikle sınırlıdır ancak her kişinin anlayıp kullanabileceğı sınırsız sayıda ifade vardır (Chomsky 2018: 25)” diyerek bireylerin her bir nesneye ya da olguya sınırsız

sayıda ifade atfettiğini ve dilin bu çok sayıda ifadeler ile anlamsal olarak geliştiğini ve gelişeceğini belirtmektedir.

1.2.3. Dil Türleri

İnsanoğlu, dünyaya geldiği andan itibaren kendini ifade edebilmek ve çevresini anlayıp tanıyabilmek için dil aracını kullanma ihtiyacı hissetmektedir. Bu anlamlandırma süreci öncelikle bireyin yeterli seviyede anadiline hakim olmasını gerektirmektedir. Birey, zamanla çağın gereksinimlerine ayak uydurabilmek için dil kullanımını çeşitlendirmekte olup, bu bazen sadece bir yabancı dil öğrenme olarak kendini gösterirken bazen de çok dilli olmayı gerektirebilmektedir. Bu konuyu ayrıntılı bir şekilde ele almak adına dil türleri anadil, yabancı dil ve iki dillilik olarak alt başlıklar halinde açıklanmaktadır.

1.2.3.1. Anadil

Kişi, üzerinde doğduğu coğrafyanın kültürü içerisinde şekillenen canlı bir varlık olarak toplumun bir parçasıdır. Barın, buna bağlı olarak bir çocuğun doğduğu ve büyümeye başladığı ortamda konuşulan dili öğrenmekte olduğunu ifade etmektedir. Bu dile, "ana dil" denir ve çocuğun dil edinimindeki ilk yılları anadilini öğrenme yıllarıdır. Çocuk anadilini öncelikle aile ortamında anne ve babasından öğrenmektedir. Daha sonraları ise yakın çevrede ilişki kurulan kişilerden öğrenilenler ile anadil geliştirilmektedir (Barın 2004: 20).

Birey, doğup büyüdüğü ortamda hangi dile maruz kalırsa anadili o olur. Doğduğumuz andan itibaren edindiğimiz bir dilin bütün özelliklerini de o dille beraber öğrenmiş olmaktadır. Anadil bu anlamda bireyin diğer dilleri öğrenebilmesi bakımından son derece önemlilik arz etmektedir. Çünkü ilk öğrendiği dilin dilbilgisi özelliklerine sahip olan bir birey, sonradan öğreneceği diğer dillerin dilbilgisi özelliklerini, anadilinin özellikleriyle bağdaştırarak öğrenme fırsatı yakalamaktadır.

Anadili edinim yoluyla öğrenen bireyin aynı zamanda dilini de etkili kullanabilmesi hem kendi gelişimi hem de toplum açısından son derece önemlidir. Buna bağlı olarak anadilinde dinleme, konuşma, okuma ve yazma etkinliğine sahip bir birey, kendi kişisel gelişimi açısından ve toplumda yer alacağı konum açısından güçlü bir geleceğe sahip olacak demektir.

1.2.3.2. Yabancı Dil

Bireyin belli bir amaç doğrultusunda sonradan öğrendiği dile yabancı dil denir. Birey, anadili dışındaki bütün dillere yabancıdır. Yabancı dil, bireyin ihtiyaç duymasına göre öğrenilen bir dildir. Bu ihtiyaç bazen eğitim amaçlı, bazen iş amaçlı bazen de kişisel gelişime katkı amaçlı olabilmektedir. Ne amaçla olursa olsun birey, yabancı dil öğrenme sürecinin ilk aşamalarında az sayıda sözcük bilgisine sahiptir. Kendi anadili gibi akıcı bir konuşmaya sahip değildir. Konuşurken anadili etkisi altında kalarak işaretler ile kendini ifade etmeye çalışmaktadır.

Öğrenme, zamana ve mekana göre belli bir program doğrultusunda şekillenir. Yabancı dilde öğrenme söz konusudur. Edinme ise iletişim yoğunluğuna bağlı olarak gerçekleşebilir (Şahin 2013: 14-15). Yabancı dil öğrenme aşamasında birey, öncelikle öğreneceği yabancı dilin okuma, yazma, konuşma ve dinleme etkinliklerini sürekli yapmalıdır ki düşünürken anadilinin etkisinden kurtulabilsin ve yabancı dil öğrenme sürecini daha verimli bir hale getirebilsin.

1.2.3.3. İki Dillilik

Bir bireyin doğumundan itibaren yakın çevresinde kullanılan iki dili aynı anda edinmesine iki dillilik denmektedir ve ailede anne ile baba farklı dilleri konuşuyorsa çocuklarda iki dillilik durumu oluşmaktadır (Şahin 2013: 15). Almanya’da yaşayan, ebeveynlerinden biri Türk Vatandaşı, diğeri Alman Vatandaşı olan bir çocuğun ev ortamında her iki dile de maruz kalarak iki dili de kullanabilmesi iki dillige örnek gösterilebilmektedir.

1.2.4. Dilin İşlevleri

Dil, kullanıldığı sürece insanların gereksinimleri doğrultusunda işlev kazanmakta ve insanlar dili sahip olduğu işlevlere göre kullanmaktadırlar. Bu işlevleri aşağıdaki gibi sınıflandırmak mümkündür.

Betimleme İşlevi: Gerçek dünyadaki olguların, anlam birimlerin, sesbirimlerin, bunlara ilişkin birleşim kurallarının dizgesel gösterimini gösteren işlevdir (Vardar 2007: 39). Bir metnin ya da bir durumun daha anlaşılır hale gelmesini sağlamak için kullanılan bir işlevdir.

Anlatım işlevi: Duygular, düşünceler, öncelikler, ilkeler, önyargılar ve geçmiş deneyimler bir gönderici tarafından anlatılmaktadır. Dilin anlatım işlevinin en iyi somutlandığı yazın türleri roman, öykü ve şiirdir (Kılıç 2002: 35).

Toplumsal işlev: İnsanlar arası dayanışmayı sağlayan dil, kendi kuralları etrafında birleşen bir dil topluluğu da kurma işlevine sahiptir. Dünyada ne kadar dil varsa o kadar da topluluk vardır. Çünkü dil, kişilere kimliklerini kazandırmanın yanında bir de onları sosyalleştirip onlardan kendi kuralları dairesinde teşekkül eden bir topluluk yaratır (Yalçın ve Şengül 2007: 765). Bu nedenle dil kullanma becerisi toplumsal açıdan büyük önem taşıyan ve toplum içerisinde belirli yönde gelişen bir beceridir (Değirmencioğlu 2010: 117).

Çağrı işlevi: İleti, alıcı üzerinde odaklaşıyorsa, alıcıda bir davranış değişikliğini amaçlıyorsa bu işlev, dilin çağrı işlevidir. Bu işlev, doğrudan alıcıya yöneliktir. Reklamlar bu işlevin en güzel örneğidir (Uçan 2014: 222).

Yazınsal İşlev: İletişim sürecinde dilin yaratıcı sanatsal kullanımını içeren işlevdir. Dilin yazınsal işlevi göndericinin ya da yazarın niyetini taşımaktadır. Bu niyet açık ya da örtük bir biçimde hedef alıcıya ya da okuyucuya dil aracılığı ile iletilmektedir (Kılıç 2002: 39-40).

İster anadil ister yabancı dil kullanan toplumlarda olsun her zaman önemli olan nokta iletişim ve dilin yerinde ve doğru kullanılmasıdır. Bütün dilsel işlevler gereksinimleri karşıladığında, dil sahip olduğu özellikleri taşıdığı ve insanoğlu sağlıklı bir iletişim için çaba sarf ettiğinde, bu iki önemli kavram doğru yolda ilerlemiş olur ve iletişimin o güçlü yapısı dil ile hem bireyin kendi toplumundaki iletişimi hem de toplumlar arası iletişimi kuvvetlendirmiş olur.

Teknoloji ve iletişim çağında yaşıyor olmamız bu iki önemli kavrama gereken değeri vermemizi öğretir bize. Edinilen ya da öğrenilen dil ne olursa olsun, asıl önemli olan toplumların kendi bilgi ve deneyimlerini dil aracılığıyla diğer toplumlara doğru bir şekilde aktarmalarını sağlamaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. YENİ İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE YABANCI DİL ÖĞRENİMİ

2.1. Yeni İletişim Teknolojileri

2.1.1. Tanımı

Yeni binyılın değişen ve gelişen şartları ile birlikte, dünya ülkelerinin yaşadığı dönüşüm insanlık tarihinde görülmediği kadar hızlı olmuştur. Çakır' a göre, iletişim sektöründe büyük bir dönüşüm sürecinin başlamasında etkili olan en önemli faktörlerden birisi, 1970'li yılların başından itibaren bilgisayarların diğer iletişim araçlarının yapısına girmesi ile teknolojik sıçramanın yaşanmasıdır. Özellikle de bilgisayarlar ile birlikte telekomünikasyon teknolojilerinin iletişim araçlarının yapısında önemli dönüşümlere yol açması ve sistemi desteklemesi belirginleşen teknolojik sıçramayı sağlamış hem de yeni iletişim teknolojilerini ortaya çıkarmıştır (Çakır 2004: 169). Öztürk, iletişim teknolojilerinin tarihsel gelişimi içerisinde yeni bir çağın başlamasını internet teknolojisinin gelişimi sayesinde olduğunu vurgulamaktadır. Bu nedenle bilgi çağının başlangıcının internet olarak görüldüğünü, elektronik çağdan dijital çağa geçiş teknolojisi olan internetin pek çok teknolojiye de ilham verdiğini ve pek çok teknolojinin içinde barındırdığı küresel bir hizmeti tanımladığını dile getirmektedir (Öztürk 2013: 10).

Dijital teknolojilerde yaşanan gelişme enformasyon ile iletişim arasındaki farklılıkları ortadan kaldırmıştır. Dijital teknoloji sayesinde insan sesi, resimler, bilimsel veriler ve her türden ileti sayısallaştırılarak (binary-ikilik) bir koda dönüştürülmektedir. Bu kod gerektiğinde saklanabilmekte, farklı biçimlendirmeler yapılabilen ve istendiğinde dünyanın dört bir yanına iletilebilmekte; sonra orijinal iletinin biçimine dönüştürülerek tekrar saklanabilmektedir (Helm ve Edelson 1998: 879). Bilgisayar ve bilgi-işlem alanları birlikte çalışmaya başlayarak yeni iletişim teknolojilerinin ortaya çıkmasına ve gelişmesine neden olmuştur. İletişim teknolojilerindeki bu gelişmeler, geleneksel iletişim araçları olan kitap, dergi, radyo,

telefon ve gazetelerin artık yerini yeni iletişim araçlarından internet, kablolu tv, tablet ve mobil cihazlara bırakmasına sebep olmuştur.

Günümüz dünyasında siber-evren olarak adlandırılan bir olgu ortaya çıkmıştır. Bu olgu bilgisayar ve internetin tüm kitle iletişim araçlarını çok yönlü olarak içerdiği bir dönemi kapsamaktadır. Küreselleşmenin bir sonucu olarak toplumsal yapıyı tümüyle kuşatan ve yönlendiren yeni medya düzeni; kişisel bilgisayarları, interneti, televizyonu, radyoyu, ticari ve kültürel alanları, vb. tek bir cihaz içinde bir araya getiren “tümleşik sistemler”in egemenliğini ilan etmiştir (Dolgun 2016: 134). Teknoloji ve iletişim çağı olarak nitelendirilen bu ‘yeni’ dönemde zaman ve mekan kısıtı ortadan kalkmakta, dünya üzerindeki tüm insanlar birbirleriyle aynı zamanda iletişim kurmaktadır. Burada “yeni” olarak nitelendirilen, gelişmiş olan yüksek teknoloji ve onun interaktif yapısıdır. Yazılı basın ile radyo ve televizyon, “geleneksel medya” olarak tanımlanırken; mikro-işlemciler, fiber optik, uydu yayıncılığı, kablolu dijital televizyon, teletext, kelime işlemciler, video-konferans, internet, vb. “yeni medya” ya da “bilişim teknolojileri” şeklinde adlandırılmaktadır (Timisi 2003: 80; Akt: Dolgun 2016: 5).

Bilişim teknolojilerindeki bu hızlı gelişmeler, geleneksel iletişim araçlarının yerini yeni medya araçlarına bırakmasına sebep olmuştur. Toplum, bu yeni medya araçları vasıtasıyla her türlü bilgiye anında erişebilmekte olup bu durum, yeni medya araçlarının toplum tarafından en çok tercih edilme sebepleri arasında yer almaktadır. Böylece bireyler, bu sınırsız bilgi akışı araçlarını hayatında etkin ve yoğun bir şekilde kullanmaya başlamıştır.

Modernleşme süreci içinde, ülkenin bir bölümünü diğerinden haberdar kılmak, kopuklukları en aza indirmek, her bireyi ulusun vatandaşı haline getirmek amaçlarının en önde gelenidir. Kitle İletişim araçları, buna yönelik semboller üretilip dağıtarak, ulusların hızlandırıcısı rolünü üstlenir ve ortak bir bilinç ve kanaat oluşturarak (consensus) ulusla özdeşleşmeyi sağlar. En azından kendisinden beklenen budur. Yalıtılmış kültürleri, alt toplulukları birleştirerek buna yardımcı olur (Akarcalı 1997: 25).

2.1.2. Yeni İletişim Teknolojilerinin Özellikleri

Everett M. Rogers, yeni iletişim teknolojilerinin özelliklerini karşılıklı etkileşim, kitlesizleştirme ve eşzamansızlık olmak üzere üç başlık altında toplamakta ve özellikleri şu şekilde açıklamaktadır (Roger 1986: 4-5);

Karşılıklı etkileşim (Interactivity): Tüm yeni iletişim sistemlerinde yüz yüze konuşma gibi bir durum söz konusudur. Etkileşim, yeni iletişim sistemleri sayesinde konuşmaya katılan bir birey gibi "geri konuşma" yeteneği sağlamaktadır. Kaynak ile alıcı arasındaki çift yönlü iletişimi sağlamaktadır.

Kitlesizleştirme (de-massification): Yeni medya, büyük bir kitledeki her bireyle özel bir mesaj değiş tokuş edilebilecek ölçüde kitleden arındırılır. Bu tür bir bireyselleştirme, yeni medyayı yüz yüze iletişime benzetiyor, ancak yüz yüze değildir. Yeni iletişim teknolojilerinin yüksek kitleselleştirme derecesi, en azından bu açıdan kitle iletişim araçlarının tam tersi oldukları anlamına gelir. Kitlenin arındırılması, kitle iletişim sistemlerinin kontrolünün genellikle mesaj üreticisinden medya tüketicisine geçmesi anlamına gelir.

Eşzamansızlık (asenkron): Yeni iletişim sistemlerinde katılımcıların aynı anda iletişim halinde olmalarına gerek yoktur. Bilgisayar tabanlı iletişimin asenkronluğu, bireylerin bir bilgisayar ağında evde çalışabilecekleri ve böylece iş günlerini daha esnek hale getirebilecekleri anlamına gelir. Yeni medya genellikle iletişim sürecini etkileyen bir değişken olarak zamanın üstesinden gelme yeteneğine sahiptir. Kişi mesajı kendisi için en uygun zamanda almayı belirleyebilir.

2.1.3. Yeni İletişim Teknolojileri Araçları

Günümüzde gelişen iletişim teknolojilerinin iletişimin yeni biçimlerini olanaklı hale getirdiği kabul edilmesi gereken bir gerçektir. Teknolojik değişim sürecindeki yeni araçlar internet ve sayısal ağlar, tablet bilgisayarlar, cep telefonları ve mobil cihazları örnek gösterebiliriz. Yeni iletişim araçları arasında çoğunlukla tercih edilen **internet** üzerinde video paylaşım siteleri, haber temelli başka uygulamalar, sosyal paylaşım siteleri, bloglar, haber grupları ya da tartışma listeleri şeklinde sıralanabilecek pek çok iletişim platformu oluşmuş ve oluşmaktadır (Başaran 2014: 260). İnternetin kullanıcıya cazip gelen özelliklerinin başında etkileşiminin fazla olması, bilgiye erişimdeki hızı ve bilginin çeşitliliği gelmektedir (Çakır 2004: 171).

Teknolojik alt yapının gelişmesiyle her geçen gün daha hızlanan ve veri taşıma kapasitesi artan veri kanalları, bireyi mekândan bağımsız kılarak özgürleştiren ***mobil cihazlar*** yeni üretim biçiminin alt yapısını oluşturmaktadır (Öztürk 2013: 27). Mobil cihazlar, dokunmatik ekranı, hızlı interneti, oyun, e-posta gibi özelliklerinin yanında bir de uygulama mağazası yaratarak kullanıcılarına geniş bir içerik sunuyordu (Musayeva 2015: 56-57).

2.2. Dilin Evrenselleşmesi

İnsanlar, yaşadıkları süreç içerisinde ve özellikle dünyadaki diğer kişiler arasında daha rahat iletişimde bulunmak ve bu iletişimi sağlıklı bir şekilde yürütebilmek için uluslararası ortamda konuşulan ortak dilleri de öğrenme gereksinimi duymaktadırlar. Bu ortak dillerin belirlenmesinde ise teknoloji, bilim, ticaret ve askerlik gibi alanlarda üstünlük önemli rol oynamaktadır. Bir ulus bir yabancı dili öğrenmeyi talep ediyorsa o dili üstün bir bilim ve kültür dili olarak görüyor demektir (Ateş Özdemir 2006: 29). Günümüzde özellikle gençler, uluslararası ortamda söz sahibi olabilmek için ve çok daha iyi bir geleceğe açılan birincil kapı olarak algıladıkları için dünyada üstün dil olarak gördükleri İngilizce'yi öğrenmeyi ve onu etkin bir şekilde kullanmayı amaçlamaktadırlar.

Şüphesiz İngilizce bugün gerçekten dünyada önde gelen bir dildir. Tüm kıtalarda kullanılmaktadır. Şaşırtıcı bir şekilde birçok ülkede (son tahminlere göre 100'den fazla) bir veya daha fazla yerli dile ek olarak, siyasette, iş hayatında, eğitimde, teknolojiye ve medyada kullanılan dil, İngilizce'dir. Birbirleriyle konuşması gereken ancak farklı anadilleri olan insanlar tarafından, İngilizce, “arabulucu dili” (‘ortak dil’ olarak adlandırılır) olarak kullanılır (Schneider 2011: 2-3). Güçlü bir ulusun dilinin siyasi, ekonomik, teknolojik ve askeri gücün doğrudan bir yansıması olarak önem kazanacağı açıktır; bu nedenle, bu dilde ifade edilen sanat ve bilimlerin de yayılma fırsatları da dahil olmak üzere avantajları olacaktır. Sanat ve bilimlerin belirli bir dilin ortamına yayılması, o dilin prestijini pekiştirmektedir (Baugh ve Cable 2002: 3).

Önceleri sadece belli başlı şirketler ve şirketlerdeki yöneticiler dış dünya ile iletişim kurma, ticaret yapma ve belli konuları görüşme hakkına sahipken, artık teknoloji çağını yaşayan dünyamızda herkes birbiriyle kesintisiz iletişim kurma

potansiyeline sahip hale gelmiştir. Marshall McLuhan'ın 1960'larda öngördüğü gibi, dünyanın tek bir "küresel köy" haline gelmesinden kaynaklanan ve aynı zamanda küreselleşmenin daha da önemli olduğu en dikkat çekici süreçtir (Schneider 2011: 229). Tüm bu gelişmeler ışığında dünyada siyasetten ekonomiye, askeri düzenden eğitime sağlığa kadar pek çok alan birbirlerine bağımlı hale gelmiş ve bu bağımlılık ile birlikte dünyanın ortak bir dil ile konuşması gerekliliği doğmuştur. Tüm dünyanın İngilizce'yi üstün bir dil olarak kabul etmesiyle birlikte yaygın hale gelen İngilizce evrensel bir nitelik kazanmaktadır. Dünyanın neredeyse tüm ülkelerinde muhakkak İngilizce işaretler, kelimeler, reklamlar, tabelalar görülmektedir. Bu da evrenselleşmenin önemli kanıtları arasında olmaktadır. Bu gerekliliğin sonucu olarak dünya üzerinde farklı dillerin de etkileşim sağlaması ile birlikte İngilizce Evrensel dil olarak dünyada kabul görmekte ve uluslararası ilişkilerde Evrensel Dil İngilizce konuşulmaktadır.

2.3. Yabancı Dil Öğrenimi

Yabancı dil öğrenmek isteyen bir birey, öncelikle kendi anadiline hakim olmalıdır. Etkili bir anadil öğrenimi görmüş birey, anadilinin bütün dilbilgisi özelliklerine ve kurallarına hakim olmasından kaynaklı öğreneceği yabancı dilin kurallarını daha rahat bir şekilde içselleştirme şansına sahip olacaktır. Bu nedenle öncelikle bireyin anadilini nasıl öğrendiğini açıklamak gerekmektedir.

2.3.1. Anadil Öğrenimi

Bütün toplumlarda anadil, öğretimin en önemli aracıdır. Toplumu oluşturan bireylerin kişisel ve sosyal gelişmelerinin sağlıklı bir şekilde oluşturulması için anadilinin önemli bir yeri vardır. Toplamlar anadillerini bireylerine sevdirek onlara duygu boyutlarını işlemeyi, düşünce gücünü geliştirmeyi sağlamaktadırlar. Aynı zamanda anadilini tam anlamıyla öğrenmiş birey, yaşadığı toplumun tarihsel ve kültürel birikimini öğrenmiş olmakta ve yeni nesillere bu birikimin aktarımını yapmak için çaba sarf etmektedir (Açık Önkaş 2010: 122). Bu nedenle eğitim-öğretim kademelerinin öncelikli olarak bireyin kendi anadilini bütün dilbilgisi kurallarına hakim olarak öğrenmesi için planlı ve programlı eğitim çalışmaları yapmaları

gerekmektedir. Ana dilinde düşünme, anlama ve karar verme yetisine sahip olan bir birey, farklı bir dil öğrenimi konusunda çok daha rahat adımlar atma fırsatı bulacaktır.

2.3.2. Yabancı Dil Öğrenimi

Birey, değişen ve gelişen dünyaya ayak uydurabilmek için bir veya birden fazla yabancı dil öğrenme gereksinimi hissetmektedir. Bir yabancı dil öğrenimi tam anlamıyla gerçekleştiğinde ise birey, diğer yabancı dilleri daha kolay öğrenmeye başlayacaktır. Çünkü birey hem psikolojik olarak hem de öğrenme metodlarını çözmüş olarak diğer yabancı dillere daha yatkın hale gelecektir. Ancak öncelikli olan ilk yabancı dili etkili ve işlevsel bir şekilde öğrenip yabancı dil iletişim yetisine yüksek oranda sahip olmaktır.

Bir bireyin yabancı dil öğrenmesini yeni bir binayı inşa etmeye benzetmek mümkündür. Binanın temelini atıp her bir katını ayrı ayrı işleyerek oturulabilir hale gelmesini sağlamak gibi yabancı dilin de her bir kelimesini ve kuralını ayrı ayrı öğrenip anlamlı birer cümle kurmaya benzetebiliriz (Şahin 2013: 48). Yabancı dil öğreniminde temel ilke, dilin içselleştirilmesi sağlanarak, sistem ve kuralların doğru bir şekilde edinilmesidir. Dili, bir fizik kanununu öğretir gibi öğretemeyeceğimize göre, doğal dil oluşumuna gidecek yol ve yöntemleri bulmak zorundayız (Uçak 2016:65).

2.3.3. Yabancı Dil Öğretim Teknikleri

Yabancı dil öğrenirken bireyler ilk önce kendine psikolojik bir duvar örmekte ve genellikle de bu yeni dili öğrenemeyeceğini düşünmektedir (Barın 2004: 20). Bu nedenle yabancı dil öğreniminde temel hedef öğrencide oluşan bu duvarı yıkmak, öğrencileri yabancı dil öğrenememe önyargısından uzaklaştırmak ve dili öğrenmeye motive etmek olmalıdır.

Yabancı dillerin öğretiminde yaygın olarak kullanılan teknikleri Demirel şu şekilde gruplandırmıştır (Demirel 2021:63-64).

➤ Grupla Öğretim Teknikleri

- Beyin Fırtınası
- Gösteri
- Soru- Cevap

- Drama ve Rol Yapma
- Benzetim
- İkili ve Grup Çalışmaları
- Altı Şapka Tekniği
- Kavram Haritaları
- Eğitsel Oyunlarla Öğretim
- **Bireysel Öğretim Teknikleri**
- Bireyselleştirilmiş Öğretim
- Programlı Öğretim
- Bilgisayar Destekli Öğretim

2.4. Yabancı Dil Öğrenimine Yönelik Dil Edinim Kuramları

Bilim adamları, geçmişten günümüze üzerinde çalışılan gizemli bir konu olan dilin doğuşunun yanı sıra bireylerin dili öğrenmesi ya da edinmesi konusunda da araştırmalar yaparak farklı dil edinim kuramları geliştirmişlerdir. Bu dil edinim kuramlarını şöyle sıralayabiliriz:

a) Davranışçı Yaklaşım (Behaviorist Theory) : John Broadus Watson, Burrhus Frederic Skinner ve İvan Petroviç Pavlov, Davranışçı Yaklaşımına göre öğrenme kuramını geliştiren bilim adamlarıdır. Davranışçı yaklaşımdaki öğrenme, uyarıcıya karşı tepki verme sürecini kapsamaktadır. Bu nedenle davranışçı yaklaşımçılara U-T (Uyarıcı-Tepki) kuramcıları da denmektedir. Aynı zamanda davranışçılar, bu yaklaşımın öğrenmeden ziyade şartlanma (koşullanma) terimi ile açıklanmasının daha uygun olduğunu vurgulamaktadırlar. Bu öğrenme şeklinde organizma çevresel uyarıcılar tarafından (belli bir şekilde tepki vermeye) şartlandırılmaktadır (Bacanlı 2016: 211-212). Pavlov, klasik koşullanma yaklaşımını anlatmaya çalıştığı ‘Pavlov’un Köpeği Deneyi’nde, uyarıcı ve tepki arasındaki bağın öğrenme üzerindeki etkisini göstermeye çalışmıştır.

Dil öğrenimi de buradaki uyarıcı - tepki süreci ile gerçekleşmektedir. Taklit, tekrar ve pekiştirme yoluyla süreç devam etmektedir. Birey, çevresinden duyduğu sesleri taklit etmekte; duyulan sesler tekrar edildikçe varsa gerekli düzeltmeler yapılmakta ve sürekli tekrar edilen kelimeler de pekiştirilerek bireyin dili edinmesi sağlanmaktadır (Şahin 2013: 53).

b) Doğuşancı Yaklaşım (Nativist Theory) : Noam Chomsky'nin öncüsü olduğu bu yaklaşımda insanın doğarken dil yetisiyle doğduğu ve dil yetisinin biyolojik temelli olduğu varsayılır. Chomsky, dilin çocuklarda kendiliğinden geliştiğini ve dil kullanımının zamanı gelince çocuğun ergenlik çağına girmesi gibi kendiliğinden ortaya çıkan bir şey olduğunu söylemiştir. Chomsky'nin doğuşancı görüşü tüm dillerde insan varlığının biyolojisini yansıtan ana özelliklerin ortak olduğu görüşünü savunmaktadır. Chomsky, bir dil bilmenin tıpkı bir kalbe sahip olmak gibi biyolojik bir durum olduğunu ve dilin biyolojik mirasımızın bir yansıması olduğunu öne sürmüştür (Pietroski ve Crain 2005: 164).

c) Bilişsel Yaklaşım (Cognitive Theory) : Davranışçı psikologların öğrenmenin U-T (Uyarı-Tepki) bağı ile açıklanabileceğini öne sürmelerini kabul etmeyen bilişsel yaklaşımçılar, bu modelin en azından U-O-T (Uyarıcı-Organizma-Tepki) olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Başka bir ifadeyle, Uyarıcıya karşı Tepki göstermeyi öğrenir belki insan, ama öğrenenin zihninde geçen bazı süreçler öğrenmeyi belirleyicidir (Bacanlı 2016: 231). Bu süreçler bilişsel süreç olarak adlandırılmaktadır. Bilişsel süreçler de anlama, yorumlama, hatırlama, hayal kurma gibi kişinin zihninde gerçekleşen içsel süreçleri kapsamaktadır.

2.5. Yabancı Dil Öğretiminde Temel İlkeler

2.5.1. Dört Temel Beceriye Geliştirme

Dil öğretiminde öncelikle duyduğunu anlama, okuduğunu anlama, konuşma ve yazma becerileri bireye kazandırılmalıdır. Birey, öğrendiği yabancı dili bu beceriler sayesinde işlevsel hale getirecektir. Dil becerisi tanımlarını içeren Avrupa Ortak Referans Çerçevesi (GER = Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Sprachen), Avrupa ülkeleri arasında dil edinimi düzey tanımında ortak bir temel oluşturma amacıyla hazırlanmıştır. Avrupa Referans Çerçevesi tarafından dil becerileri A1-A2: Temel dil kullanımı; B1-B2: Bağımsız dil kullanımı; C1-C2: Yetkin dil kullanımı olmak üzere altı seviyede tanımlanmıştır Europarat-Globalskala (GER 2001: 35, Akt: Demir 2013: 117).

Ana dil eğitiminde duyduğunu anlama eğitimi ne kadar önemliyse yabancı dil öğretiminde de en az o kadar önemli olmaktadır. Bir yabancı dil öğrenen birey, dilin kelimelerinin telaffuzunu, ses yapısını, cümle kuruluşunu, vurgu ve tonlamasını en iyi dinleyerek öğrenir (Altunbay 2012: 754). Bireyin duyararak öğrenme becerisi internet ve mobil cihazlardan yararlanarak geliştirmesi mümkündür.

Bir yabancı dili öğrenme sürecinde okuma becerisinin geliştirilmesi önemlidir. Yazma ve konuşma becerilerini de kapsadığından ve anlamının ön koşullarından birini oluşturduğundan dolayı temel dört becerinin en önemli aşamasını oluşturmaktadır (Brown 2001: 298, Akt: Gömleksiz ve Elaldi 2011: 235).

Anlama ve okuma becerilerinin yanı sıra yabancı dil öğreniminde genel amaçlardan biri, belki de en önemlisi öğrencilerin öğrendikleri dili anlaşılır şekilde konuşabilmeleridir. Öğrencilere konuşma becerisini kazandırmak için başlangıç düzeyinden itibaren soru-cevap tekniği, ikili ya da grup çalışmaları yapılmakta ve bu sürekli tekrar eden alıştırmalar ile devam etmektedir (Demirel 2021: 102).

Diğer dil becerileri ile arasında güçlü bir ilişki bulunan yazma becerisi ise ancak diğer dil becerilerinin kazanılması durumunda olumlu yönde gelişecektir. Çünkü okuyan, dinleyen ve konuşan bireylerin bu etkinlikler sayesinde ufukları açılacak, hayal dünyaları gelişecek ve bu sayede yazma konusunda sıkıntı yaşamayacaklardır. Bu nitelik, yazma eyleminin bir anda ve kısa sürede gerçekleştirilebilecek bir iş olmadığını göstermektedir (Maden vd., 2015: 750)

2.5.2. Öğretim Etkinliklerini Önceden Planlama

Öğretim etkinlikleri; yıllık, ünite ve günlük ders planları olmak üzere üç aşamada planlanmaktadır. Plan yapma, bir anlamda öğretilecek dersin ya da konunun öğretmen tarafından önceden yaşanmasıdır. Bu nedenle hiçbir öğretmen dersin konusunu bilmeden ve plan yapmadan derse girmemeli ve her ders için yapacaklarını önceden planlamalıdır. Dikkatli bir planlama başarılı bir öğretimin temel koşuludur (Demirel 2021: 30). Dil öğretiminin planlanması ise öğreticinin öğretme becerisindeki etkinliğini artıracaktır. Hangi bilgiyi ne zaman ve nasıl vereceğini bilen bir öğretmen hem etkili dil öğretimi yapmış olacak hem de öğrencisi dili etkin bir şekilde öğrenme şansı bulduğu için dil öğrenimine devam edecektir. Çünkü maalesef yabancı dil

öğrenimi, anlaşılabilir ve etkin kullanılamaz anlamı taşımaya başladığı anda bırakılan bir öğrenim türüdür.

2.5.3. Somuttan Soyuta Basitten Karmaşığa Doğru Öğretme

Öğrenme sürecinde somut varlıkların soyut varlıklara oranla öğrenme aşaması daha kısa sürmektedir. Elle tutulan, gözle görülen, parçalara ayrılarak incelenen varlık ve konuların daha iyi öğrenildiği ve bu şekilde öğrenilenlerin uzun süre unutulmadığı bilimsel bir gerçektir (Köksal ve Atalay 2016: 9). Yabancı dil öğretiminde, önce basit cümle kalıpları kullanılarak eğitime başlanmalı sonra bileşik ve karmaşık cümle kalıplarının öğretimine çalışılmalıdır. Aynı şekilde, gösterilmesi ve açıklanması kolay olan sözcüklerden ve somut kavramlardan, sınıf içindeki ve yakın çevredeki nesnelerden başlayıp soyut kavram ve düşüncelere daha sonra geçilmelidir (Demirel 2021: 30). Bu yöntem sayesinde nesneler, görsel olarak zihinde canlandırılarak çağrışım yoluyla akılda kalacak ve dilin zihinde kalıcılığı ile kullanım alanının geliştirilmesini sağlamış olacaktır.

2.5.4. Görsel ve İşitsel Araçları Kullanma

Yabancı dil öğretim sürecinde bir diğer önemli ilke görsel ve işitsel araçlar ile öğrenimin desteklenmesidir. Öğrenme ve hatırlama ile ilgili yapılan çalışmada zaman sabit tutularak insanların, okuduklarının %10'unu, işittiklerinin %20'sini, gördüklerinin %30'unu hem görüp hem işittiklerinin %50'sini, söylediklerinin %70'ini, yapıp söylediklerinin %90'nını hatırladıkları saptanmıştır (Yalın 2001: 21). Çalışmanın bulgularına göre görsel-işitsel araçlar kullanılarak gerçekleştirilen öğretimin daha fazla akılda kaldığı gözlemlenmektedir. Bu nedenle yabancı dil öğretiminde özellikle materyal kullanımına gerekli önem verilmektedir.

2.5.5. Anadili Gerekli Durumlarda Kullanma

Bir yabancı dil öğrenim süreci zorlu bir süreç olduğu için başlangıçta anadil kullanımına izin verilmesi gerekmektedir. Ancak bu süreç çok uzatılmadan öğrenilen yabancı dildeki basit cümleler ile iletişim kurma yöntemine gidilmelidir. Anadil kullanmak zorunda kalınırsa da kısa ve öz açıklamalar yapılmalıdır (Demirel 2021: 30).

2.5.6. Öğrencileri Güdüleme ve Cesaretlendirme

Başarılı bir öğrenmenin gerçekleşmesi için güdüleme önemli bir rol oynamaktadır. Yüksek düzeyde güdülenen az yetenekli bir öğrenci, iyi güdülenmeyen zeki bir öğrenciden daha büyük bir başarı ortaya koyabilir (Gömleksiz 2000: 254). Yabancı dil öğreniminin zor bir süreç olduğunu düşünen ve öğrenme kaygısı yaşayan bireyi öğretici, dilin isteyerek ve çabalayarak öğrenilebileceği hususunda cesaretlendirerek istenilen öğrenme amacı sağlanmış olacaktır.

2.6. Türkiye’de Yabancı Dil Eğitimi

Türkiye, Asya ile Avrupa kıtalarını birbirine bağlaması ve hatta Afrika kıtası arasındaki jeopolitik konumu nedeniyle dünyanın kilit bir noktasını oluşturmaktadır. Bu özel konumu nedeniyle Türkiye pek çok ülke ile siyasi, askeri ve ekonomik ilişkiler kurmakta, ülkeler arası antlaşmalar imzalamakta ve sosyo-kültürel ilişkiler kurarak ülkeler arası iletişime önem vermektedir (Demirel 2021: 3). Türkiye’nin bu özel konumundan kaynaklı ve diğer ülkeler ile olan ilişkileri nedeniyle ülkemizde yabancı dil eğitimi de önemli bir konuma sahip olmaktadır. Yabancı dil öğretiminin ülkemizde eğitimin her kademesinde yer almasına rağmen toplumun büyük çoğunluğunun hala yabancı dil konusunda yeterli seviyede olmadığı görülmektedir. Bir dili tam anlamıyla öğrenebilmek ve öğrenileni hayata geçirebilmek için öncelikle dili öğrenmek için istekli olmak gerekmektedir. Yukarıda da belirtildiği üzere, yabancı dil öğrenimi okuduğunu ve duyduğunu anlama, konuşma ve yazma becerilerini edinme de yabancı dil öğretiminde üzerinde durulması gereken en önemli noktalar arasındadır. Ancak ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından yayımlanan İlkokul, Ortaokul ve Liselerde (Anadolu-Fen ve Sosyal Bilimler Lisesi hariç) haftalık ders saatleri (Bk.: Tablo 1) incelendiğinde haftalık İngilizce ders saatlerinin 2 ila 4 saat arasında olduğu ve bu ders saatlerinin bir yabancı dil öğrenme sürecinde yetersiz kalabileceği değerlendirilmektedir.

Tablo 1. Talim Terbiye Kurulu Haftalık Ders Çizelgeleri

DERS ADI		İLKOKUL				ORTAOKUL				LİSE (Anadolu-Fen ve Sosyal Bilimler Lisesi Hariç)			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ZORUNLU	YABANCI DİL		2	2	2	3	3	4	4	2	2	2	2
SEÇMELİ	YABANCI DİL					2	2	2	2	2	2	2	2

Kaynak: (<https://ttkb.meb.gov.tr/www/haftalik-ders-cizelgeleri/kategori/7>).

2.7. Yabancı Dil Öğreniminde İletişim Teknolojileri Kullanımı

Teknolojinin ve internetin birleşiminden ortaya çıkan iletişim teknolojileri, hem bireysel hem toplumsal hem de kurumsal anlamda her türlü değişimin öncüsü olmuştur. İletişimin her alanında bir değişime sebep olan iletişim teknolojileri, özellikle insanların alışkanlıklarında, geleneklerde ve bu durumların uygulamaları bakımından köklü değişimleri yaşatmıştır (Bulunmaz 2015: 322). Yabancı dil öğrenme gereksiniminin giderek artması ile içinde bulunduğumuz teknoloji çağının bize sunduğu imkânları değerlendirmek için gerekli çalışmalar yapılmaktadır. Hedef kitlenin dijital yerli nesil olması eğitimcileri, yabancı dil öğretiminde teknolojiden yararlanmaya yöneltmektedir (Çevik vd., 2018: 1).

2.7.1. Bilgisayar Kullanımı

Bilişim alanındaki gelişmelere koşut olarak bilgisayar teknolojisi, 1960'lı yılların başından itibaren “Bilgisayar Destekli Öğretim” (BDÖ) adı altında eğitimin her alanında olduğu gibi yabancı dil öğretiminde de kullanılmaya başlamıştır. İlk uygulamalar, 1965 yılından başlayarak değişik projeler kapsamında bu öğretim tekniğinin beşiği sayılan ABD'deki büyük üniversitelerde gerçekleştirilmiştir (Otman 1988 Akt: Kartal 2005: 389-390). 1980'lerin sonuna doğru bilgisayara ses kartının eklenmesi, hemen ardından CD-Rom'un icadı (1987), Windows 3.1 işletim sisteminin geliştirilmesi ve internet ağının tüm dünyada yaygınlaşmasıyla birlikte “çoklu-ortam” (multimedya) denilen; metin, ses ve görüntünün bir arada kullanılabildiği yeni bir döneme girildiği görülmektedir (Kartal 2005: 389-390). Cd'lere yüklenmiş eğitim programları bilgisayarların alt yapısı sayesinde dilin öğrenilmesine katkı sağlamaya

başlamıştır. Hem görsel hem işitsel alıştırımlar yapılarak dil edinimi için bilgisayar önemli bir araç haline gelmiştir.

2.7.2. Tablet Kullanımı

Bilgisayar kullanımının yaygınlaşması sonrasında teknolojinin kırılma noktası bilgisayardan daha küçük ve daha hafif olan, klavyesi olmayan ve dokunmatik ekrana sahip tablet bilgisayarların ortaya çıkması olmuştur. Kullanıcıların internete ulaşmalarını, video izleyebilmelerini, farklı programları, yazılımları ve uygulamaları kullanabilmelerini, e-kitap okuyabilmelerini sağlayan ve diğer bilgisayar çeşitleri kadar etkin yeni bir bilgisayar alternatifi olan tablet bilgisayarlar, birkaç yanal (alt) pencereden oluşan ekranda, pencereler arası geçiş, parmağın sağa veya sola ekran üzerine dokunarak hareket ettirilmesi ile işlevini yerine getirmektedirler (Özkale ve Koç 2014: 26). Dokunmatik ekranı, internete erişim kolaylığı ve taşınabilir olması sayesinde zaman ve mekan özgürlüğüne sahip olma fırsatı sağlayan tablet bilgisayarlar ile dil öğreniminde önemli bir araç olarak kullanılmaya başlanmıştır. Tablet bilgisayarların internete erişimi ile internetteki çeviri programları sayesinde istenilen kelime ve cümlelerin çevirisi yapılabilmekte, aynı zamanda yine internet erişimi ile dil öğrenme sitelerine giriş yapılarak okuduğunu ve duyduğunu anlama, yazma ve konuşma dil becerilerini birlikte geliştirme imkanı sunulmaktadır.

2.7.3. Akıllı Telefon Kullanımı

Cep telefonlarının daha üstün bilgi işlem kapasitesine sahip olan akıllı telefonlar, başta internet olmak üzere teknolojinin imkânlarına erişimde sunduğu kolaylık ile her yaştan bireyin hayatı üzerinde hâkimiyet kurmayı başarmışlardır. Yakın zamana kadar iletişim özelliğinin dışında kamera özellikleri ile anılan iletişimin bu yeni araçları, müzik, video oyunlar, filmler, televizyonlar, gazeteler, sosyal etkileşim ve binlerce akıllı uygulamaya erişim olanağını da kullanıcılarına sunar hale gelmişlerdir (Bulduklu ve Özer 2016: 2964). Akıllı telefonlar, telefon görüşmesi yapma ve kısa mesaj özelliği ile mobil internet bağlantısı ve mobil uygulamaların yüklenebileceği bir uygulama alanı ve görüntü ile ses kaydı yapan bir aygıt olması durumundan dolayı bireylerin hayatında büyük yer kaplamaktadır. 1990'lı yıllardan sonra dijital medya ve bilgisayar teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte hayatımız dijitalleşmiştir. İnsan yeni iletişim cihazlarını daha sıklıkla kullanmakta, zamanlarını

burada geçirmekte, hayatı burada deneyimlemekte, hatta bilgiye bu mekânlarda erişmektedir. Hayatın dijitalleşmesi bir anlamda “gündelik hayatın, kültürün, toplumun medya dönüşümleri temelinde dönüşmesidir” (Krotz 2017: 14, Akt: Sakallı ve Bahadıroğlu 2018: 133).

2.7.4. Araçlı Öğrenme Bağlamında Mobil Uygulamalar

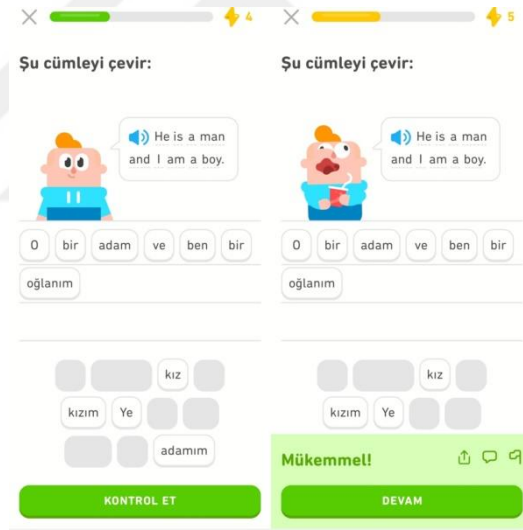
Mobil Destekli Dil Öğretimi ya da diğer bir deyişle Mobil Öğrenme farklı tanımlar ile açıklanabilir. Kukulska-Hulme ve Shield, (2008) mobil cihazlar yardımıyla yapılan, yer ve mekâna bağlı kalmadan gerçekleştirilen öğrenmeyi Mobil Öğrenme olarak tarif etmektedir. Cep telefonları sayesinde zaman ve mekan sınırlaması olmaksızın öğrencinin kendine uygun öğretim tekniğini belirlediği bir öğretim yaklaşımı olan Mobil Destekli Dil Öğretimi (Mobile Assisted Language Learning, MALL) akıllı telefonların hayatımızda yerini alması ile üzerinde çok daha fazla çalışma yapılan bir konu olmaya başlamıştır (Aslan 2017: 124). Mobil öğrenme (m-öğrenme); çoklu bağlamlarla, sosyal etkileşimlerle ve içeriğin etkileşime sokulmasıyla meydana gelen öğrenme olarak tanımlanabilir (Crompton 2013, Akt: Çevik vd., 2018: 75).

Akıllı telefonlar, ihtiyaç halinde erişilmek istenen bilgiye kolaylıkla ulaşılabilmesi, taşınmasının kolay olması, ses kaydı yapıp fotoğraf ve video çekebilmesi, depolama alanının boyutu ve veri işleme özelliklerine sahip olması ile hayatın her aşamasında insanların en önemli tercih sebebi olmaktadır. İnsanların hayatlarını kolaylaştırmada önemli bir yeri olan mobil cihazlar, bireylerin kişisel gelişimine ve eğitimine katkı sağlamak amacıyla eğitim-öğretim faaliyetlerinde de sıklıkla tercih edilmektedir.

İnsanlar özellikle de gençler, teknolojik gelişime ayak uydurabilmek, yeni teknolojik çağa yetişebilmek ve hızla artan rekabet ortamında avantaj sağlamak için dünyanın konuştuğu ve bilgi akışının sağlandığı dil olan “İngilizce”yi en kolay ve en ulaşılabilir mecralardan öğrenmek istemektedirler. Bu mecraların başında da mobil cihazlara yüklenen “Yabancı Dil Öğrenimi Uygulamaları” gelmektedir. Bu mobil uygulamalar, kolayca indirilip güncellenebilen, uygun fiyatlarda ya da ücretsiz olarak kullanılabilen ve her an erişilebilir olabilmeleri özellikleri ile en çok tercih edilen

yabancı dil öğrenme yöntemlerinden birisi olmaktadır. Bu uygulamaların bazılarını şu şekilde açıklayabiliriz:

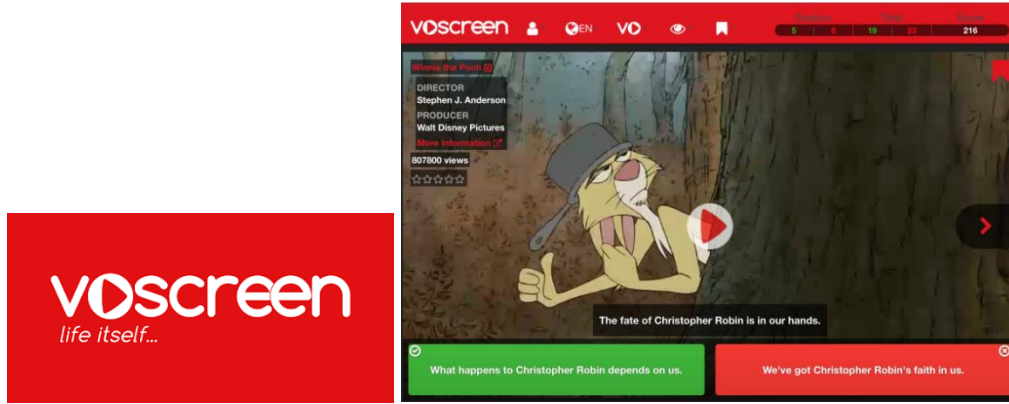
Duolingo: Carnegie Mellon Üniversitesi'nde hocalık yapan ve CAPTCHA'ların (İnsan ve Bilgisayar Ayrımı Amaçlı Tam Otomatik Genel Turing Testi) yaratıcısı olan Luis von Ahn ve öğrencisi Severin Hacker tarafından kurulmuştur (Tılıç 2016: 308) Duolingo uygulaması mobil cihazlara App Store ve Google Play Store uygulama mağazaları üzerinden ücretsiz indirilerek yabancı dil öğrenim süreci başlamaktadır. Duolingo, öğrenilmek istenen yabancı dildeki seviyeyi belirlemek adına küçük bir sınav yapıyor ve sınav sonucunda kullanıcıların çalışma programı gösterdikleri performansa göre şekilleniyor. Oldukça geniş kapsamlı pratik yapma imkanı sağlayan Duolingo uygulaması akıllı cihazların teknik donanımından da faydalanarak görsel ve işitsel anlatıma dayanarak dört dil becerisini geliştirmek için dil öğrenimini eğlenceli hale getirilmektedir. (Bk.: Şekil 6)

Şekil 6. Duolingo logo (solda) ve cümle çevirisi alıştırmasının mobil cihazdaki görünümü (sağda)

Voscreen: Mobil cihazlardaki App Store ve Google Play Store uygulama mağazaları üzerinden ücretsiz indirilen Voscreen uygulaması film, dizi, çizgi film, belgesel gibi yayınlardan kısa kısa İngilizce diyalogların videolarını izleterek İngilizce öğrenim sürecini kolay ve eğlenceli hale getirmekte olup yabancı dil öğrenim sürecini hızlandırmaktadır. Bu uygulama sayesinde kullanıcılar genel olarak İngilizce telaffuzunu geliştirebilmekte ve İngilizce gramerini doğru bir şekilde kullanmayı

öğrenebilmektedirler. Sesli diyaloglar kullanarak doğal yoldan İngilizce kelimelerin telaffuzlarını öğrenme fırsatı sağlamaktadır. (Bk.: Şekil 7)

Şekil 7. Voscreen logo (solda) ve çizgi film videosunun mobil cihazdaki görünümü (sağda)

Mondly : App Store ve Google Play Store uygulama mağazaları üzerinden ücretsiz olarak indirilen Mondly uygulaması kullanıcılarına alışılmışın dışında bir eğitim imkanı sunmaktadır. Dil öğrenmek isteyen ve o dili anadili olarak kullanan iki kişi arasında 45 dakika süren bir diyalog kurarak başlayan öğrenim süreci hızlıca temel kelimeleri hafızaya kaydetmeye başlatmaktadır. Bu uygulama doğal konuşma, tanıma ve aralıklı tekrar algoritması sayesinde dil öğreniminin etkili olmasına katkıda bulunmaktadır. Mondly, telaffuzu yerel insanlar arasındaki sohbetler ile doğru şekilde öğretmektedir. (Bk.: Şekil 8)

Şekil 8. Mondly logo (solda) ve diyalog alıştırmaları ve uygulamanın içeriklerinin mobil cihazdaki görünümü (sağda)

Zaman ve mekân kısıtlamasını ortadan kaldıran, bilgiye erişme maliyetini azaltan, zengin içerikleri ile öğrenmeyi daha eğlenceli bir durum haline getiren mobil öğrenme yöntemleri, teknoloji çağı gençlerinin tercih ettiği mecralar arasında yer almaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN DİL ÖĞRENİMİNDE AKILLI TELEFON UYGULAMALARININ ROLÜ ÜZERİNE UYGULAMALI BİR ARAŞTIRMA

3.1. Araştırmanın Konusu ve Kapsamı

Dünyamız gelişen teknolojilerle küresel bir köye dönüşmüş ve bu durum yeni teknolojik çağa yetişebilmek ve hızla artan rekabet ortamında avantaj sağlamak için bireylerin kendilerini dil konusunda da yetiştirmeleri gereksinimini meydana getirmiştir. Yabancı dil öğrenimi ilk ve orta dereceli okullar ile üniversitelerde olmak üzere eğitimin her aşaması için önemli bir yere sahiptir. Bu çalışmanın kapsamını “üniversite öğrencileri” oluştururken konusunu ise “üniversite öğrencilerinin dil edinimlerinde akıllı telefon uygulamalarını tercih etme ve yeni iletişim teknolojilerinin sunduğu fırsatları değerlendirme durumları” oluşturmaktadır.

3.2. Araştırmanın Amacı

Küreselleşen dünyamızda medyayı, teknolojiyi, turizmi, ticareti, bilimi öğrenmek, üretmek ve bu alanların devamlılığını sağlamak için İngilizce, farklı kültürdeki insanlar arasında bir iletişim aracı olarak gelişimini gittikçe arttırmaktadır. İnsanların özellikle de gençlerin teknolojik gelişime ayak uydurabilmeleri, yeni teknolojik çağa yetişebilmeleri ve hızla artan rekabet ortamında avantaj sağlamaları için kendilerini dil konusunda da yetiştirmeleri gerekmektedir. Çalışmanın amacı uygulamaların dil öğrenimindeki katkısı, uygulamaların dil öğrenimindeki motivasyon gücü, dil öğreniminin gerekliliği, uygulamaların dil öğrenimindeki esnekliği, dil öğrenmenin önemi ve geleneksel dil öğrenme faktörü düzeylerini ölçmek için elde edilen toplam puanların demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemektir.

3.3. Araştırmanın Önemi

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde son yıllarda gözle görülebilen hızlı artış, üniversitede öğrenim gören gençleri de hareketlendirmeli, gençler çağa ayak uydurabilmek için neler yapabileceklerini planlamalıdır. Bu planlamanın en önemli aşaması ise dünyanın ortak kullandığı iletişim dili İngilizceyi en güzel şekilde kullanabilmeyi öğrenmektir. Gençlerin “İngilizce”nin önemini anlamış ve kavramış olmaları, bu dili öğrenmek için çaba sarf etmeleri gelişen teknoloji içerisinde her zaman bir adım önde olmalarını sağlayacaktır. Özellikle ana dili İngilizce olmayan bizim gibi ülkelerde öğrenim gören gençler, dil becerilerini geliştirmek için ayrıca çaba sarf etmelidirler. Bu çalışma anket tekniğini uyguladığımız üniversite öğrencileri üzerinde yabancı dil öğrenimi ve akıllı telefon uygulamalarını kullanma konusunda bir farkındalık oluşturacaktır. Aynı zamanda bu çalışma, evreni ve örneklemini bakımından özgün bir değere sahip olması nedeniyle dil eğitimi konusunda araştırma yapan araştırmacılara da yol göstereceği öngörülmektedir.

3.4. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın çalışma evrenini Sivas Cumhuriyet Üniversitesi öğrencileri oluşturmaktadır. Cumhuriyet Üniversitesinde 35.388 öğrenci önlisans ve lisans programında, 2.509 öğrenci yüksek lisans programında, 431 öğrenci doktora programında olmak üzere üniversitede toplam 38.328 aktif kayıtlı öğrenci bulunmaktadır (<https://www.cumhuriyet.edu.tr/ogrenci/ogrenci-sayilari>) (Bk.: Tablo 2).

Tablo 2. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Genel Öğrenci Sayısı

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Genel Öğrenci Sayıları								
1. Öğretim Bayan Öğrenci Sayısı	1. Öğretim Erkek Öğrenci Sayısı	2. Öğretim Bayan Öğrenci Sayısı	2. Öğretim Erkek Öğrenci Sayısı	Doktora Programı Erkek Öğrenci Sayısı	Doktora Programı Bayan Öğrenci Sayısı	Yükseklisans Programı Erkek Öğrenci Sayısı	Yükseklisans Programı Bayan Öğrenci Sayısı	Toplam Öğrenci Sayısı
14.471	14.008	2.800	4.109	238	193	1.277	1.232	38.328

Kaynak: (<https://www.cumhuriyet.edu.tr/ogrenci/ogrenci-sayilari>)

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi öğrencilerinden oluşan araştırma evreni içerisinde İletişim Fakültesi öğrencileri araştırmanın örneklemini olarak seçilmiştir. 1. Öğretim programında 827 öğrenci, 2. Öğretim programında 776 öğrenci olmak üzere fakültede toplam 1.603 aktif öğrenci kayıtlı olarak bulunmaktadır (<https://www.cumhuriyet.edu.tr/ogrenci/ogrenci-sayilari>) (Bk.: Tablo 2).

Tablo 3. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İletişim Fakültesi Öğrenci Sayısı

Birim Adı	1. Öğretim Bayan Öğrenci Sayısı	1. Öğretim Erkek Öğrenci Sayısı	2. Öğretim Bayan Öğrenci Sayısı	2. Öğretim Erkek Öğrenci Sayısı	Toplam Öğrenci Sayısı
İletişim Fakültesi	363	464	309	467	1.603

Kaynak: (<https://www.cumhuriyet.edu.tr/ogrenci/ogrenci-sayilari>)

3.5. Araştırmanın Yöntemi

Nicel yöntemler, genel olarak pozitivist veya bilimsel paradigma tarafından desteklenmektedir, bu da dünyayı gözlemlenebilir, ölçülebilir gerçeklerden oluşan olarak kabul etmemize yol açar. Nicel araştırmalarda, araştırmacının rolü gözlemlemek ve ölçmektir (Glesne ve Peshkin 1992: 5-6).

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılmıştır. Bu araştırma Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencileri ile sınırlıdır. Çalışmadaki anket uygulaması 10.07.2021-30.09.2021 tarihleri arasında yapılmıştır. Ankette 3 soru açık uçlu, 19 soru kapalı uçlu sorulardan oluşmaktadır. Ankette 20 soru 5’li likert tiptedir (Bk.: Ek: 1). Araştırmamızın etik kurul kararı alınmıştır (Bk.: Ek: 2).

Kolayda örnekleme yöntemi ile Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencilerinden rastgele seçilen 416 öğrenci ile anket yapılmıştır. Katılımcıların %42,5’i (177) erkek, %57,5’i (239) kadındır. Bu bireylerin yaş ortalaması 22’dir. Katılımcıların 107’si aylık gelirlerini belirtmemiştir. 309 kişinin aylık gelir ortalamasının 1174 TL olduğu saptanmıştır.

3.4. Araştırmanın Varsayımları (Hipotezleri)

Dünyamız gelişen teknolojilerle küresel bir köye dönüşmüş ve bu durum yeni teknolojik çağa yetişebilmek ve hızla artan rekabet ortamında avantaj sağlamak için gençlerin kendilerini dil konusunda da yetiştirmeleri gereksinimini meydana getirmiştir.

Araştırmanın problem cümlesi “Yüksek düzeyde eğitim almak, bilim üretip, bilim yaymak, en üst düzeyde araştırma yapmak amacıyla üniversitelerde eğitim alan gençlerimizin aynı özveriyi İngilizce eğitimine verip vermemesi ve üniversite öğrencilerinin dil öğreniminde akıllı telefon uygulamalarının rolünün ne olduğu” dur.

Araştırmanın ana hipotezi “Yeni iletişim teknolojilerinden biri olan akıllı telefon uygulamalarının evrensel iletişim dili “İngilizce”nin öğrenilmesi ve kavranması konusunda zaman ve mekân anlamında kolaylık sağlaması ve günümüz gençlerinin bu uygulamaları diğer öğretim tekniklerine oranla daha çok tercih etmesidir.”

Aynı zamanda yapılan bu çalışmada aşağıdaki sorulara da cevaplar aranacaktır.

1. Gençlerin yeni iletişim teknolojilerinden faydalanma düzeyi nedir?
2. Yeni iletişim teknolojilerinden birisi olan interneti gençler, ne amaçla, ne sıklıkla kullanmaktadırlar?
3. Yeni iletişim teknolojilerinden birisi olan akıllı telefonları gençler ne amaçla kullanmaktadırlar?
4. Üniversiteli gençler kendi ana dillerine ne kadar hakimler?
5. Üniversiteli gençler kişisel gelişimlerine ve İngilizce öğrenimine ne kadar önem vermektedirler?
6. İngilizce Dili’nin öğrenilmesi ve kavranmasında Akıllı telefon uygulamalarının rolü nedir?
7. İngilizce öğrenmek için akıllı telefon uygulamalarından gençlerin ne kadar bilgisi var?

3.5. Araştırmanın Bulguları

3.5.1. Yapı Geçerliliği

Tavşancıl (2002) yapı geçerliliğini, ölçeğin ölçülmek istenen yapının tamamını ölçebilme olarak tanımlar. Yapı geçerliliği, ölçekten elde edilen sonucun ve bu sonucun ne ile bağlantılı olduğunun açıklanmasını sağlar (Akyüz 2018). Geliştirilen ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla açıklayıcı faktör analizi yapılmıştır. Analizler yapılmadan önce ölçeğin uygulanmış olduğu örneklem sayısının yeterli olup olmadığının belirlenmesi gerekir (Best ve Kahn 2017; Çev: Köksal, O). Örneklemin büyüklüğünü belirleyebilmek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar 1'e yaklaştıkça mükemmel, 0.50'nin altında ise kabul edilemez olarak kabul edilir (Tavşancıl 2002). Çünkü faktör analizinde evrendeki dağılımın normal olması beklenir (Karakaş ve Turanlı 2008). Evrendeki dağılım Barlett testi ile analiz edilmiştir. Ölçeğin KMO katsayısı 0.50'nin üzerinde ve Barlett testi anlamlılık değeri de 0.001 olarak belirlenmiştir. Bu durum bize bireylerden elde edilen verilerin faktör analizine uygun olduğunu gösterir. Bu işlemlerin ardından ölçeğin faktör yapısını belirleyebilmek için açıklayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçeğin faktör yapısını belirleyebilmek için de döndürülmüş (Component Matrix) ve asal eksenlere göre döndürülmüş (Rotated Component Matrix-Varimax) temel bileşenler analizi yapılmıştır. Bunun amacı ölçekteki bir maddenin belli bir faktörde gösterilebilmesi için iki şartın sağlanması şarttır. Bu değerlerde, maddelerin gösterilecek faktördeki yükünün 0.35'in üstünde olması ve bu maddenin faktördeki yük değerinin diğer faktörlerdeki yük değerinden 0.10 kadar yüksek olması şartı aranır (Tavşancıl 2002). Testteki 20 maddeye uygulanan faktör analizi sonucunda KMO katsayısı 0.764 ve Barlett anlamlılık katsayısı ise 0.0001 şeklinde olduğu görülmüştür.

Tablo 4. Mobil Uygulamalar ile Dil Öğrenme Ölçeğinin Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları

İfade No	Faktörler ve Sorular	Cronbach Alpha Katsayısı	Varyans Açıklama Yüzdesi	Öz değerler
	Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı Faktörü	0,873	29,956	5,991
Soru18	0,787			
Soru16	0,765			
Soru15	0,737			
Soru17	0,735			
Soru20	0,677			
Soru13	0,654			
	Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü Faktörü	0,719	17,843	3,569
Soru11	0,817			
Soru12	0,703			
Soru10	0,686			
Soru19	0,607			
	Dil Öğreniminin Gerekliliği Faktörü	0,822	7,251	1,450
Soru5	0,874			
Soru3	0,869			
Soru4	0,865			
Soru6	0,798			
	Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği Faktörü	0,701	6,288	1,258
Soru8	0,569			
Soru14	0,532			
	Dil Öğreniminin Önemi Faktörü	0,708	5,719	1,144
Soru1	0,915			
Soru2	0,503			
	Geleneksel Dil Öğrenme Ölçeği Faktörü	0,702	5,428	1,086
Soru7	0,910			
Soru9	0,860			

KMO Değeri=0,764, Toplam Açıklanan Varyans=72,485, Cronbach Alpha Katsayısı=0,770

Tablo 4'e bakıldığında açıklanan toplam varyansın 29,956'sını Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı faktörü, 17,843'ünü Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü faktörü, 7,251'ini Dil Öğreniminin Gerekliliği faktörü, 6,288'ini Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği Faktörü, 5,719'unu Dil Öğrenmenin Önemi faktörü ve 5,428'ini Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü açıklamaktadır. Ölçeğin toplam varyansı 72,485 ve altı boyutlu olduğu görülmektedir.

3.5.2. Verilerin Analizi

Çalışmanın amacı uygulamaların dil öğrenimindeki katkısı, uygulamaların dil öğrenimindeki motivasyon gücü, dil öğreniminin gerekliliği, uygulamaların dil öğrenimindeki esnekliği, dil öğrenmenin önemi ve geleneksel dil öğrenme faktörü düzeylerini ölçmek için elde edilen toplam puanların demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini incelemektir. Demografik değişkenlerden 2 düzeye sahip değişkenlerden cinsiyet (kadın, erkek), aldığı dil eğitiminin yeterliliği (evet, hayır), dil eğitimi için özel ders alma durumu (evet, hayır), kurs merkezine gitme durumu (evet, hayır), online ders alma durumu (evet, hayır), akıllı telefon uygulamaları hakkında bilgisi olma durumu (evet, hayır) ve akıllı telefon uygulamaları kullanım durumu (evet, hayır) için uygulanacak testlere karar vermeden önce verilerin normal dağılıma uygunluk varsayımı kontrol edilmiştir. Uygulamaların dil öğrenimindeki katkısı, uygulamaların dil öğrenimindeki motivasyon gücü, dil öğreniminin gerekliliği, uygulamaların dil öğrenimindeki esnekliği, dil öğrenmenin önemi ve geleneksel dil öğrenme faktörü puanları normal dağılım varsayımını sağlamadığından non-parametrik bir test olan "Mann-Whitney U Testi" kullanılmıştır. 2'den fazla düzeye sahip olan İngilizce dil eğitimine başladığı sınıf, genel İngilizce seviyesi, hangi akıllı telefon uygulamalarını duyduğu, hangi akıllı telefon uygulamalarını kullandığı, internet kullanımına nasıl başladığı, ne kadar süredir internet kullandığı, ne sıklıkla internet kullandığı, internete genelde nasıl eriştiği, interneti en çok hangi amaca yönelik kullandığı, internetin hayatını ne derece kolaylaştırdığı ve internet kullanırken karşılaştığı en önemli zorluğu değişkenlerine göre uygulamaların dil öğrenimindeki katkısı, uygulamaların dil öğrenimindeki motivasyon gücü, dil öğreniminin gerekliliği, uygulamaların dil öğrenimindeki esnekliği, dil öğrenmenin önemi ve geleneksel dil öğrenme faktörü puanlarının da farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için non-parametrik bir test olan

"Kruskall-Wallis Testi" kullanılmıştır. Farklılığın belirlendiği değişkenler için farkın nedenini bulabilmek için Mann-Whitney U testi ile düzeyler ikili olarak karşılaştırılmıştır.

Elde edilen uygulamaların dil öğrenimindeki katkısı, uygulamaların dil öğrenimindeki motivasyon gücü, dil öğreniminin gerekliliği, uygulamaların dil öğrenimindeki esnekliği, dil öğrenmenin önemi ve geleneksel dil öğrenme faktörü puanlarının normal dağılıma uygunluk testi Kolmogorov-Smirnov Testi ile test edilmiştir.

Son olarak tüm çalışmalar SPSS-15 (Statistical Package for Social Sciences) İstatistik Paket Programı kullanılarak yapılmıştır. Veriler değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel yöntemler (Sayı, Yüzde, Ortalama, Ortanca) kullanılmıştır. Elde edilen bulgular %95 güven aralığında 0,05 anlamlılık düzeyinde yorumlanmıştır.

3.5.3. Bulgular

Mobil Uygulamalar ile Dil Öğrenme Ölçeğinin Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı Alt Boyutunun Güvenilirlik ve Geçerlilik Bulguları

Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı Alt boyutunun güvenilirlik istatistikleri aşağıda verilen Tablo 5’deki gibidir.

Tablo 5. Güvenilirlik İstatistikleri

Cronbach's Alpha	N
0,719	4

Cronbach’s Alpha katsayısı; bireysel puanların, k soru içeren bir ölçekte sorulara verilen cevapların toplanması ile bulunduğu durumlarda soruların birbirleri ile benzerliğini, yakınlığını ortaya koyan bir katsayıdır. Alfa katsayısı, ölçekte yer alan k sorunun türdeş bir yapıyı açıklamak ya da sorgulamak üzere bir bütün oluşturup oluşturamadıklarını sorgulamayı sağlar (Turgut vd., 2016). Cronbach’s Alpha katsayısı 0 ile 1 arasında değer alır ve 0,7’den büyük olması istenir. Çalışmada yer alan 4 maddeye ait Cronbach’ Alpha katsayısı 0,719 olarak bulunmuştur.

Tablo 6. Madde-Toplam İstatistikleri

	Madde Çıkarıldığında Ölçek Ortalaması	Madde Çıkarıldığında Varyans	Toplam Madde Korelasyonu	Madde Çıkarıldığında Cronbach's Alpha Katsayısı
S10	10,581	5,608	0,387	0,653
S11	10,404	7,829	0,579	0,519
S12	10,360	8,202	0,556	0,542
S19	10,399	8,731	0,403	0,618

Tablo 6’da yer alan her bir soru ayrı ayrı ölçekten çıkarıldığında Cronbach’s Alpha değerindeki değişimi ve toplam madde korelasyonunu göstermektedir.

Ölçülen madde çözümleme içerisinde çıkarıldıktan sonra hesaplanan güvenilirlik katsayısında artış gözleniyorsa o maddenin ölçüm aracındaki güvenilirliği düşürdüğüne karar verilir. Tersine madde çıkarıldıktan sonra güvenilirlik katsayısında önemli ölçüde düşüş (genel alfa katsayısının altına) gözleniyorsa ilgili maddenin ölçülen boyut için oldukça önemli olduğu düşünülmelidir. Ölçekteki 4 madde ayrı ayrı çıkarıldığında alfa katsayısında azalmalar görülmektedir. Buradan bu maddelerin ölçüm aracı için uygun birer madde olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Toplam madde korelasyonu, bir soru ile diğer soruların toplanmasından oluşan bütün arasındaki korelasyon hesaplamasına dayanmaktadır. Bu yöntem ele alınan her sorunun bütün içerisinde eklenebilir özellik taşıyıp taşımadığını belirtmektedir. Eğer soru-bütün korelasyon katsayısı düşük ise o sorunun kompozit ölçeğe katkısının düşük olduğu anlamına gelmektedir.

Eğer bir maddenin diğer maddelerle toplam korelasyon katsayısı çok düşük ise o sorunun ölçme aracında gereksiz bir soru ve ölçekten çıkarılması gerektiği yorumu yapılabilir.

Soru ile bütün arasındaki korelasyon katsayılarının negatif olmaması gerekir. Bu durum ölçeğin toplanabilirlik özelliğini bozar. Soru bütün korelasyonlarının negatif olmaması hatta 0,25 değerinden büyük olması beklenir (Terzi 2017). Bu kurala uymayan soruların çıkarılmasını önerebiliriz. Bir sorunun çıkarılması için; soru

silinirse alfa katsayısında değişime ve soru silinirse ortalamadaki değişime bakmak gerekir. Çalışmada kullanılan ölçekteki bütün soruların her birinin korelasyon değeri pozitiftir. Sonuç olarak oluşturulan anket çalışma için uygun bir ankettir.

Toplam Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı alt boyutu değerlerinin normal dağılıp dağılmadığını test edildiğindeki değerler Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Toplam Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı Alt Boyutunun Normal Dağılıma Uygunluk Testleri

	Kolmogorov-Smirnov(a)			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	Serbestlik derecesi	Sig.	İstatistik	Serbestlik derecesi	Sig.
Toplam Güç Mesafesi	0,125	416	0,0001	0,897	416	0,0001

Toplam Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı puanı için $p(\text{sig.}):0,0001 < 0,05$ olduğu için bu değerler normal dağılım varsayımını sağlamamaktadır. Bu yüzden 2 düzeyli demografik değişkenlere göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı alt boyutu düzeyi arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için non-parametrik bir test olan Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır. 2’den fazla düzeye sahip demografik değişkenlerine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı alt boyutu düzeyi arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için non-parametrik bir test olan Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır. Uygulanan testlerin sonuçları Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı Alt Boyutu Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

Faktör	Değişken	N	%	Medyan	Ort.Rank	P	Fark
Cinsiyet	Erkek	177	42,5	14	201,87	0,330	
	Kadın	239	57,5	14	213,41		
Dil Eğitimine Başladığı Sınıf	Anasınıfı	8	1,9	13	185,43	0,545	
	İlkokul_1	36	8,7	13,5	192,07		
	İlkokul_2	52	12,5	15	226,32		
	Ortaokul	320	76,9	14	207,31		
Dil Eğitiminin Yeterliliği	Evet	21	5,1	14	195,83	0,618	
	Hayır	395	94,9	14	209,17		
İngilizce Seviyesi	Düşük	230	55,3	13	186,69	0,001*	1-2
	Orta	163	39,2	15	236,83		
	Yüksek	23	5,5	14	215,91		
Özel Ders	Evet	33	7,9	15	233,52	0,186	
	Hayır	383	92,1	14	204,30		
Kurs Merkezi	Evet	81	19,5	14	223,14	0,190	
	Hayır	335	80,5	14	203,75		
Online Ders	Evet	73	17,5	14	209,70	0,802	
	Hayır	343	82,5	14	205,83		
Akıllı Tel. Uy. Hak. Bilgi	Evet	270	64,9	15	228,42	0,001*	
	Hayır	146	35,1	13	170,38		
Akıllı Tel. Uy. Kullanımı	Evet	217	52,2	15	242,41	0,001*	
	Hayır	199	47,8	13	166,45		
İnt. Kul. Başlama	Okul	144	34,6	14	207,83	0,001*	1-2
	İş	91	21,9	15	244,25		1-6
	Arkadaş	21	5,0	13	158,05		2-3
	Medya	4	1,0	13	185,88		2-5
	Kendisi	150	36,1	14	187,97		2-6
	Oyun	4	1,0	9	42,00		3-6
	Ev	2	0,5	13,5	175,25		5-6
İnt. Kul. Süresi	<6 ay	3	0,7	10,5	154,67	0,788	
	6-12 ay	1	0,2	-	264,00		
	1-2 yıl	2	0,5	12,5	129,75		
	3-4 yıl	29	7,0	14	206,90		
	>4 yıl	381	91,6	14	209,31		
İnt. Kul. Sıklığı	<1 saat	4	1,0	14	170,38	0,825	
	1-5 saat	29	7,0	14	200,84		
	6-10 saat	57	13,7	15	223,23		
	10-20 saat	112	26,9	14	209,52		
	>20 saat	214	51,4	14	205,79		
İnt. Kul. Erişimi	Ev	350	84,1	14	196,61	0,574	
	İş	9	2,2	13	172,75		
	Okul	9	2,2	12	127,88		
	İnt. Cafe	6	1,4	14,5	190,08		
	Her yer	15	3,6	14	189,75		
	Mobil	18	4,3	12,5	161,44		
	Yurt	9	2,2	14	202,11		

Tablo 9. (Devamı)

İnt. Kul. Amacı	Eğitim/Araş.	145	34,9	15	221,44	0,236	
	Eğlence/Oyun	67	16,1	14	200,61		
	Zaman Ge.	130	31,3	14	194,10		
	İş	7	1,7	14	212,21		
	Webde dolaşım	29	7,0	14	225,88		
	İnsanlarla ta.	3	0,7	9,5	177,00		
	Haberleşme	28	6,7	14	189,63		
	Alışveriş	7	1,7	16	296,79		
Hayatı Kolaylaştırma	Hiç	326	78,4	14	217,09	0,007*	1-2 1-3
	Kısmen	84	20,2	13,5	182,16		
	Oldukça	6	1,4	11,5	110,33		
İnt. Kul. Zorluk	Yavaş	227	54,6	14	207,09	0,644	
	Pahalı	119	28,6	14	205,13		
	Bil. Ulaş.	46	11,1	15	220,37		
	Karışık	9	2,2	14	168,22		
	Zorluk	15	3,6	14	220,23		
	Diğer İns.	1	0,2	-	360,00		

*:p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Çalışmaya katılan bireylerin %42,5'i (177) erkek, %57,5'i (239) kadındır. Bu bireylerin yaş ortalaması 22'dir. Katılımcıların 107'si aylık gelirlerini belirtmemiştir. 309 kişinin aylık gelir ortalamasının 1174 TL olduğu saptanmıştır. Katılımcıların %1,9'u (8) anasınıfında, %8,7'si (36) ilköğretim birinci sınıf da, %12,5'i (52) ilköğretim ikinci sınıfta ve %76,9'u (320) ortaokulda dil eğitimi almaya başladıklarını belirtmiştir. Ayrıca %5,1'i (21) aldıkları eğitimin yeterli olduğunu belirtirken %94,9'u (395) yeterli olmadığını belirtmiştir. Bireylerin %55,3'ü (230) İngilizce seviyesinin düşük olduğunu, %39,2'si (163) orta olduğunu ve %5,5'i (23) yüksek olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların %7,9'u (33) İngilizce öğrenmek için özel ders aldığı %92,1'inin (383) ise almadığı görülmüştür. Bireylerin %19,5'i (81) kurs merkezine gittiğini, %80,5'inin (335) ise gitmediğini belirtmiştir. Katılımcıların %17,5'i (73) online ders aldıklarını, %82,5'inin (343) ise almadıklarını belirtmiştir. Bireylerin %64,9'u (270) akıllı telefon uygulamaları hakkında bilgi sahibi olduğunu %35,1'inin (146) ise bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir. Katılımcıların %52,2'si (217) akıllı telefon uygulamalarını kullandığını, %47,8'inin (199) ise kullanmadığını belirtmiştir.

Katılımcıların cinsiyetlerine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,330>0,05$).

Katılımcıların dil eğitimine başladıkları sınıfa göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve dil eğitimine başladıkları sınıfa göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,545>0,05$).

Katılımcıların aldıkları dil eğitiminin yeterliliğine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve aldıkları dil eğitiminin yeterliliğine göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,618>0,05$).

Katılımcıların genel İngilizce seviyelerine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve genel İngilizce seviyelerine göre anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,001<0,05$). Farkın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda düşük ve orta gruplar arasında fark olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların özel ders alma durumlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve özel ders alma durumlarına göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,186>0,05$).

Katılımcıların kurs merkezinden grup dersi alma durumlarına göre uygulamaların Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve kurs merkezinden grup dersi alma durumlarına göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,190>0,05$).

Katılımcıların online ders alma durumlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve online ders alma durumlarına göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,802>0,05$).

Katılımcıların akıllı telefon uygulamaları hakkında bilgi düzeylerine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,001<0,05$).

Katılımcıların akıllı telefon uygulamaları kullanım durumlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,001<0,05$).

Katılımcıların internet kullanımına başlama durumlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,001<0,05$). Farkın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda okul-iş, okul-oyun, iş-arkadaş, iş-kendisi, arkadaş-oyun ve kendisi oyun grupları arasında fark olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların ne kadar süredir internet kullandıkları durumlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,788>0,05$).

Katılımcıların internet kullanım sıklıklarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,825>0,05$).

Katılımcıların internete erişim yerlerine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,574>0,05$).

Katılımcıların internet kullanım amaçlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,236>0,05$).

Katılımcıların internetin hayatlarını kolaylaştırma derecelerine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,007<0,05$). Farkın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda hiç-kısmen ve hiç-oldukça grupları arasında fark olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların internet kullanırken karşılaştıkları zorluklara göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Katkısı alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,644>0,05$).

Mobil Uygulamalar ile Dil Öğrenme Ölçeğinin Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü Alt Boyutunun Güvenilirlik ve Geçerlilik Bulguları

Tablo 10. Güvenilirlik İstatistikleri

Cronbach's Alpha	N
0,822	4

Cronbach's Alpha katsayısı; bireysel puanların, k soru içeren bir ölçekte sorulara verilen cevapların toplanması ile bulunduğu durumlarda soruların birbirleri ile benzerliğini, yakınlığını ortaya koyan bir katsayıdır. Alfa katsayısı, ölçekte yer alan k sorunun türdeş bir yapıyı açıklamak ya da sorgulamak üzere bir bütün oluşturup oluşturamadıklarını sorgulamayı sağlar (Turgut vd., 2016). Cronbach's Alpha katsayısı 0 ile 1 arasında değer alır. Çalışmada yer alan 4 maddeye ait Cronbach's

Alpha katsayısı 0,822 olarak bulunmuştur. Cronbach's Alpha katsayısı ölçek için güvenilirdir.

Tablo 11. Madde-Toplam İstatistikleri

	Madde Çıkarıldığında Ölçek Ortalaması	Madde Çıkarıldığında Varyans	Toplam Madde Korelasyonu	Madde Çıkarıldığında Cronbach's Alpha Katsayısı
S3	13,263	6,827	0,745	0,740
S4	13,234	6,254	0,510	0,821
S5	13,243	6,674	0,761	0,731
S6	13,371	6,649	0,648	0,775

Tablo 10'da yer alan her bir soru ayrı ayrı ölçekten çıkarıldığında Cronbach's Alpha değerindeki değişimi ve toplam madde korelasyonunu göstermektedir.

Ölçülen madde çözümleme içerisinde çıkarıldıktan sonra hesaplanan güvenilirlik katsayısında artış gözleniyorsa o maddenin ölçüm aracındaki güvenilirliği düşürdüğüne karar verilir, Tersine madde çıkarıldıktan sonra güvenilirlik katsayısında önemli ölçüde düşüş (genel alfa katsayısının altına) gözleniyorsa ilgili maddenin ölçülen boyut için oldukça önemli olduğu düşünülmelidir. Ölçekteki 4 madde ayrı ayrı çıkarıldığında alfa katsayısında azalmalar görülmektedir. Buradan bu maddelerin ölçüm aracı için uygun birer madde olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır.

Toplam madde korelasyonu, bir soru ile diğer soruların toplanmasından oluşan bütün arasındaki korelasyon hesaplamasına dayanmaktadır. Bu yöntem ele alınan her sorunun bütün içerisinde eklenebilir özellik taşıyıp taşımadığını belirtmektedir. Eğer soru-bütün korelasyon katsayısı düşük ise o sorunun kompozit ölçeğe katkısının düşük olduğu anlamına gelmektedir. Eğer bir sorunun madde-total korelasyon katsayısı çok düşük ise o sorunun ölçme aracı gereksiz bir soru ve ölçekten çıkarılması gerektiği yorumu yapılabilir.

Soru ile bütün arasındaki korelasyon katsayılarının negatif olmaması gerekir, Bu durum ölçeğin toplanabilirlik özelliğini bozar. Soru bütün korelasyonlarının negatif olmaması hatta 0,25 değerinden büyük olması beklenir. Bu kurala uymayan soruların çıkarılmasını önerebiliriz, Fakat bu kesin kural değildir. Bir sorunun

çıkarılması için; soru silinirse alfa katsayısında değişime ve soru silinirse ortalamadaki değişime bakmak gerekir. Bizim ölçeğimizdeki her birinin korelasyon değeri pozitifdir ve 0,25 değerinden büyüktür. Sonuç olarak oluşturulan anket çalışma için uygun bir ankettir.

Mobil Uygulamalar ile Dil Öğrenme Ölçeğinin Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü Alt Boyutunun Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

Toplam Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü değerlerinin normal dağılıp dağılmadığını test edilmesi sonuçları aşağıda verilen Tablo 11'deki gibidir.

Tablo 12. Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü Puanlarının Normal Dağılıma Uygunluk Testleri

	Kolmogorov-Smirnov(a)			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	Serbestlik derecesi	Sig,	İstatistik	Serbestlik derecesi	Sig,
Toplam B	0,237	416	0,0001	0,758	549	0,0001

Toplam Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü puanı için $p(\text{sig.}):0,0001 < 0,05$ olduğu için bu değerler normal dağılım varsayımını sağlamamaktadır. Bu yüzden 2 düzeyli demografik değişkenlere göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü alt boyutu düzeyi arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için non-parametrik bir test olan Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır. 2'den fazla düzeye sahip demografik değişkenlerine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü alt boyutu düzeyi arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için non-parametrik bir test olan Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır, Uygulanan testlerin sonuçları Tablo 12'de sunulmuştur.

Tablo 13. Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü Alt Boyutu
Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre Karşılaştırma Sonuçları

Faktör	Değişken	N	%	Medyan	Ort.Rank	P	Fark
Cinsiyet	Erkek	177	42,5	19	201,08	0,257	
	Kadın	239	57,5	19	213,99		
Dil Eğitimine Başladığı Sınıf	Anasınıfı	8	1,9	20	244,36	0,725	
	İlkokul_1	36	8,7	20	218,40		
	İlkokul_2	52	12,5	19	199,21		
	Ortaokul	320	76,9	19	207,46		
Dil Eğitiminin Yeterliliği	Evet	21	5,1	17	147,60	0,013 *	
	Hayır	395	94,9	19	211,74		
İngilizce Seviyesi	Düşük	230	55,3	18	188,92	0,001 *	1-2
	Orta	163	39,2	19	224,27		1-3
	Yüksek	23	5,5	20	282,61		2-3
Özel Ders	Evet	33	7,9	20	238,47	0,104	
	Hayır	383	92,1	19	203,90		
Kurs Merkezi	Evet	81	19,5	20	234,40	0,019 *	
	Hayır	335	80,5	19	201,06		
Online Ders	Evet	73	17,5	19	199,65	0,577	
	Hayır	343	82,5	19	207,93		
Akıllı Tel. Uy. Hak. Bilgi	Evet	270	64,9	19	221,18	0,001 *	
	Hayır	146	35,1	17,5	183,71		
Akıllı Tel. Uy. Kullanımı	Evet	217	52,2	19	221,66	0,004 *	
	Hayır	199	47,8	18	188,99		
İnt. Kul. Başlama	Okul	144	34,6	19	206,67	0,722	
	İş	91	21,9	18	196,21		
	Arkadaş	21	5,0	18	168,48		
	Medya	4	1,0	17	179,75		
	Kendisi	150	36,1	20	211,14		
	Oyun	4	1,0	18,5	210,63		
	Ev	2	0,5	19	245,00		
İnt. Kul. Süresi	<6 ay	3	0,7	16	264,67	0,724	
	6-12 ay	1	0,2	-	324,50		
	1-2 yıl	2	0,5	16	177,00		
	3-4 yıl	29	7,0	20	216,24		
	>4 yıl	381	91,6	19	207,33		
İnt. Kul. Sıklığı	<1 saat	4	1,0	18	224,38	0,921	
	1-5 saat	29	7,0	18	196,00		
	6-10 saat	57	13,7	19,5	207,54		
	10-20 saat	112	26,9	19	203,54		
	>20 saat	214	51,4	19	212,75		

Tablo 14. (Devamı)

İnt. Kul. Erişimi	Ev	350	84,1	19	194.90	0,134	
	İş	9	2,2	19,5	229,69		
	Okul	9	2,2	15	125,56		
	İnt. Cafe	6	1,4	16,5	100,08		
	Her yer	15	3,6	20	204,14		
	Mobil	18	4,3	19,5	207,88		
	Yurt	9	2,2	18	170,28		
İnt. Kul. Amacı	Eğitim/Araş.	145	34,9	19	210,37	0,104	
	Eğlence/Oyun	67	16,1	18	187,70		
	Zaman Ge.	130	31,3	19	208,82		
	İş	7	1,7	20	276,79		
	Webde dolaşım	29	7,0	18	176,16		
	İnsanlarla ta.	3	0,7	18,5	264,67		
	Haberleşme	28	6,7	20	250,38		
	Alışveriş	7	1,7	20	237,00		
Hayatı Kolaylaştırma	Hiç	326	78,4	19	210,79	0,739	
	Kısmen	84	20,2	19	200,32		
	Oldukça	6	1,4	20	198,42		
İnt. Kul. Zorluk	Yavaş	227	54,6	19	210,99	0,548	
	Pahalı	119	28,6	19	205,31		
	Bil. Ulaş.	46	11,1	19	215,57		
	Karışık	9	2,2	17	174,11		
	Zorluk	15	3,6	19	167,87		
	Diğer İns.	1	0,2	-	210,99		

*:p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Katılımcıların cinsiyetlerine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,257>0,05$).

Katılımcıların dil eğitimine başladıkları sınıfa göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve dil eğitimine başladıkları sınıfa göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,725>0,05$).

Katılımcıların aldıkları dil eğitiminin yeterliliğine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U

Testi uygulanmış ve aldıkları dil eğitiminin yeterliliğine göre anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,013<0,05$).

Katılımcıların genel İngilizce seviyelerine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve genel İngilizce seviyelerine göre anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,001<0,05$). Farkın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda düşük-orta, düşük-yüksek ve orta-yüksek grupları arasında fark olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların özel ders alma durumlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve özel ders alma durumlarına göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,104>0,05$).

Katılımcıların kurs merkezinden grup dersi alma durumlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve kurs merkezinden grup dersi alma durumlarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,019<0,05$).

Katılımcıların online ders alma durumlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve online ders alma durumlarına göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,577>0,05$).

Katılımcıların akıllı telefon uygulamaları hakkında bilgi düzeylerine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,001<0,05$).

Katılımcıların akıllı telefon uygulamaları kullanım durumlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,004<0,05$).

Katılımcıların internet kullanımına başlama durumlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskall-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,722>0,05$).

Katılımcıların ne kadar süredir internet kullandıkları durumlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskall-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,724>0,05$).

Katılımcıların internet kullanım sıklıklarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskall-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,921>0,05$).

Katılımcıların internete erişim yerlerine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskall-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,134>0,05$).

Katılımcıların internet kullanım amaçlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskall-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,104>0,05$).

Katılımcıların internetin hayatlarını kolaylaştırma derecelerine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskall-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,739>0,05$).

Katılımcıların internet kullanırken karşılaştıkları zorluklara göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Motivasyon Gücü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,548>0,05$).

Mobil Uygulamalar ile Dil Öğrenme Ölçeğinin Dil Öğreniminin Gerekliliği Alt Boyutunun Güvenilirlik ve Geçerlilik Bulguları

Mobil Uygulamalar ile Dil Öğrenme Ölçeğinin Dil Öğreniminin Gerekliliği alt boyutunun güvenilirlik istatistikleri aşağıda verilen Tablo 13'teki gibidir.

Tablo 15. Güvenirlik İstatistikleri

Cronbach's Alpha	N
0,873	6

Çalışmada yer alan 6 maddeye ait Cronbach's Alpha katsayısı 0,873 olarak bulunmuştur, Cronbach's Alpha katsayısı ölçek için güvenilirdir.

Tablo 16. Madde-Toplam İstatistikleri

	Madde Çıkarıldığında Ölçek Ortalaması	Madde Çıkarıldığında Varyans	Toplam Madde Korelasyonu	Madde Çıkarıldığında Cronbach's Alpha Katsayısı
S13	18,729	15,438	0,607	0,863
S15	18,536	14,845	0,727	0,843
S16	18,838	14,436	0,678	0,851
S17	18,485	14,769	0,702	0,847
S18	18,613	14,625	0,721	0,844
S20	18,415	15,105	0,622	0,861

Ölçekteki 6 madde ayrı ayrı çıkarıldığında alfa katsayısında azalmalar görülmektedir. Buradan bu maddelerin ölçüm aracı için uygun birer madde olduğu sonucuna varılabilir.

Ölçeğimizdeki bütün soruların her birinin korelasyon değeri pozitifdir ve 0,25 değerinden büyüktür. Sonuç olarak oluşturulan anket çalışma için uygun bir ankettir.

Mobil Uygulamalar ile Dil Öğrenme Ölçeğinin Dil Öğreniminin Gerekliği Alt Boyutu Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

Toplam C değerlerinin normal dağılıp dağılmadığını test edilmesi sonuçları aşağıda verilen Tablo 15'deki gibidir.

Tablo 17. Dil Öğreniminin Gerekliği Puanlarının Normal Dağılıma Uygunluk Testleri

	Kolmogorov-Smirnov(a)			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	Serbestlik derecesi	Sig,	İstatistik	Serbestlik derecesi	Sig,
Toplam C	0,129	416	0,0001	0,945	416	0,0001

Toplam Dil Öğreniminin Gerekliği puanı için $p(\text{sig.}):0,0001 < 0,05$ olduğu için bu değerler normal dağılım varsayımını sağlamamaktadır. Bu yüzden 2 düzeyli demografik değişkenlere göre Dil Öğreniminin Gerekliği alt boyutu düzeyi arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için non-parametrik bir test olan Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır. 2'den fazla düzeye sahip demografik değişkenlerine göre Dil Öğreniminin Gerekliği alt boyutu düzeyi arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için non-parametrik bir test olan Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır. Uygulanan testlerin sonuçları Tablo 16'da sunulmuştur.

Tablo 18. Dil Öğreniminin Gerekliliği Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre Karşılaştırma Sonuçları

Faktör	Değişken	N	%	Medyan	Ort.Rank	P	Fark
Cinsiyet	Erkek	177	42,5	23	213,57	0,315	
	Kadın	239	57,5	23	201,65		
Dil Eğitimine Başladığı Sınıf	Anasınıfı	8	1,9	22	142,93	0,317	
	İlkokul_1	36	8,7	22	190,13		
	İlkokul_2	52	12,5	24	220,72		
	Ortaokul	320	76,9	23	209,37		
Dil Eğitiminin Yeterliliği	Evet	21	5,1	22	173,98	0,174	
	Hayır	395	94,9	23	210,34		
İngilizce Seviyesi	Düşük	230	55,3	23	193,98	0,021*	1-2
	Orta	163	39,2	23	228,03		
	Yüksek	23	5,5	22	205,67		
Özel Ders	Evet	33	7,9	23	219,74	0,517	
	Hayır	383	92,1	23	205,42		
Kurs Merkezi	Evet	81	19,5	23	219,96	0,297	
	Hayır	335	80,5	23	204,51		
Online Ders	Evet	73	17,5	23	196,99	0,457	
	Hayır	343	82,5	23	208,48		
Akıllı Tel. Uy. Hak. Bilgi	Evet	270	64,9	24	225,99	0,001*	
	Hayır	146	35,1	22	174,86		
Akıllı Tel. Uy. Kullanımı	Evet	217	52,2	24	235,88	0,001*	
	Hayır	199	47,8	22	173,54		
İnt. Kul. Başlama	Okul	144	34,6	23	213,25	0,003*	1-3
	İş	91	21,9	24	234,95		1-6
	Arkadaş	21	5,0	20,5	154,95		2-3
	Medya	4	1,0	19,5	157,13		2-5
	Kendisi	150	36,1	23	189,19		2-6
	Oyun	4	1,0	18	68,75		
	Ev	2	0,5	18	159,50		
İnt. Kul. Süresi	<6 ay	3	0,7	18,5	196,33	0,670	
	6-12 ay	1	0,2	-	273,50		
	1-2 yıl	2	0,5	19,5	97,25		
	3-4 yıl	29	7,0	24	197,31		
	>4 yıl	381	91,6	23	209,86		
İnt. Kul. Sıklığı	<1 saat	4	1,0	24	267,50	0,423	
	1-5 saat	29	7,0	22	176,10		
	6-10 saat	57	13,7	24	204,38		
	10-20 saat	112	26,9	23	204,82		
	>20 saat	214	51,4	23	214,81		
İnt. Kul. Erişimi	Ev	350	84,1	23	197,75	0,299	
	İş	9	2,2	23,5	192,19		
	Okul	9	2,2	20,5	131,44		
	İnt. Cafe	6	1,4	21	131,83		
	Her yer	15	3,6	23,5	200,00		
	Mobil	18	4,3	20,5	152,63		
	Yurt	9	2,2	24	179,17		

Tablo 19. (Devamı)

İnt. Kul. Amacı	Eğitim/Araş.	145	34,9	24	220,64	0,222	
	Eğlence/Oyun	67	16,1	22	189,05		
	Zaman Ge.	130	31,3	23	198,10		
	İş	7	1,7	24	256,36		
	Webde dolaşım	29	7,0	23	200,62		
	İnsanlarla ta.	3	0,7	23,5	275,83		
	Haberleşme	28	6,7	23	209,86		
	Alışveriş	7	1,7	27	286,79		
Hayatı Kolaylaştırma	Hiç	326	78,4	23	216,82	0,009*	1-2
	Kısmen	84	20,2	22	183,38		1-3
	Oldukça	6	1,4	16,5	108,00		
İnt. Kul. Zorluk	Yavaş	227	54,6	23	211,56	0,333	
	Pahalı	119	28,6	23	210,92		
	Bil. Ulaş.	46	11,1	23	190,78		
	Karışık	9	2,2	22	135,72		
	Zorluk	15	3,6	23	213,70		
	Diğer İns.	1	0,2	-	211,56		

*:p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur,

Katılımcıların cinsiyetlerine göre Dil Öğreniminin Gerekliliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunamamıştır (P(sig.):0,315>0,05).

Katılımcıların dil eğitimine başladıkları sınıfa göre Dil Öğreniminin Gerekliliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve dil eğitimine başladıkları sınıfa göre anlamlı bir fark bulunamamıştır (P(sig.):0,317>0,05).

Katılımcıların aldıkları dil eğitiminin yeterliliğine göre Dil Öğreniminin Gerekliliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve aldıkları dil eğitiminin yeterliliğine göre anlamlı bir fark bulunamamıştır (P(sig.):0,174>0,05).

Katılımcıların genel İngilizce seviyelerine göre Dil Öğreniminin Gerekliliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve genel İngilizce seviyelerine göre anlamlı bir fark bulunmuştur (P(sig.):0,021<0,05). Farkın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda düşük-orta grupları arasında fark olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların özel ders alma durumlarına göre Dil Öğreniminin Gerekliliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve özel ders alma durumlarına göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,517>0,05$).

Katılımcıların kurs merkezinden grup dersi alma durumlarına göre Dil Öğreniminin Gerekliliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve kurs merkezinden grup dersi alma durumlarına göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,297>0,05$).

Katılımcıların online ders alma durumlarına göre Dil Öğreniminin Gerekliliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve online ders alma durumlarına göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,457>0,05$).

Katılımcıların akıllı telefon uygulamaları hakkında bilgi düzeylerine göre Dil Öğreniminin Gerekliliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,001<0,05$).

Katılımcıların akıllı telefon uygulamaları kullanım durumlarına göre Dil Öğreniminin Gerekliliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,001<0,05$).

Katılımcıların internet kullanımına başlama durumlarına göre Dil Öğreniminin Gerekliliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,003<0,05$). Farkın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda okul-arkadaş, okul-oyun, iş-arkadaş, iş-kendisi ve iş-oyun grupları arasında fark olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların ne kadar süredir internet kullandıkları durumlarına göre Dil Öğreniminin Gerekliliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,670>0,05$).

Katılımcıların internet kullanım sıklıklarına göre Dil Öğreniminin Gerekliliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,423>0,05$).

Katılımcıların internete erişim yerlerine göre Dil Öğreniminin Gerekliliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,299>0,05$).

Katılımcıların internet kullanım amaçlarına göre Dil Öğreniminin Gerekliliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,222>0,05$).

Katılımcıların internetin hayatlarını kolaylaştırma derecelerine göre Dil Öğreniminin Gerekliliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,009<0,05$). Farkın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda hiç-kısmen ve hiç-oldukça grupları arasında fark olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların internet kullanırken karşılaştıkları zorluklara göre Dil Öğreniminin Gerekliliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,333>0,05$).

Mobil Uygulamalar ile Dil Öğrenme Ölçeğinin Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği Alt Boyutunun Güvenilirlik ve Geçerlilik Bulguları

Mobil Uygulamalar ile Dil Öğrenme Ölçeğinin Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği alt boyutunun güvenilirlik istatistikleri aşağıda verilen Tablo 17'deki gibidir.

Tablo 20. Güvenirlik İstatistikleri

Cronbach's Alpha	N
0,701	2

Çalışmada yer alan 2 maddeye ait Cronbach's Alpha katsayısı 0,701 olarak bulunmuştur, Cronbach's Alpha katsayısı ölçek için güvenilirdir.

Tablo 21. Madde-Toplam İstatistikleri

	Madde Çıkarıldığında Ölçek Ortalaması	Madde Çıkarıldığında Varyans	Toplam Madde Korelasyonu	Madde Çıkarıldığında Cronbach's Alpha Katsayısı
S8	3,782	0,816	0,335	-
S14	3,871	1,030	0,335	-

Ölçeğimizdeki bütün soruların her birinin korelasyon değeri pozitif ve 0,25 değerinden büyüktür, Sonuç olarak oluşturulan anket çalışma için uygun bir ankettir.

Mobil Uygulamalar ile Dil Öğrenme Ölçeğinin Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği Alt Boyutu Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

Toplam Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği değerlerinin normal dağılıp dağılmadığını test edilmesi sonuçları aşağıda verilen Tablo 19'daki gibidir.

Tablo 22. Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği Puanlarının Normal Dağılıma Uygunluk Testleri

	Kolmogorov-Smirnov(a)			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	Serbestlik derecesi	Sig.	İstatistik	Serbestlik derecesi	Sig.
Toplam D	0,203	416	0,0001	0,909	416	0,0001

Toplam Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği puanı için $p(\text{sig.}): 0,0001 < 0,05$ olduğu için bu değerler normal dağılım varsayımını sağlamamaktadır. Bu yüzden 2 düzeyli demografik değişkenlere göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği alt boyutu düzeyi arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için non-parametrik bir test olan Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır. 2'den fazla düzeye sahip demografik değişkenlerine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği alt boyutu düzeyi arasında farklılık olup olmadığını

belirlemek için non-parametrik bir test olan Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır. Uygulanan testlerin sonuçları Tablo 20’de sunulmuştur.

Tablo 23. Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

Faktör	Değişken	N	%	Medyan	Ort.Rank	P	Fark
Cinsiyet	Erkek	177	42,5	8	220,66	0,014*	
	Kadın	239	57,5	8	192,08		
Dil Eğitimine Başladığı Sınıf	Anasınıfı	8	1,9	8	253,00	0,129	
	İlkokul_1	36	8,7	7	168,86		
	İlkokul_2	52	12,5	8	219,72		
	Ortaokul	320	76,9	8	209,51		
Dil Eğitiminin Yeterliliği	Evet	21	5,1	8	150,31	0,019*	
	Hayır	395	94,9	8	211,59		
İngilizce Seviyesi	Düşük	230	55,3	8	176,17	0,001*	1-2 1-3
	Orta	163	39,2	8	244,32		
	Yüksek	23	5,5	8	267,52		
Özel Ders	Evet	33	7,9	8	236,81	0,130	
	Hayır	383	92,1	8	204,03		
Kurs Merkezi	Evet	81	19,5	8	226,00	0,114	
	Hayır	335	80,5	8	203,07		
Online Ders	Evet	73	17,5	8	206,63	0,991	
	Hayır	343	82,5	8	206,47		
Akıllı Tel. Uy. Hak. Bilgi	Evet	270	64,9	8	230,15	0,001*	
	Hayır	146	35,1	7	167,18		
Akıllı Tel. Uy. Kullanımı	Evet	217	52,2	8	236,57	0,001*	
	Hayır	199	47,8	7	172,79		
İnt. Kul. Başlama	Okul	144	34,6	8	215,37	0,344	
	İş	91	21,9	8	211,39		
	Arkadaş	21	5,0	7	162,40		
	Medya	4	1,0	7,5	196,88		
	Kendisi	150	36,1	8	197,12		
	Oyun	4	1,0	7	129,75		
	Ev	2	0,5	7,5	193,25		
İnt. Kul. Süresi	<6 ay	3	0,7	7,5	244,50	0,973	
	6-12 ay	1	0,2	-	231,00		
	1-2 yıl	2	0,5	7,5	198,25		
	3-4 yıl	29	7,0	8	199,57		
	>4 yıl	381	91,6	8	208,89		
İnt. Kul. Sıklığı	<1 saat	4	1,0	8	298,63	0,581	
	1-5 saat	29	7,0	8	200,36		
	6-10 saat	57	13,7	8	216,39		
	10-20 saat	112	26,9	8	207,96		
	>20 saat	214	51,4	8	206,10		

Tablo 24. (Devamı)

İnt. Kul. Erişimi	Ev	350	84,1	8	196,80	0,575	
	İş	9	2,2	8	196,56		
	Okul	9	2,2	6,5	144,38		
	İnt. Cafe	6	1,4	7,5	147,08		
	Her yer	15	3,6	8	196,54		
	Mobil	18	4,3	8	159,59		
	Yurt	9	2,2	8	180,78		
İnt. Kul. Amacı	Eğitim/Araş.	145	34,9	8	225,26	0,063	
	Eğlence/Oyun	67	16,1	7	168,66		
	Zaman Ge.	130	31,3	8	204,23		
	İş	7	1,7	8	261,86		
	Webde dolaşım	29	7,0	8	207,24		
	İnsanlarla ta.	3	0,7	7,5	264,00		
	Haberleşme	28	6,7	8	221,36		
	Alışveriş	7	1,7	8	198,71		
Hayatı Kolaylaştırma	Hiç	326	78,4	8	210,34	0,051	
	Kısmen	84	20,2	8	209,62		
	Oldukça	6	1,4	5	92,83		
İnt. Kul. Zorluk	Yavaş	227	54,6	8	207,76	0,886	
	Pahalı	119	28,6	8	201,20		
	Bil. Ulaş.	46	11,1	8	214,27		
	Karışık	9	2,2	8	209,28		
	Zorluk	15	3,6	8	231,70		
	Diğer İns.	1	0,2	-	207,76		

*:p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur.

Katılımcıların cinsiyetlerine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmuştur(P(sig.):0,014<0,05).

Katılımcıların dil eğitimine başladıkları sınıfa göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve dil eğitimine başladıkları sınıfa göre anlamlı bir fark bulunamamıştır (P(sig.):0,129>0,05).

Katılımcıların aldıkları dil eğitiminin yeterliliğine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve aldıkları dil eğitiminin yeterliliğine göre anlamlı bir fark bulunmuştur (P(sig.):0,019<0,05).

Katılımcıların genel İngilizce seviyelerine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve genel İngilizce seviyelerine göre anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,001<0,05$). Farkın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda düşük-orta ve düşük-yüksek grupları arasında fark olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların özel ders alma durumlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve özel ders alma durumlarına göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,130>0,05$).

Katılımcıların kurs merkezinden grup dersi alma durumlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve kurs merkezinden grup dersi alma durumlarına göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,114>0,05$).

Katılımcıların online ders alma durumlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve online ders alma durumlarına göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,991>0,05$).

Katılımcıların akıllı telefon uygulamaları hakkında bilgi düzeylerine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,001<0,05$).

Katılımcıların akıllı telefon uygulamaları kullanım durumlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,001<0,05$).

Katılımcıların internet kullanımına başlama durumlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,344>0,05$).

Katılımcıların ne kadar süredir internet kullandıkları durumlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,973>0,05$).

Katılımcıların internet kullanım sıklıklarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,581>0,05$).

Katılımcıların internete erişim yerlerine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,575>0,05$).

Katılımcıların internet kullanım amaçlarına göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,063>0,05$).

Katılımcıların internetin hayatlarını kolaylaştırma derecelerine göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,051>0,05$).

Katılımcıların internet kullanırken karşılaştıkları zorluklara göre Uygulamaların Dil Öğrenimindeki Esnekliği alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,886>0,05$).

Mobil Uygulamalar ile Dil Öğrenme Ölçeğinin Dil Öğrenmenin Önemi Alt Boyutunun Güvenilirlik ve Geçerlilik Bulguları

Mobil Uygulamalar ile Dil Öğrenme Ölçeğinin Dil Öğrenmenin Önemi alt boyutunun güvenilirlik istatistikleri aşağıda verilen Tablo 21'deki gibidir.

Tablo 25. Güvenirlik İstatistikleri

Cronbach's Alpha	N
0,708	2

Çalışmada yer alan 2 maddeye ait Cronbach's Alpha katsayısı 0,708 olarak bulunmuştur, Cronbach's Alpha katsayısı ölçek için güvenilirlik.

Tablo 26. Madde-Toplam İstatistikleri

	Madde Çıkarıldığında Ölçek Ortalaması	Madde Çıkarıldığında Varyans	Toplam Madde Korelasyonu	Madde Çıkarıldığında Cronbach's Alpha Katsayısı
S1	3,733	1,142	0,257	-
S2	3,554	0,976	0,257	-

Ölçeğimizdeki bütün soruların her birinin korelasyon değeri pozitif ve 0,25 değerinden büyüktür, Sonuç olarak oluşturulan anket çalışma için uygun bir ankettir.

Mobil Uygulamalar ile Dil Öğrenme Ölçeğinin Dil Öğrenmenin Önemi Alt Boyutu Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

Toplam Dil Öğrenmenin Önemi değerlerinin normal dağılıp dağılmadığını test edilmesi sonuçları aşağıda verilen Tablo 23'teki gibidir.

Tablo 27. Dil Öğrenmenin Önemi Puanlarının Normal Dağılıma Uygunluk Testleri

	Kolmogorov-Smirnov(a)			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	Serbestlik derecesi	Sig,	İstatistik	Serbestlik derecesi	Sig,
Toplam E	0,157	416	0,0001	0,940	416	0,0001

Toplam Dil Öğrenmenin Önemi puanı için $p(\text{sig.}):0,0001<0,05$ olduğu için bu değerler normal dağılım varsayımını sağlamamaktadır. Bu yüzden 2 düzeyli demografik değişkenlere göre Dil Öğrenmenin Önemi alt boyutu düzeyi arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için non-parametrik bir test olan Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır. 2’den fazla düzeye sahip demografik değişkenlerine göre Dil Öğrenmenin Önemi alt boyutu düzeyi arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için non-parametrik bir test olan Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır. Uygulanan testlerin sonuçları Tablo 24’te sunulmuştur.

Tablo 28. Dil Öğrenmenin Önemi Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

Faktör	Değişken	N	%	Medyan	Ort.Rank	P	Fark
Cinsiyet	Erkek	177	42,5	7	208,12	0,940	
	Kadın	239	57,5	7	209,01		
Dil Eğitimine Başladığı Sınıf	Anasınıfı	8	1,9	8	245,50	0,710	
	İlkokul_1	36	8,7	8	218,76		
	İlkokul_2	52	12,5	8	214,40		
	Ortaokul	320	76,9	7	204,93		
Dil Eğitiminin Yeterliliği	Evet	21	5,1	8	227,60	0,447	
	Hayır	395	94,9	7	207,48		
İngilizce Seviyesi	Düşük	230	55,3	7	180,84	0,001*	1-2
	Orta	163	39,2	8	232,89		1-3
	Yüksek	23	5,5	9	302,00		2-3
Özel Ders	Evet	33	7,9	8	237,60	0,124	
	Hayır	383	92,1	7	203,97		
Kurs Merkezi	Evet	81	19,5	8	236,89	0,013*	
	Hayır	335	80,5	7	200,46		
Online Ders	Evet	73	17,5	7	190,45	0,204	
	Hayır	343	82,5	8	209,84		
Akıllı Tel. Uy. Hak. Bilgi	Evet	270	64,9	8	219,32	0,008*	
	Hayır	146	35,1	7	187,14		
Akıllı Tel. Uy. Kullanımı	Evet	217	52,2	8	215,13	0,098	
	Hayır	199	47,8	7	196,08		
İnt. Kul. Başlama	Okul	144	34,6	8	212,08	0,002*	1-5
	İş	91	21,9	8	239,93		1-6
	Arkadaş	21	5,0	7	176,52		2-3
	Medya	4	1,0	7,5	214,50		2-5
	Kendisi	150	36,1	7	182,21		2-6
	Oyun	4	1,0	5,5	83,50		
	Ev	2	0,5	7	164,50		
İnt. Kul. Süresi	<6 ay	3	0,7	7	201,83	0,948	
	6-12 ay	1	0,2	-	169,00		
	1-2 yıl	2	0,5	8	246,00		
	3-4 yıl	29	7,0	7	195,05		
	>4 yıl	381	91,6	7,5	209,48		

Tablo 29. (Devamı)

nt. Kul. Sıklığı	<1 saat	4	1,0	7	267,50	0,668	
	1-5 saat	29	7,0	8	224,97		
	6-10 saat	57	13,7	7,5	195,95		
	10-20 saat	112	26,9	7	204,83		
	>20 saat	214	51,4	8	210,43		
İnt. Kul. Erişimi	Ev	350	84,1	8	197,47	0,215	
	İş	9	2,2	8	236,88		
	Okul	9	2,2	7	152,94		
	İnt. Cafe	6	1,4	6,5	132,25		
	Her yer	15	3,6	7	182,82		
	Mobil	18	4,3	7	145,59		
	Yurt	9	2,2	7	169,17		
İnt. Kul. Amacı	Eğitim/Araş.	145	34,9	8	221,28	0,049*	1-4 2-4 3-4 4-5 4-7
	Eğlence/Oyun	67	16,1	7	193,47		
	Zaman Ge.	130	31,3	7	196,10		
	İş	7	1,7	9	347,29		
	Webde dolaşım	29	7,0	8	206,79		
	İnsanlarla ta.	3	0,7	5,5	181,17		
	Haberleşme	28	6,7	7	206,71		
	Alışveriş	7	1,7	8	205,07		
Hayatı Kolaylaştırma	Hiç	326	78,4	8	215,42	0,052	
	Kısmen	84	20,2	7	186,33		
	Oldukça	6	1,4	6,5	143,00		
İnt. Kul. Zorluk	Yavaş	227	54,6	7	207,54	0,786	
	Pahalı	119	28,6	8	214,68		
	Bil. Ulaş.	46	11,1	8	192,24		
	Karışık	9	2,2	7	180,50		
	Zorluk	15	3,6	8	212,93		
	Diğer İns.	1	0,2	-	207,54		

*:p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur,

Katılımcıların cinsiyetlerine göre Dil Öğrenmenin Önemi alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunamamıştır (P(sig.):0,940>0,05).

Katılımcıların dil eğitimine başladıkları sınıfa göre Dil Öğrenmenin Önemi alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve dil eğitimine başladıkları sınıfa göre anlamlı bir fark bulunamamıştır (P(sig.):0,710>0,05).

Katılımcıların aldıkları dil eğitiminin yeterliliğine göre Dil Öğrenmenin Önemi alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve aldıkları dil eğitiminin yeterliliğine göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,447>0,05$).

Katılımcıların genel İngilizce seviyelerine göre Dil Öğrenmenin Önemi alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve genel İngilizce seviyelerine göre anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,001<0,05$). Farkın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda düşük-orta, düşük-yüksek ve orta-yüksek grupları arasında fark olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların özel ders alma durumlarına göre Dil Öğrenmenin Önemi alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve özel ders alma durumlarına göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,124>0,05$).

Katılımcıların kurs merkezinden grup dersi alma durumlarına göre Dil Öğrenmenin Önemi alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve kurs merkezinden grup dersi alma durumlarına göre anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,013<0,05$).

Katılımcıların online ders alma durumlarına göre Dil Öğrenmenin Önemi alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve online ders alma durumlarına göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,204>0,05$).

Katılımcıların akıllı telefon uygulamaları hakkında bilgi düzeylerine göre Dil Öğrenmenin Önemi alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,008<0,05$).

Katılımcıların akıllı telefon uygulamaları kullanım durumlarına göre Dil Öğrenmenin Önemi alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,098>0,05$).

Katılımcıların internet kullanımına başlama durumlarına göre Dil Öğrenmenin Önemi alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,002<0,05$). Farkın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda okul-kendisi, okul-oyun, iş-arkadaş, iş-kendisi ve iş-oyun grupları arasında fark olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların ne kadar süredir internet kullandıkları durumlarına göre Dil Öğrenmenin Önemi alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,948>0,05$).

Katılımcıların internet kullanım sıklıklarına göre Dil Öğrenmenin Önemi alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,668>0,05$).

Katılımcıların internete erişim yerlerine göre Dil Öğrenmenin Önemi alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,215>0,05$).

Katılımcıların internet kullanım amaçlarına göre Dil Öğrenmenin Önemi alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,049<0,05$). Farkın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda eğitim/araştırma-iş, eğlence/oyun-iş, zaman geçirme-iş, iş-iş-webde dolaşım ve iş-haberleşme grupları arasında fark olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların internetin hayatlarını kolaylaştırma derecelerine göre Dil Öğrenmenin Önemi alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,052>0,05$).

Katılımcıların internet kullanırken karşılaştıkları zorluklara göre Dil Öğrenmenin Önemi alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır($P(\text{sig.}):0,786>0,05$).

Mobil Uygulamalar İle Dil Öğrenme Ölçeğinin Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü Alt Boyutu Güvenilirlik ve Geçerlilik Bulguları

Mobil Uygulamalar İle Dil Öğrenme Ölçeğinin Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü alt boyutunun güvenilirlik istatistikleri aşağıda verilen Tablo 25'teki gibidir.

Tablo 30. Güvenirlik İstatistikleri

Cronbach's Alpha	N
0,702	2

Çalışmada yer alan 2 maddeye ait Cronbach's Alpha katsayısı 0,702 olarak bulunmuştur, Cronbach's alpha katsayısı ölçek için güvenilirdir.

Tablo 31. Madde-Toplam İstatistikleri

	Madde Çıkarıldığında Ölçek Ortalaması	Madde Çıkarıldığında Varyans	Toplam Madde Korelasyonu	Madde Çıkarıldığında Cronbach's Alpha Katsayısı
S7	3,311	1,069	0,325	-
S9	2,9319	1,595	0,325	-

Ölçeğimizdeki bütün soruların her birinin korelasyon değeri pozitifdir ve 0,25 değerinden büyüktür. Sonuç olarak oluşturulan anket çalışma için uygun bir ankettir.

Mobil Uygulamalar İle Dil Öğrenme Ölçeğinin Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü Alt Boyutu Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

Toplam Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü değerlerinin normal dağılıp dağılmadığını test edilmesi sonuçları aşağıda verilen Tablo 27'deki gibidir.

Tablo 32. Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü Puanlarının Normal Dağılıma Uygunluk Testleri

	Kolmogorov-Smirnov(a)			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	Serbestlik derecesi	Sig,	İstatistik	Serbestlik derecesi	Sig,
Toplam F	0,131	416	0,0001	0,966	416	0,0001

Toplam Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü puanı için $p(\text{sig.}):0,0001<0,05$ olduğu için bu değerler normal dağılım varsayımını sağlamamaktadır. Bu yüzden 2 düzeyli demografik değişkenlere göre Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü alt boyutu düzeyi arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için non-parametrik bir test olan Mann-Whitney U Testi kullanılmıştır. 2’den fazla düzeye sahip demografik değişkenlerine göre Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü alt boyutu düzeyi arasında farklılık olup olmadığını belirlemek için non-parametrik bir test olan Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır. Uygulanan testlerin sonuçları Tablo 28’de sunulmuştur.

Tablo 33. Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü Puanlarının Demografik Değişkenlere Göre Dağılımı

Faktör	Değişken	N	%	Medyan	Ort.Rank	P	Fark
Cinsiyet	Erkek	177	42,5	6	207,77	0,884	
	Kadın	239	57,5	6	209,48		
Dil Eğitimine Başladığı Sınıf	Anasınıfı	8	1,9	7	236,71	0,166	
	İlkokul_1	36	8,7	6	184,99		
	İlkokul_2	52	12,5	7	236,96		
	Ortaokul	320	76,9	6	205,25		
Dil Eğitiminin Yeterliliği	Evet	21	5,1	6	166,14	0,092	
	Hayır	395	94,9	6	210,75		
İngilizce Seviyesi	Düşük	230	55,3	6	216,40	0,024*	1-2 2-3
	Orta	163	39,2	6	204,83		
	Yüksek	23	5,5	5	146,87		
Özel Ders	Evet	33	7,9	6	226,85	0,315	
	Hayır	383	92,1	6	204,84		
Kurs Merkezi	Evet	81	19,5	6	201,22	0,596	
	Hayır	335	80,5	6	209,00		
Online Ders	Evet	73	17,5	6	206,59	0,994	
	Hayır	343	82,5	6	206,48		
Akıllı Tel. Uy. Hak. Bilgi	Evet	270	64,9	6	211,46	0,418	
	Hayır	146	35,1	6	201,62		
Akıllı Tel. Uy. Kullanımı	Evet	217	52,2	6	198,59	0,181	
	Hayır	199	47,8	6	214,05		

Tablo 34. (Devamı)

İnt. Kul. Başlama	Okul	144	34,6	6	213,71	0,002*	1-5 2-3 2-5 2-6
	İş	91	21,9	7	239,11		
	Arkadaş	21	5,0	5	172,64		
	Medya	4	1,0	6	168,13		
	Kendisi	150	36,1	6	180,51		
	Oyun	4	1,0	4,5	109,50		
	Ev	2	0,5	8	295,25		
İnt. Kul. Süresi	<6 ay	3	0,7	7	288,00	0,803	
	6-12 ay	1	0,2	-	192,00		
	1-2 yıl	2	0,5	6,5	234,50		
	3-4 yıl	29	7,0	5,5	199,57		
	>4 yıl	381	91,6	6	208,46		
İnt. Kul. Sıklığı	<1 saat	4	1,0	3,5	129,50	0,131	
	1-5 saat	29	7,0	5	171,55		
	6-10 saat	57	13,7	6	192,07		
	10-20 saat	112	26,9	6	219,82		
	>20 saat	214	51,4	6	213,44		
İnt. Kul. Erişimi	Ev	350	84,1	6	199,79	0,098	
	İş	9	2,2	5,5	158,88		
	Okul	9	2,2	6	174,75		
	İnt. Cafe	6	1,4	5	114,33		
	Her yer	15	3,6	6	177,61		
	Mobil	18	4,3	5,5	131,97		
	Yurt	9	2,2	6	180,06		
İnt. Kul. Amacı	Eğitim/Araş.	145	34,9	6	218,96	0,715	
	Eğlence/Oyun	67	16,1	7	219,34		
	Zaman Ge.	130	31,3	6	194,91		
	İş	7	1,7	6	178,86		
	Webde dolaşım	29	7,0	6	216,88		
	İnsanlarla ta.	3	0,7	7	195,33		
	Haberleşme	28	6,7	6	197,63		
	Alışveriş	7	1,7	6	184,64		
Hayatı Kolaylaştırma	Hiç	326	78,4	6	210,13	0,060	
	Kısmen	84	20,2	6	194,88		
	Oldukça	6	1,4	9	310,42		
İnt. Kul. Zorluk	Yavaş	227	54,6	6	214,11	0,238	
	Pahalı	119	28,6	6	198,22		
	Bil. Ulaş.	46	11,1	6	182,38		
	Karışık	9	2,2	7	253,39		
	Zorluk	15	3,6	7	231,47		
	Diğer İns.	1	0,2	-	214,11		

*:p<0,05 istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur

Katılımcıların cinsiyetlerine göre Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,884>0,05$).

Katılımcıların dil eğitimine başladıkları sınıfa göre Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve dil eğitimine başladıkları sınıfa göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,166>0,05$).

Katılımcıların aldıkları dil eğitiminin yeterliliğine göre Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve aldıkları dil eğitiminin yeterliliğine göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,092>0,05$).

Katılımcıların genel İngilizce seviyelerine göre Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve genel İngilizce seviyelerine göre anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,024<0,05$). Farkın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda düşük-orta ve orta-yüksek grupları arasında fark olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların özel ders alma durumlarına göre Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve özel ders alma durumlarına göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,315>0,05$).

Katılımcıların kurs merkezinden grup dersi alma durumlarına göre Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve kurs merkezinden grup dersi alma durumlarına göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,596>0,05$).

Katılımcıların online ders alma durumlarına göre Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve online ders alma durumlarına göre anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,994>0,05$).

Katılımcıların akıllı telefon uygulamaları hakkında bilgi düzeylerine göre Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,418>0,05$).

Katılımcıların akıllı telefon uygulamaları kullanım durumlarına göre Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Mann Whitney-U Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,181>0,05$).

Katılımcıların internet kullanımına başlama durumlarına göre Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunmuştur ($P(\text{sig.}):0,002<0,05$). Farkın kaynağını belirlemek amacıyla yapılan ikili karşılaştırmalar sonucunda okul-kendisi, iş-arkadaş, iş-kendisi ve iş-oyun grupları arasında fark olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların ne kadar süredir internet kullandıkları durumlarına göre Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,803>0,05$).

Katılımcıların internet kullanım sıklıklarına göre Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,131>0,05$).

Katılımcıların internete erişim yerlerine göre Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,098>0,05$).

Katılımcıların internet kullanım amaçlarına göre Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır ($P(\text{sig.}):0,715>0,05$).

Katılımcıların internetin hayatlarını kolaylaştırma derecelerine göre Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır($P(\text{sig.}):0,060>0,05$).

Katılımcıların internet kullanırken karşılaştıkları zorluklara göre Geleneksel Dil Öğrenme Faktörü alt boyut puanlarının arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla Kruskal-Wallis Testi uygulanmış ve anlamlı bir fark bulunamamıştır($P(\text{sig.}):0,238>0,05$).

Tablo 35. Ankete katılanların mobil uygulamalara ilişkin bilgi düzeyleri dağılımı

		Frekans	Yüzde
Uygulama bilgileri	Cevapsız	1	0,2
	Evet	269	64,7
	Hayır	146	35,1
	Toplam	416	100,0
Uygulama kullanımları	Cevapsız	5	1,2
	Evet	214	51,4
	Hayır	197	47,4
	Toplam	416	100,0

Ankete katılan bireylerin mobil uygulamalara ilişkin bilgi düzeylerinin dağılımına bakıldığında (Bk.: Tablo 29), katılımcıların %64,07'sinin (269) uygulamalar hakkında bilgi sahibi olduğu, %35,1'inin (146) uygulamalar hakkında bilgi sahibi olmadığı, %0,2'sinin (1) ise soruyu cevapsız bıraktığı görülmüştür.

Ankete katılan bireylerin mobil uygulamaları kullanmalarına yönelik dağılıma bakıldığında (Bk.: Tablo 29), katılımcıların %51,4'ünün (214) akıllı telefon uygulamalarını kullandığı, %47,4'ünün (197) akıllı telefon uygulamalarını kullanmadığı, %1,2'sinin (5) de soruyu cevapsız bıraktığı görülmüştür.

Tablo 36. En sık duyulan ve kullanılan uygulamalar

		Frekans	Yüzde
En sık duyulan uygulamalar	Cevapsız	65	15,6
	Cake	5	1,2
	Cambly	8	1,9
	Duolingo	187	45,0
	Talk a while	42	10,1
	Memrise	18	4,3
	Quizlet	34	8,2
	Voscreen	19	4,6
	Lingualéo	15	3,6
	Mondly	17	4,1
	Rosetta Stone	6	1,4
	Toplam	416	100,0
En sık kullanılan uygulamalar	Cevapsız	120	28,8
	Cake	3	0,7
	Cambly	4	1,0
	Duolingo	156	37,5
	Talk a while	29	7,0
	Memrise	21	5,0
	Quizlet	35	8,4
	Voscreen	17	4,1
	Lingualéo	14	3,4
	Mondly	10	2,4
	Rosetta Stone	7	1,7
	Toplam	416	100,0

En sık duyulan uygulamalar dağılımına bakıldığında (Bk.: Tablo 30), çalışmaya katılan bireylerin %45'inin (187) Duolingo uygulamasını, %10,1'inin (42) Talk a while uygulamasını, %8,2'sinin (34) Quizlet uygulamasını, %4,6'sının (19) Voscreen uygulamasını, %16,5'inin (69) ise diğer uygulamaları duydukları, %15,6'sının (65) da soruyu cevapsız bıraktığı görülmüştür.

En sık kullanılan uygulamalar dağılımına bakıldığında (Bk.: Tablo 30), çalışmaya katılan bireylerin %37,5'inin (156) Duolingo uygulamasını, %8,4'ünün (35) Quizlet uygulamasını, %7'sinin (29) Talk a while uygulamasını, %5'inin (21) Memrise uygulamasını, %13,3'ünün (55) diğer uygulamaları kullandıkları, %28,8'nin (120) de soruyu cevapsız bıraktığı görülmüştür.

SONUÇ

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencilerinin dil edinimlerinde akıllı telefon uygulamalarını tercih etme ve yeni iletişim teknolojilerinin sunduğu fırsatları değerlendirme durumlarının araştırıldığı bu çalışmada akıllı telefon uygulamalarının dil öğrenimindeki katkısı, uygulamaların dil öğrenimindeki motivasyon gücü, dil öğreniminin gerekliliği, uygulamaların dil öğrenimindeki esnekliği, dil öğrenmenin önemi ve geleneksel dil öğrenme faktörü düzeylerini ölçmek için elde edilen toplam puanların demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir.

Bu çalışma, en üst düzeyde araştırma yapmak ve kültürel birikim elde etmek amacıyla üniversitelerde eğitim alan gençlerimizin kişisel gelişimlerine ve mesleki kariyerlerine katkı sağlamak için yabancı dil eğitimlerinde akıllı telefon uygulamaları hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları ve yeni teknoloji araçlarını kullanıp kullanmama merakından yola çıkılarak yapılmıştır.

Bu çalışmanın birinci bölümünde iletişim kavramının açıklaması yapılmış, iletişim süreci ve belli başlı iletişim modelleri hakkında bilgi verilmiştir. İnsanlar arasında duygu, düşünce veya bilgi alışverişini sağlamak, kavramların karmaşasını gidermek ve daha anlaşılır bir hayat yaşamak için kullanılan, nesneler arasında bağıntı kuran ve geçmişten günümüze gelişiminin yanı sıra gizemli bir yapısının da var olduğu ve bir iletişim aracı olarak dilin önemi anlatılarak dilin özellikleri ve işlevleri hakkında bilgi verilmiştir.

İkinci bölümde ise yeni iletişim teknolojileri ve özellikleri, bu teknolojinin yabancı dil öğrenimine katkısı, dil edinim kuramları ve dilin evrenselleşmesi ile birlikte yabancı dil öğreniminde kullanılan akıllı telefon uygulamalarının sunduğu içerik ve fırsatlar örnekler verilerek anlatılmıştır.

Son bölüm olan üçüncü bölümde ise öncelikle araştırmanın konusu, kapsamı, amacı, önemi anlatılarak araştırmanın evreni ve örneklemini, kısıtlılığı ve yöntemi hakkında bilgi verilmiştir. Bulguların analizi ve değerlendirilmesi yapılarak araştırma sonuçlandırılmıştır.

Nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği kullanılan bu çalışmada Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İletişim Fakültesi'nde 10.07.2021-30.09.2021 tarihleri arasında rastgele seçilen 416 öğrenci ile anket yapılmıştır. Katılımcıların %42,5'i (177) erkek, %57,5'i (239) kadındır. Bu bireylerin yaş ortalaması 22'dir. Çalışmada mobil uygulamaların dil öğrenimindeki katkısı, mobil uygulamaların dil öğrenimindeki motivasyon gücü, dil öğreniminin gerekliliği, mobil uygulamaların dil öğrenimindeki esnekliği, dil öğrenmenin önemi ve geleneksel dil öğrenme faktörü düzeylerini ölçmek için elde edilen toplam puanların demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Tüm çalışmalar SPSS-15 (Statistical Package for Social Sciences) İstatistik Paket Programı kullanılarak yapılmıştır. Veriler değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel yöntemler (Sayı, Yüzde, Ortalama, Ortanca) kullanılmıştır. Elde edilen bulgular %95 güven aralığında 0,05 anlamlılık düzeyinde yorumlanmıştır.

Evrendeki dağılım Barlett testi ile analiz edilmiştir. Testteki 20 maddeye uygulanan faktör analizi sonucunda KMO katsayısı 0.764 ve Barlett anlamlılık katsayısı ise 0.0001 şeklinde olduğu görülmüştür. Ölçeğimizdeki bütün soruların her birinin korelasyon değeri pozitif ve 0,25 değerinden büyüktür. Sonuç olarak oluşturulan anket çalışma için uygun bir ankettir.

Çalışmaya 416 öğrenci katılım sağlamıştır. Yaş ortalaması 22 olan katılımcıların sadece 21'i aldıkları yabancı dil eğitiminin yeterli olduğunu belirtirken 395'i yeterli olmadığını belirtmiştir. 230 katılımcı İngilizce seviyesinin düşük olduğunu, 163 katılımcı orta olduğunu ve 23 katılımcı yüksek olduğunu belirtmiştir.

Yabancı dil öğreniminde mobil uygulamaların rolünü araştırdığımız ve anket tekniği kullandığımız çalışmamızda gördük ki seçtiğimiz evren ve örneklemdeki üniversite öğrencileri özelinde kişisel gelişim ve mesleki kariyerleri açısından yabancı dil öğrenimi önemsenmektedir. Teknoloji ve iletişim çağının sunduğu avantajları fırsata çeviren gençler artık geleneksel dil öğrenim tekniklerini bir kenara bırakmakta (Anketteki 81 katılımcının kurs merkezine gittiği, 335'inin ise gitmediği, katılımcıların 33'ünün İngilizce öğrenmek için özel ders aldığı, 383'ünün ise özel ders almadığı ve katılımcıların 73'ünün online ders aldıkları, 343'ünün ise almadıkları

görülmüştür.), sahip oldukları akıllı telefonlarına “dil öğrenim uygulamaları”nı indirerek yabancı dil öğrenimlerine katkı sağlamaya çalışmaktadırlar (Ankette katılımcıların 217’si akıllı telefon uygulamalarını kullandığını, 199’u ise kullanmadığını belirtmiştir). Mobil uygulama yoluyla başlangıç seviyesinden bitiş seviyesine kadar planlı bir şekilde hazırlanan eğitim programları sayesinde, adım adım dil öğrenimini geliştirme fırsatı bulan gençler, okuduğunu ve duyduğunu anlama, anladığını tekrar etme ve dinlediğini yazma alıştırmaları yaparak dört temel dil becerisini kazanmaktadırlar. Uygulamaların sundukları zengin görsel ve işitsel içerikler sayesinde eğlenceli ve keyifli hale getirilen yabancı dil öğrenimi, üniversite öğrencilerinin mobil uygulamaları kullanmalarında tercih etme sebebi olmaktadır. Ankete katılan öğrencilerin mobil uygulamalardan en çok Duolingo, Talk a while, Quizlet ve Voscreen uygulamalarını duydukları ve sıklıkla da bu uygulamalardan Duolingo, Quizlet, Talk a while ve Memrise uygulamalarını kullandıkları görülmüştür.

Zaman ve mekân kısıtının ortadan kaldırıldığı günümüz dijital çağı, gençlerin ufkunu açmakta, dünya görüşlerini geliştirmekte ve kendilerini her alanda geliştirme amacı taşıyan bireyler yetişmesine imkan vermektedir. Bu bağlamda bakıldığında yaptığımız çalışmada seçtiğimiz evren ve örneklemdaki üniversite öğrencilerine uyguladığımız anket tekniği sayesinde yabancı dil öğrenme konusunda akıllı telefon uygulamalarını kullanma araştırmamız sayesinde literatüre somut veriler kazandırılmıştır.

KAYNAKÇA

- Açık Önkaş, Nilgün (2010). “Ana Dili Öğretimine Yeni Yaklaşımlar”. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (İLKE)*, Bahar 2010 Sayı 24, 121,128.
- Akarcalı, Sezer (1997). *Türkiye’de Kamusal Radyodan Özel Radyo ve Televizyona Geçiş Süreci*. (1. Baskı) Ankara: Punto Matbaacılık.
- Aksan, Doğan (1987). *Her Yönüyle Dil*. Ankara: TDK Yayınları.
- Akyüz, Müslüme (2018). “Duygusal Emek Örgüt Temelli Öz-Saygı ve Yaşam Tatminini Etkiler mi?”, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 10 (4), 170-186.
- Altunbay, Müzeyyen (2012). “Dil Öğreniminde ve Öğretiminde Tiyatronun Kullanımı ve Tiyatronun Temel Dil Becerilerine Katkısı”, *Electronic Turkish Studies*, 7 (4).
- Aslan, Erdinç (2017) “Akıllı Telefonların Ders Aracı Olarak Yabancı Dil Öğretiminde Kullanma Yeterliliklerinin İncelenmesi” *International Journal of Languages Education and Teaching Volume 5, Issue 2, June 2017*, p. 121-128.
- Ateş Özdemir, Emsal (2014). “Türkiye’de İngilizce Öğreniminin Yaygınlaşmasının Nedenleri”. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 2, Sayı 1, Haziran 2006, ss. 28-35.
- Bacanlı, Hasan (2016). *Eğitim Psikolojisi*. (23. Baskı) Ankara: Pegem Akademi.
- Barın, Erol (2004). “Yabancılarla Türkçe Öğretiminde İlkeler”. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD)*, (1), 19-30.
- Başaran, Funda (2014). “Yeni İletişim Teknolojileri, Alternatif İletişim Olanakları”. *Mülkiye Dergisi*, 34 (269), 255-270.
- Baugh, Albert C. ve Cable, Thomas. (2002). *A History of the English Language*. 5.baskı. Routledge. London. SBN 0-203-99463-9 Ana e-kitap ISBN.
- Best John ve Kahn James (2017) *Eğitimde Araştırma Yöntemleri*, (çeviren: Mustafa Durmuşçelebi), Konya: Dizgi Ofset.

- Bulduklu Yasin ve Özer Nuri Paşa (2016). “Gençlerin Akıllı Telefon Kullanım Motivasyonları”. *Itobiad: Journal of the Human & Social Science Researches*, 5(8), s. 2963-2986.
- Bulunmaz, Barış (2015). *Yeni İletişim Teknolojileriyle Değişen Medya Yayıncılığı: Yeni Medyada İçerik Üretimi ve Sunumu. İletişim Çalışmaları 2015*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Yayınları.
- Chomsky, Noam (2001) *Language and Problems of Knowledge: The Managua Lectures*. (11. Baskı) London: The MIT Press.
- Chomsky, Noam (2018) *Dilin Mimarisi*. (Çev. Bayırlı, İsa Kerem) (2. Basım) İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- Çakır, Vesile (2004). “Yeni İletişim Teknolojilerinin Reklam Üzerine Etkileri”, *The Impacts Of The New Communicaton Technologies On Advertising. Selçuk İletişim*, (168-181)
- Çevik Kerim Kürşat, Önal Nezih ve Şenol Veysel (2018). “Zamanlar Bağlamında İngilizce Öğretimi İçin Bir Mobil Uygulama Tasarımı: Sos Tablosu”. *Online Academic Journal of Information Technology*, 2018 Bahar/Spring-Cilt/Vol:9-Sayı/Num:32
- Değirmencioğlu, Serdar (2010). *Anadilinin Gelişimsel ve Toplumsal İşlevleri*. Anadilde Eğitim Sempozyumu, 30-31.
- Demir, Aysın (2013). *Yabancı Dil Eğitiminde Temel Dil Becerileri” Farklı Boyutlarıyla Yabancı Dil Öğrenimi ve Öğretimi*. (Ed. Yusuf Şahin), (1. Baskı) Konya: Eğitim Kitabevi.
- Demirel, Özcan (2021). *Yabancı Dil Öğretimi*. (12. Baskı) Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Dolgun, Uğur (2016). *Kitle İletişim Araçları ve Yeni Medya*. https://www.researchgate.net/publication/322386365_Kitle_Iletisim_Araclari_ve_Yeni_Medya.
- Erdoğan, İrfan (2005) *İletişimi Anlamak* (2. Baskı) Ankara: Pozitif Matbaacılık.
- Ergin, Akif (2010). *Eğitimde Etkili İletişim* (5. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

- Glesne Corrine ve Peshkin Alan (1992). *Becoming Quantitative Researchers : An Introduction*. London: Longman
- Gökçe, Orhan (2002). *İletişim Bilimine Giriş*. Ankara: Turhan Kitabevi
- Gömlüksiz Mehmet Nuri ve Elaldi Şenel (2011). “Hazırlık Sınıfı Öğrencilerinin İngilizce Okuma Becerilerinin Değerlendirilmesi”. *Electronic Turkish Studies*, 6(3).
- Gömlüksiz, Mehmet Nuri, (2000), “Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Yöntemler ve Yöntem Sorunu”, *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı: 5, s. 253-264.
- Gürçan, Halil İbrahim (2012), “*İletişim Süreci / Medya ve İletişim*”. Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 1518. ISBN 978-975-06-1218-3 1. Baskı Eskişehir.
- Helm Neil ve Edelson Burton (1998). *High Performance Satellite Networks*, *Acta Astronautica*, Vol. 40, No. 12, Great Britain.
- Humboldt, Wilhelm Von (1988). *On Language (Dil Üzerine)* Cambridge : Cambridge University Press.
- Karaca, Mehmet (2016). “Sosyolojik Perspektiften İletişim” *Elektronik Sosyal Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* ISSN:1304-0278, Bahar-2016, Cilt:15 Sayı:57 (626-648) Spring-2016, Volume:15 Issue:5.
- Karakaş Türker Naime ve Turanlı Necla (2008). “Matematik eğitimi derslerine yönelik tutum ölçeği geliştirilmesi”. *GÜ. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 28(3), 17-29.
- Kartal, Erdoğan (2005). “Bilişim-iletişim teknolojileri ve dil öğretim endüstrisi”. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (2), 383-393.
- Kılıç, Veysel (2002). *Dilin İşlevleri ve İletişim*. (1. Basım) İstanbul: Papatya Yayıncılık.
- Köksal Onur ve Atalay Bünyamin (2016). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. (2. Baskı) Konya: Eğitim Kitabevi.
- Köksoy, Ergün (2020). *Kişilerarası Etkili İletişim ve İkna*, (Editör Prof. Dr. Serhat Ulağlı), İstanbul: Mott Yayınları.

- Maden Sedat, Dincel Ömür ve Maden Aslı (2015). “Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Yazma Kaygıları”. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 4(2), 748-769.
- Martinet, Andre (1998). *İşlevsel Genel Dilbilim*, (Çev. Berke Vardar), İstanbul: Multilingual.
- Mcquail Denis ve Windahl Sven (1997). *Kitle İletişim Modelleri* (Çev. Konca Yumlu) (1. Baskı) Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Moran, Berna (2018). *Edebiyat Kuramları ve Eleştiri*, (29. Baskı) İstanbul: İletişim Yayınları.
- Musayeva, Günay (2015). “Gelişen Teknoloji Sayesinde Cep Telefon Operatörlerinin Değişimindeki Beklentiler”, *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 28, s. 53-63.
- Mutlu, Erol (1998). *İletişim Sözlüğü*. (3. Basım) Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Özkale Abdullah ve Koç Mustafa (2014). “Tablet Computers And Their Usage İn Educational Settings: A Literature Review”. *SDU International Journal of Educational Studies*, 1(1), 24-35.
- Öztürk Fatma Dağabakan ve Dağabakan Davut (2007). Dil ve Çocukta Dil Gelişim Kuramları, *Milli Eğitim Dergisi*. Cilt: 36 Sayı: 174 ISSN: 1302-5600 (155 - 161).
- Öztürk, Mesude Canan (2013) “*Dijital İletişim ve Yeni Medya*”, Açıköğretim Fakültesi Yayını NO: 1911. ISBN 978-975-06-1617-4 1. Baskı Eskişehir: Açıköğretim Fakültesi Dizgi Ekibi.
- Pietroski Paul ve Stephen Crain (2005). *Innate ideas, Cambridge Companion to Chomsky*, (ed. James McGilvray), Cambridge University Press, Cambridge.
- Pinker, Steven (2020). *Dil İçgüdüü: Zihin Dili Nasıl Meydana Getirir*. (Çev. Feray İlgün) (2. Basım) İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayıncılık.
- Rickerson Ebou ve Hilton, Barry (Editör) (2020). *Adem ile Havva Hangi Dili Konuşuyordu? Dil Üzerine Atıftırmalık Yazılar* (Çev. Esra Cesur) (2. Baskı) İstanbul: Nora Yayınları.

- Rogers, Everett (1986). *Communication Technology: The New Media in Society*, New York: The Free Press.
- Sakallı Cemal ve Bahadıroğlu Diba (2018). “Dijital İletişim: Yeni Bir Dile Doğru”. *Electronic Turkish Studies*, 13(6).
- Schneider, Edgar (2011). *English Around the World*: New York: Cambridge University Press,
- Şahin, Yusuf (2013). *Farklı Boyutlarıyla Yabancı Dil Öğrenimi ve Öğretimi*. (1. Baskı) Konya: Eğitim Kitabevi
- Tavşancıl, Ezel (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Terzi, Yüksel (2017). <https://ist-fef.omu.edu.tr/tr/hakkimizda/ders-notlari/GA-2017y.pdf>.
- Tılıç, Görkem (2016). “Yabancı Dil Öğreniminde Kullanılan Etkileşimli Mobil Uygulamalar: Duolingo Örneği”. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in Education and Teaching*, Haziran 2016 Cilt:5 Özel Sayı Makale No: 34 ISSN: 2146-9199 s.303-313
- Turgut Elif, Çolakoğlu Filiz, Atalay Güzel, Nevin Karacan, Selma, Baltacı Gül (2016). “Effects of Weighted Versus Standard Jump Rope Training on Physical Fitness in Adolescent Female Volleyball Players: A Randomized Controlled Trial”, *Turk J Physiother Rehabil*. 27(3): 108-115. DOI: 10.21653/tfrd.286776)
- Uçak, Salih (2016). “Dil Öğrenimi ve Edinimi Üzerine Bir Tartışma” *Aydın Tömer Dil Dergisi* Sayı 1, Yılı. s.65-80.
- Uçan, Hilmi (2014). “*Dilin İşlevleri ve Edebiyat Eğitiminin Amaçları Çerçevesinde 1929 Müfredat Programı.*” *İlmi Araştırmalar*, 0 (22), 219-228.
- Vardar, Berker (2007). *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*. (2. Baskı) İstanbul: Multilingual Yabancı Dil Yayınları
- Yalçın, Süleyman Kaan ve Şengül Murat (2007). Dilin İletişim Süreci İçerisindeki Rolü ve İşlevleri. *Electronic Turkish Studies*, 2 (2).

Yalın, Halil İbrahim (2001). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. (4. baskı)
Ankara: Nobel Yayıncılık

Yapıcı, Şenay (2004). “Çocukta Dil Gelişimi”, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*
ISSN:1303-5134.

Yaylagül, Levent (2019). *Kitle İletişim Kuramları*. (10.Baskı) Ankara: Dipnot
Yayınları.

EKLER

Ek 1. Anket Formu

ANKET FORMU

Bu araştırma, Cumhuriyet Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Bilimleri Yüksek Lisans tezinde “Evrensel bir dil olan ve dünyada ortak iletişim aracı olarak ‘İngilizce dili’nin öğrenilmesi ve kavranmasında Cumhuriyet Üniversitesi öğrencilerinin dil öğreniminde akıllı telefon uygulamalarının rolü”nün araştırıldığı bilimsel çalışmanın bir bölümünü oluşturmaktadır ve Gülcan ÇITIR ÖZTÜRK tarafından yapılmaktadır. Sizlerden veri toplama aracındaki maddelerden görüşlerinize en uygun seçeneği işaretlemeniz ve tüm bölümleri eksiksiz doldurmanız istenmektedir. Çalışma kapsamında size yöneltilen sorular, sadece sizin kişisel düşüncelerinizi öğrenmek amacıyla hazırlanmıştır ve vereceğiniz cevaplar tamamen gizli tutulacaktır. Çalışmaya katılımınız tamamen gönüllülük esasına göre olup, çalışmanın herhangi bir aşamasında, çalışmadan ayrılma konusunda tamamen serbestsiniz. Çalışma kapsamında size sorulacak sorular ortalama 10 dakikanızı alacak olup, çalışmada istemediğiniz sorulara cevap vermeyebilirsiniz. Bu metni okuduktan sonra çalışmaya devam etmeniz, çalışmaya gönüllü olarak katıldığınız anlamına gelecektir. Çalışma kapsamında sormak istediğiniz herhangi bir husus varsa, araştırmacıya şu anda şahsen sorabilirsiniz veya ileride (e-posta adresi) yoluyla iletişime geçebilirsiniz. Gülcan ÇITIR ÖZTÜRK

1. Fakülte/Bölümünüz : .....
2. Cinsiyetiniz : ( ) Kadın ( ) Erkek
3. Yaşınız : .....
4. Aylık ortalama geliriniz: .....
5. İngilizce dil eğitimine kaçınıcı sınıfta başladınız?
( ) Anasınıfı ( ) İlkokul 1.sınıf ( ) İlkokul 2.sınıf ( ) Ortaokul
6. Okulda aldığınız(ilkokul-ortaokul-lise-üniversite) İngilizce dil eğitiminizin sizin için yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?
( ) Evet ( ) Hayır
7. Genel İngilizce seviyeniz nedir?
( ) Yüksek ( ) Orta ( ) Düşük
8. Dil becerinizi 1(çok zayıf) ile 5(çok iyi) arasında değerlendiriniz.
Konuşma _____ Okuma _____ Yazma _____
Dinleme _____ Dilbilgisi _____ Kelime bilgisi _____
9. İngilizce öğrenmek için özel ders aldım. ( ) Evet ( ) Hayır
10. İngilizce öğrenmek için kurs merkezinden grup eğitimi aldım. ( ) Evet ( ) Hayır
11. İngilizce öğrenmek için online ders aldım. ( ) Evet ( ) Hayır
12. İngilizce öğrenmek için akıllı telefon uygulamaları hakkında bilgim var. ( ) Evet ( ) Hayır
13. İngilizce öğrenmek için akıllı telefon uygulamalarını kullandım. ( ) Evet ( ) Hayır

14. İngilizce öğrenmek için akıllı telefon uygulamalarından hangilerini duydunuz?

- ☐ duolingo ☐ voscreen ☐ talk a while ☐ mondly
☐ quizlet ☐ memrise ☐ Lingualeo ☐ Rosetta Stone

15. İngilizce öğrenmek için akıllı telefon uygulamalarından hangilerini uyguladınız?

- ☐ duolingo ☐ voscreen ☐ talk a while ☐ mondly
☐ quizlet ☐ memrise ☐ Lingualeo ☐ Rosetta Stone

16. İnternet kullanmaya nasıl başladınız?

- ☐ Okulda başladım ☐ İşim dolayısıyla başladım
☐ Arkadaş aracılığıyla başladım ☐ Medya reklamları aracılığıyla başladım
☐ Kendi merakımla başladım ☐ Diğer.....

17. Ne kadar süredir İnternet kullanıyorsunuz?

- ☐ 6 aydan az ☐ 6 ay- 1 yıl ☐ 1-2 yıl ☐ 3-4 yıl ☐ 4 yıldan daha çok

18. İnterneti ne sıklıkla kullanıyorsunuz?

- ☐ Haftada bir saatten az ☐ Haftada 1-5 saat ☐ Haftada 6-10 saat
☐ Haftada 10-20 saat ☐ Haftada 20 saatten fazla

19. İnternete genelde nereden erişiyorsunuz?

- ☐ Evden ☐ İşyerinden ☐ Okuldan ☐ İnternet kafelerden ( )
Diğer.....

20. İnterneti, en çok hangi amaca yönelik kullanıyorsunuz?

- ☐ Eğitim/Araştırma ☐ Eğlence/Oyun ☐ Zaman geçirme ☐ İş
☐ Web'de dolaşma ☐ İnsanlarla tanışma ☐ Haberleşme ☐ Alışveriş
☐ Diğer.....

21. İnternet, hayatınızı ne derece kolaylaştırıyor?

- ☐ Oldukça kolaylaştırıyor ☐ Kısmen kolaylaştırıyor ☐ Hiç kolaylaştırmıyor

22. İnternet kullanırken karşılaştığınız en önemli zorluk nedir?

- ☐ İnternet erişiminin çok yavaş olması ☐ İnternet erişiminin pahalı olması
☐ Aradığım bilgiye ulaşamamak ☐ İnternet kullanmanın karışık olması
☐ Bilgisayar kullanmanın zorluğu ☐ Diğer.....

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Anadilimin bütün dilbilgisi özelliklerine ve kurallarına hakim olduğumu düşünüyorum.					
Anadile hakim olmak yabancı dil öğrenimine etki eder.					
İngilizce öğrenmenin benim için gerekli olduğunu düşünüyorum.					
İngilizce öğrenmenin kişisel gelişimim için gerekli olduğunu düşünüyorum.					
İngilizce öğrenmenin iş hayatıma katkı sağlaması için gerekli olduğunu düşünüyorum.					
İngilizce öğrenmenin seyahat ettiğim yerde iletişim kurmak için gerekli olduğunu düşünüyorum.					
İngilizce öğrenmek sıkıcı bir süreç.					
İngilizce öğrenmek konusunda istekliyim.					
İngilizce öğrenmek için eski yöntemler tarih oldu.					
İngilizce öğrenmek için akıllı telefon uygulamalarının daha faydalı olduğunu düşünüyorum.					
İngilizce öğrenmek için akıllı telefon uygulamalarının ilgi çekici ve eğlenceli olduğunu düşünüyorum.					
İngilizce öğrenmek için akıllı telefon uygulamalarının bireysel farklılıkları (örneğin öğrenme hızı) dikkate alarak uygun aktiviteler sunduğunu düşünüyorum.					
İngilizce öğrenmek için akıllı telefon uygulamalarının İngilizceyi kullanmaya yönelik motivasyonu artırdığını düşünüyorum.					
İngilizce öğrenmek için akıllı telefon uygulamaları öğrenme sürecinde yer ve zaman açısından esneklik taşımaktadır.					
İngilizce öğrenmek için akıllı telefon uygulamaları İngilizce konuşma ve dinleme becerilerini geliştirmede etkilidir.					
İngilizce öğrenmek için akıllı telefon uygulamaları İngilizce yazma becerisine katkı sağlar.					
İngilizce öğrenmek için akıllı telefon uygulamaları İngilizce kelime hazinesinin artmasına katkı sağlar.					
İngilizce öğrenmek için akıllı telefon uygulamaları okuduğunu anlama konusunda katkı sağlar.					
İngilizce öğrenmek için akıllı telefon uygulamaları kişinin kendisine olan güvenini artırır.					
İngilizce öğrenmek için akıllı telefon uygulamaları İngilizce eğitimini görsellerle destekleyerek akılda kalıcılık sağlamaktadır.					

Ek 2. Etik Kurul Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 03.08.2021-61959

T.C.
SİVAS CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Hukuk Müşavirliği

Sayı :E-60263016-050.06.04-61959
Konu :Etik Kurul Kararı

Sayın Doç.Dr. Zekiye TAMER GENCER

Üniversitemiz Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler Kuruluna yapmış olduğumuz 01.07.2021 tarih ve 2021-07-01 nolu başvurumuz incelenmiş ve 1 nolu karar ile; " *Evransel İletişim Dili "İngilizce"nin Öğrenilmesi Ve Kavranmasında Yeni İletişim Teknolojilerinin Önemi Üzerine Uygulamalı Bir Çalışma: Üniversite Öğrencilerinin Dil Öğreniminde Akıllı Telefon Uygulamalarının Rolü*" isimli araştırmanın etik olarak uygunluğuna karar verilmiş, karar Rektör oluruna sunulmuş ve Rektör oluru alınmıştır.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof.Dr. Hilmi ATASEVEN
Rektör Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSRK58TLUU Pin Kodu :62403
Adres : Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Hukuk Müşavirliği Sivas
Telefon:0 346 219 1010 Faks:0 346 219 1138
e-Posta:hukuk@cumhuriyet.edu.tr Web:www.cumhuriyet.edu.tr
Kep Adresi:cumhuriyetuniversitesi@hs01.kep.tr

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/cumhuriyet-universitesi-dhy5>

Bilgi için: Gamze ÇİFTÇİ
Unvanı: Sırekli İşçi

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Gülcan ÇITIR ÖZTÜRK

Uyruğu : T.C.

EĞİTİM

Derece

Kurum

Mezuniyet Yılı

İŞ TECRÜBESİ

Tarih

Kurum

Görev

YABANCI DİL BİLGİSİ

Yabancı Dilin Adı